

Knížnica Kazateľská.

Vydáva

FR. RICHARD OSVALD,
správca fary, censor diecesínsky.

SVÄZOK I.

MÁJOVÉ KVETY.

Spísal

FR. V. SASINEK,
jubilárny kňaz biskupstva baňsko-bystrického.

V RUŽOMBERKU.

TLAČOU KNIHTLAČIARNE KARLA SALVU.

1904

MÁJOVÉ KVETY,

čili

nábožné rozjímania o blahoslavenej

Panne Marii,

pre

májovú pobožnosť slovenskému katolíckému ľudu

venoval

FRANKO V. SASINEK,

jubilárny kňaz biskupstva baňsko-bystrického,

a vydal

FR. RICHARD OSVALD,

správca fary, censor diecesánsky.

V RUŽOMBERKU,

TLAČOU KNÍHTLAČIARNE KARLA SALVE.

1904.

Priprava.

30. apríla.

Zaumienili sme si, s pomocou božou, vykonávať tak rečenú pobožnosť májovú. Prv, než k tomu pristúpime, bude na svojom mieste, keď sa s ňou obznámime.

Mesiac máj je bezpochyby najprijemnejší z mesiacov roku; je akoby radostným vzkriesením prírody k životu. Tie polia a doliny, lesy a háje sú akoby zeleným sviežim plášťom pokryté, v sadoch a zahradách objavujú sa kvety vítané, vtáčkovia poletujú vo vzduchu a veselým spevom svojim obveselujú srdce ľudské: či len človek mal by zostať chladným a mŕtvym, a neprebudiť sa k čulejšiemu životu? Skutočne v májovom mesiaci badať na ľuďoch čulejší život, ale s veľkým rozdielom. Jedni, oživení krásou prírody, zapomínajú na dobrotu božiu, ktorá novým plášťom odieva prírodu; nestarajú sa o to, aby i oni obnovili v sebe život duchovní ku cti a chvále božej a k svojmu spaseniu, ano, krásou prírody von do čerstvého vzduchu vylákani, vystráajú rozličné zábavy, ktoré síce pochlebujú telu, ale mnohokrát škodu duši prinášajú. Tak to bolo hlavne na konci 18. storočia vo Francúzsku. Revolucionári, aby s trónu srútili kráľa a prevrátili štátny poriadok, rozširovali tú hezhožnosť, že nenie Boha, nenie nesmrtečnosti duše, nenie večnosti ani neba ani pekla; že každý voľne žiť môže, ako sa mu fúbi. Výsledok toho neznabožstva bol, že sa ľudia dali olúpiť o vieru a mravnosť kresťanskú, a ľahkomyselne oddali sa telesnému a bezpustnému životu. Darom Robespierre, náčelník hrúzovlády francúzskej, zrušil ten dekrét, ktorý zapovedal veriť v Boha, a vydal tomu protivný dekrét, ktorým sa prikazovalo veriť v Boha: kúkoľ nevery a neznabožstva nedal sa docela vykoreniť ani vo Francúzsku, ani v iných krajinách, kde sa chytili bezpustných a telesnosti oddaných ľudí. Takí, neverou a telesnosťou porušení ľudia k bezpustným a telesným krato-

chvilám (majálesom) zneužívali zvláštne jarný krásny mesiac máj. Tá bezpustnosť a telesnosť však bolela ľudí rozumných a bohabojných, a takí pomýšľali na to: ako by sa ľudia dali odvrátiť od tej bezpustnosti a zachovať pri kresťanskej mravnosti a počestnosti? Dôležitý krok v tom ohľade stal sa v srdci kresťanského sveta, v Ríme.

V Ríme bol nábožný a horlivý kňaz, menom Lalomia, ktorý pre mládež bol založil spolok marianský, ktorého členovia zaväzovali sa k pocte bl. P. Marie, k jej vzývaniu o prímluvu u Boha a k nasledovaniu jej bohumilých čností. On práve v mesiaci mája, keď svetáci oddávali sa telesným rozpustilostiam, shromažďoval mládež k májovým pobožnostiam, a taká májová pobožnosť našla obľubu a nasledovanie nielen v Talii, ale aj v iných krajinách; našla aj schválenie od Apoštolskej Stolicy. Pápež Pius VII. 21. marca 1815 a 18. júna 1822 nielen schválil tú bohumilú pobožnosť, ale ju vyznačil i odpustkami, ktoré i duším v očistci venovať sa môžu; a síce všetci veriaci, ktorí buď verejne alebo súkromne, čili buď v kostole alebo doma, behom mesiaca mája preukazujú úctu bl. P. Marii, obdržujú odpustky 300 dní; tí ale, ktorí krem toho buď v niektorý deň mesiaca mája, alebo 1. júna vykonajú sviatosť pokánia, príjmu najsv. sviatosť oltárnu a pomodlia sa odpustkové modlitby, obdržujú odpustky plnomocné.

Takú bohumilú pobožnosť májovú chceme konať i my, a síce skrze rozjímanie tých milostí, ktoré Boh všemohúci bl. P. Marii udeliť ráčil; skrze uvažovanie tých cností, v ktorých s pomocou božou sa cvičila; skrze jej vzývanie, aby sa za nás u Boha prímlúvala. My sa shromažďovať budeme pred sochou (obrazom) bl. P. Marie, hojne osvetlenou a kvetami ozdobenou. K čomu tá socha, tie svetlá a tie kvety? Jako pravoverní kresťania katolíci máme v úctivosti sochy a obrazy bl. P. Marie, len preto, že nás upomínajú na tú bl. Rodičku Božiu. Počesť, ktorú pred sochou alebo pred obrazom bl. Panne Marie preukazujeme, nepadá na sochu alebo obraz, ale na bl. P. Mariu v nebesiach. My pri pohľade na sochu alebo na obraz bl. P. Marie povznášame myseľ svoju k nebesiam, kde je ona vo sláve Božského Synáčka svojho, Ježiša Krista. — Tie svetlá pri soche alebo pri obraze bl. P. Marie, vyznamenávajú buď tie hojné milosti, ktoré jej Boh všemohúci udeliť ráčil (Zjav. 12, 1.), alebo tú slávu, ktorú

na nebi požíva (Sir. 17, 16). — Tie kvety označujú tie čnosti, ktorými nad iných smrteľníkov vynikala na zemi. Tie kvety jej bohumilých čností budú aj hlavným predmetom našich májových rozjímaní; aby sa na nás vyplnili slová sv. Augustína: „Nech nenie lenivosti v nasledovaní toho, ktorého oslavovanie obľubujeme.“

*

K tebe, o Rodičko Božia, Maria, povznášam hore oči a myseľ svoju na nebesia, s tou vrúcnou prosbou: vypros mi tam u Božského Syna svojho, Ježiša Krista, posilnenie tela i ducha môjho, bych túto predovzatú májovú pobožnosť hodne a náležite ku cti a chvále Božej, k pocte a oslave tvojej, k duchovnému prospechu a spaseniu ctiteľov tvojich s duchovným zdarom vybavovať mohol. Amen.

1. mája.

Nadúcta bl. P. Marie.

Behom tohoto mesiaca shromažďovať sa budeme, by sme preukazovali príslušnú česť bl. P. Marii, a to vyššiu, než iným Svätým Božím.

Češť, ktorú preukazujeme nejakej živej a rozumnej bytosti, je trojstupňová. Pánu Bohu, čo najdokonalejšej bytosti, čo pôvodcovi všetkých stvorení, čo žriedlu všetkých darov a milostí, preukazujeme tú najvyššiu česť, ktorá sa nazýva „kľaním“. My kľaníme sa jedine Bohu a žiadnemu inému, jakokoľvek vznešenému stvoreniu. Češť, ktorú preukazujeme svätým, menujeme „úctou“. My ich ctíme čo verných a bohumilých služebníkov a miláčkov Božích, ktorí obdarení boli hojnými milosťami od Boha a, s milosťou Božou spoločne účinkujúc, vynikali hrdinskými a krásnymi čnosťami kresťanskými. Češť, ktorú preukazujeme však bl. P. Marii, nazývame „nadúctou“. My preukazujeme jej väčšiu česť, než ostatným svätým, čo matke Ježiša Krista, čo matke Syna Božieho; lebo hojnejšími milosťami bola od Boha obdarená, na vyššiu hodnosť bola od Boha povýšená a vznešenejšími čnosťami bola ozdobená, než ostatní svätí a Vyvolení Boží. V tom nás utvrdí dnešné rozjímanie.

V čom že záleží vysoká hodnosť bl. P. Marie? Či vo vysokom rode? Bl. P. Maria ovšem pochádzala z kráľovského rodu kráľa Davida, ale narodila sa až v tej dobe, keď pohanskí Rimania a židovskí zradcovia pozbavili potomkov Davida trónu kráľovského. Či jej vznešenosť záležala v bohatstve a pokladoch tohoto sveta? Nenarodila sa v jeruzalemskom kráľovskom paláci, ale v nepatrnom dome nazaretskom; neoplývala bohatstvom a pokladmi tohoto sveta, keď potom zasnúbená bola chudobnému tesárovi, sv. Jozefovi. Vyššia bola hodnosť Marie, tak že svätá cirkev o nej vyslovuje sa tými slovami sv. Písma: „*Mnohé dcéry shromaždily bohatstva, (ale) ty prevýšila si všetky.*“ (Prisl. 31, 29.)

Prv, než počatá bola v živote matky svojej, Anny, už počatá bola v úmysle prozreteľnosti Božej. (Prisl. 8, 23.) Už v raji, keď spravodlivosť Božia vyslovovala trest nad diablom, ktorý bol svedok prvých našich rodičov k hriechu, pravil Boh k tomu pekelnému hadovi: „*Položím nepriateľstvo medzi teba a ženu . . . ona potre hlavu tvoju.*“ (I. Mojž. 3, 15.) Sú to jasné slová, že to, čo sme stratili skrze prvú ženu Evu, nazpät obdržíme skrze víťazstvo druhej ženy nad diablom; a touto víťaznou ženou bola bl. P. Maria, ktorá porodila Syna Božieho, Ježiša Krista, prišlého na tento svet, aby zrušil dielo diabloveho. (I. Ján 3, 8.)

Dcéram izraelským známo bolo, že príjde na tento svet od Boha zaslúbený Messias; túžily po ňom, a mnohá z nich kojila sa tou nádejou, že asnaď ona stane sa účastnou toho vyznačenia. Účastnou toho veľkého vyznačenia však stala sa len tá prečistá panna nazaretská, ktorej bolo meno Maria. Ona bola jediná, ktorej anjel boží, Gabriel, priniesol tú radosnú zvesť, že má z Ducha sv. počať a porodiť svetú toho zaslúbeného Messiasa.

I samé to poslanie archanjela Gabriela je dôkazom mimoriadnej hodnosti Marie. Keď kráľ vypravuje posla k nejakej osobe, volí k tomu posla primeraného. Čím väčšia je hodnosť toho, ku ktorému sa ten posol vysielal, tým väčšia je i hodnosť toho posla vysielaného. Sám Boh, kráľ kráľov, volil a vyslanie nepatrného posla, ale samého archanjela svojho, Gabriela, aby zanesol pozdravenie bl. P. Marii a to radosné zvestovanie, že ona je vyvolená k tomu, aby porodila svetú toho zaslúbeného a túžobne očakávaného Messiasa: teda Maria bola na vyššom stupni hodnosti, než ten k nej od Boha vyslaný posol, archanjel Gabriel.

Na jak vysoký stupeň hodnosti vyvýšená bola bl. Panna Maria, vysvitá i zo samého zvestovania anjelského. Archanjel Gabriel zvestoval jej, že nadprirodzeným, zázračným spôsobom stane sa matkou Syna Božieho, keď pravil k nej: „*Duch sv. sostúpi na teba, a moc Najvyššieho zastieni teba; preto, čo sa narodí z teba svätého, Synom Božím nazvané bude.*“ (Luk. 1, 35.)

Práve v tom leží vysoká hodnosť Marie, že Syn Boží, keď sa snížil s neba na tento svet, z nej vzal na seba prirodzenosť ľudskú. V rodostrome, ktorý podal sv. Matúš, pravi sa na konci toho rodostromu: „*Jakub ale zplodil Jozefa, muža Marie, z ktorej sa narodil Ježiš, ktorý sa menuje Kristus.*“ (Mat. 1, 16.) Maria svojou hodnosťou prevýšila Abrahama, Dávida a všetkých predkov svojich slavných tým, že sa stala matkou Syna Božieho, Ježiša Krista.

Nenie užšieho pomeru nad ten, ktorý je medzi matkou a jej dieťkom; a hľa, Maria je jediná, ktorá k Synovi Božiemu, Kristu, smela povedať: „*Synu môj!*“! Maria bola jediná, ku ktorej hovorieval Syn Boží: „*Matko moja!*“! Čo viac? Sv. evanjelium i o tom nám svedčí, že Ježiš Kristus dľa svojej ľudskej prirodzenosti bol poddaný a poslušný Matke svojej. (Luk. 2, 51.)

V takej, hľa, vážnosti a hodnosti bola Maria pred Bohom; a my nemali by sme preukazovať jej úctu, a to úctu vyššiu, než ostatným svätým a Vyvoleným Božím? Či táto nadúcta Marie nemá sa ľúbiť Bohu Otcu, ktorý ju určil za matku Syna svojho —, Synu, ktorý si ju vyvolil za matku svoju —, Duchu sv., ktorý si ju vyvolil za nevestu svoju?

*

Maria, ty prevznešená Panno, presvätá Rodičko Pána a Spasiteľa nášho, Ježiša Krista, poučení a presvedčení o tvojej vysokej hodnosti, ktorú si obdržala od Boha, my teba vŕcné ctíme a ctíť neprestaneme, aby sme sa skrze úctenie teba ľúbili Bohu a boli hodní tvojej mocnej prímluvy u Boha! Prijmi i nás čo dieťky svoje pod svoj materský plášť a buď s nami vždycky, zvlášťne ale v hodine smrti našej. Amen.

2. mája.

Maria nepoškvrnene počatá.

Včerajším rozjímaním presvedčili sme sa o tom, že Boh povýšil bl. P. Mariu na tú najvyššiu hodnosť, keď ju určil a vyvolil za matku Syna svojho, Ježiša Krista. Bolo to veľké a mimoriadne vyznačenie, a toto vyznačenie vede nás k tomu soznaniu, že ona toho vyznačenia musela byť hodná. Nikdy nemohla byť v tom stave, by sa nefúbila Bohu; musel Boh vždycky mať zaľúbenie na nej. Nikdy nesmela byť na nej žiadna, ani tá najmenšia poškvrna nejakého hriechu; musela byť ona vždycky v stave milosti božej; nesmela byť ani za okamžik v stave nemilosti. My prisvedčujeme sv. Anselmovi, učiteľovi cirkve, ktorý praví, že sa slušalo, aby bl. P. Maria skvela sa takou čistotou, nad ktorú väčšia po Bohu nedá sa myslieť. Ačkoľvek i bl. P. Maria bola tiež len stvorením božím, ale bola stvorením nad ostatné stvorenia vyvýšeným. Keď je tak: teda na bl. P. Marii nebolo žiadnej hriechnej poškvry, nebolo ani dedičného hriechu, ale počatá bola v živote matky svojej, Anny, bez poškvry hriechu dedičného. O tom nás presvedčí dnešné naše rozjímanie.

Narodilo-li sa dieťa, ľudia obyčajne pokladajú ho za neviniatko, čisté od hriechu: ale či správne? Ovšem nemá ono na sebe hriechu skutočného, ktorého by sa bolo samo dopustilo; prišlo však na svet, majúc na sebe dedičný hriech, ktorý od prvých našich rodičov prechádza na každého potomka Adama a Evy.

Keď Adam a Eva stvorení boli od Boha, nachádzali sa v stave milosti a blaženosti, ozdobení rozumom, aby rozoznali dobré od zlého, — slobodnou vôľou, aby bez prisílenia odhodlali sa buď k dobrému alebo k zlému, — hlasom svedomia, aby ich vystríhal pred zlým a napomínal k dobrému, — aby im hrozil trestom za spáchané zlé, sľuboval ale odmenu za učené dobré. Aby si prví rodičia ten pôvodný stav milosti zaslúžili a pre budúcnosť zabezpečili, podrobil ich zkuške; dal im prikázanie, aby so stromu, ktorý bol uprostred raja, nepožívali; zahrozil im spolu, že opovážali sa požívať s toho zapovedeného stromu, zakúsa smrť. Oni pri tej zkuške zle obstáli. Pekelným hadom svedení prestúpili záповeď božiu, neverili Bohu, ale diablovej, a tým obrazili Boha, uvalili na seba spravodlivý hnev boží, utratili raj,

pozbavili sa milosti a blaženosti, utratili nebe, utratili poženhanie a uvalili na seba kľatbu božiu. Či ale uškodili len samým sebe? Bohužiaľ, nie! V Adamovi a Eve bolo vtedy celé pokolenie ľudské a tak ten smutný stav prešiel i na ich potomstvo. Premárni-li otec majetok, jeho potomci dedia po ňom len biedu: teda Adam a Eva skrze hriech nie len poškvrnili seba a uvalili seba do večnej duševnej biedy, ale i potomstvo svoje, celé pokolenie ľudské. Tak nás o tom poučuje i sväté Písmo, keď praví: „*Hriech prišiel do sveta skrze jedného človeka, v ktorom všetci zhrešili,*“ (Rim. 5, 12.). Z tej príčiny horekoval kráľ Dávid: „*Ajhľa, v nepravostach počatý som, a v hriechoch počala ma matka moja!*“ (Žalm 50, 7.). Svätý Pavel ale praví, že sme my všetci od prirodzenosti svojej dieťkami hnevu božieho. (Efez. 2, 3.)

Pýtam sa už teraz: Či to dedičné zlo, ten dedičný hriech a s ním i stav nemilosti, kľatby a hnevu božieho prešiel i na bl. P. Mariu? Ktorý veriaci kresťan opovážil by sa to tvrdiť, ba i len pomysleť o Matke Syna Božieho? Je nemožné vrhnúť taký stien na jej prevznešenú hodnosť, že Syn Boží vyvolil si takú pannu za matku, ktorá by bola bývala poškvrnená hriechom, hriechom dedičným. Z príčiny tej i neomylná cirkev katolícka hlása o nej tie slová Piesne Salamúnovej: „*Celá si krásna, Maria, a nenie na tebe poškvrny!*“ (P. Š. 4, 7.). A toto svoje presvedčenie vyznáva i v Litaniach, keď praví: „*Kráľovno, bez poškvrny hriechu dedičného počatá, oroduj za nás!*“

O prorokovi Jeremiášovi (Jer. 1, 5.) a o sv. Jánovi Krstiteľovi (Lukaš 1, 15.) praví sv. Písmo, že „*boli posvätení v živote matky svojej*“; teda prišli na svet už v stave milosti, bez poškvrny hriechu dedičného. Nuž či ich bl. P. Maria neprevýšila? Prorok Jeremiáš len prorokoval Messiáša, a sv. Ján Krstiteľ len pripravoval ľudí k hodnému prijatiu jeho, kdežto bl. P. Maria počala a porodila toho Messiáša: teda nielen po svojom počatí posvätená bola v živote matky svojej, Anny, ale už v počatí svojom bola posvätená, bola pre nekonečnú zásluhu Syna Božieho zachovaná čistou od hriechu dedičného.

V tom presvedčení utvrdzujúc nás i sv. Písmo. Prví naši rodičia skrze svoj hriech upadli v moc pekelného hada, v moc diabla, ktorý svojím svodom nad nimi zvíťazil. Nie tak malo sa stať s matkou zasľúbeného Messiáša; ona mala byť vyňatá z moci diablovej. Nemal diabol byť víťazom i nad ňou, ale

ona mala víťaziť nad ním. Pán Boh, vyslovujúc kľatbu nad tým pekelným hadom pravil: „*Nepriateľstvo položím medzi tebou a ženou; ona potre hlavu tvoju.*“ (1. Mojž. 3. 15.)

Že bl. Pauna Maria nikdy, teda ani pre dedičný hriech, nebola v stave nemilosti, v nedostatku milosti, o tom svedčí nám sám anjel boží, Gabriel, keď pozdravuje bl. P. Mariu čo „*milosti plnú*“. Keby bola počatá s poškvrnou hriechu dedičného, nemohol by ju anjel Gabriel už nazývať milosti plnú, ale po jej počatí až omilostenú.

Konečne kráľ Dávid praví, že „*na dom Boží sluší sa svätosť*“. (Žalm 92, 5.) Či bl. P. Maria nemala sa stať domom božím, keď Syn Boží pod jej prečistým srdcom vzal si príbytok, aby sa stal človekom? Či by bl. Panna Maria bola hodnou bývala nosiť pod srdcom svojim najsvätejšieho Syna Božieho, keby bola bývala poškvrená hriechom dedičným? Smiem-li dopustiť, aby diabol mohol k Synu Božiemu vychrliť to rúhanie: „*Tvoja matka pre dedičný hriech bola prv mojou otrokyňou, mojim príbytkom, než sa stala tvojou matkou, твоjim príbytkom!*“

*

Maria, s rozplesaným srdcom pozdravujem Ťa čo Kráľovnu bez poškvorny hriechu dedičného počatú, čo vždycky milosti božej plnú! Táto pevná viera utvrdzuje vo mne tú dôveru, že mocná je Tvoja prímluva u Boha, ktorý toľkú milosť Tebe udeliť ráčil. Ty si našla milosť u Boha: Ó, pros za nás, aby sme i my skrze Ťeba našli milosť u Boha. Amen.

3. mája.

Maria čistá od hriechu skutočného.

Bl. P. Maria — ako sme sa včera presvedčili — obdržala od Boha tú zvláštnu milosť, že počatá bola bez poškvorny hriechu dedičného: ale čo že by jej to bolo osožilo, keby potom poškvrená bola bývala hriechom skutočným, — keby sa bola dopustila nejakého hriechu a následkom toho bola by utratila milosť božiu? Čo je po strome, ktorý mal zdravý koreň, potom ale vyhynul? Takým marným stromom nebola

Maria. Ona zostala v tom stave spravedlnosti, svätosti a milosti, ktorý obdržala od Boha v okamžení počatia svojho. O tom sa presvedčíme z dnešného nášho rozjímania.

Svätí učitelia cirkve tvrdia, že bl. P. Maria stojí v protive s prvou matkou našou Evou; lebo, čo sme ztratili skrze Evu, to sme nazpät obdržali skrze Mariu, — Eva upadla v moc pokušiteľa, diabla, Maria nad ním zvíťazila (I. Mojž. 3, 15.), — Eva bez poškrvny hriechu a v stave milosti bola stvorená, ale potom bola hriechom poškrvnená a milosti pôvodnej pozbavená; Maria, čo nová Eva, bola bez poškrvny hriechu a v stave milosti počatá, ale i potom zostala bez poškrvny hriechu a zachovala sa v milosti božej. Eva sa zhoršila, Maria sa nezhoršila, ale zostala vždycky v pôvodnej svojej svätosti.

Sv. Ján v knihe Zjavenia píše: „*Zjavilo sa veľké znamenie na nebi: žena odiata slnkom, pod jej nohami mesiac, a na jej hlave koruna z dvanásti hviezd*“ (Zjav. 14, 14.). Kto že by v tom obraze nepoznal bl. P. Mariu? To slnko znamená tie hojné milosti, ktorými od Boha obdarená bola. Ten mesiac pod jej nohami znamená, že v stave milosti sa nemenila, ako mení sa mesiac. Tá koruna z 12. hviezd znamená tie čnosti, ktorými, účinkujúc s milosťou božou vynikala.

Neprešiel-li dedičný hriech na bl. P. Mariu, neprešli na ňu ani tie následky a rany, ktoré zostaly po dedičnom hriechu na pokolení ľudskom: totižto zatemnenie rozumu a náchylnosť vôle k zlému. Dľa jasného rozumu poznala Pána Boha a pamätala na jeho všadeprítomnosť, — poznala nekonečnú dobrotu božiu a milovala ho nadovšetko z celého srdca svojho, — poznala, čo je dobré a Bohu milé, a to ochotne a s radosťou vykonávala, aby plnila vôľu božiu. Jej neporušená vôľa klonila sa k tomu, čo rozum bol uznal za dobré a bohumilé, spojená bola s vôľou božou, s dobrým úmyslom a s oddaním sa do vôle božej; nemala v sebe ohňa vášni a náruživosti a zachovávala v sebe vnútorný pokoj, nie len v prajných, ale i v neprajných okoličnosťach.

Že bl. P. Maria zachovala sa čistá od poškrvny hriechu a v stave milosti, toho svedkom je nám sám posol boží, anjel Gabriel, keď ju čo dospelú panenku takto oslovil: „*Zdravas' milosti plná, Pán s tebou! Neboj sa Maria, lebo si našla milosť u Boha!*“ Neztratila teda skrze nejaký hriech milosť božiu, ale získala ešte i tú milosť, že bola jediná uznaná za hodnú stať sa matkou Syna Božieho. Pekne sa o tom vyjadruje sv.

Ján zlatoustý, keď pravi: „Syn Boží nevyvolil si nejakú bohatú a zámožnú ženu za matku, ale blahoslavenú Pannu, ktorej duša ozdobená bola čnosťami.“

Ešte čo maľučká, nepoznajúc vo svete viac, než tichý príbytok svojich rodičov, Joachima a Anny, privedená bola do Jeruzalema, aby tam v dievčenskom ústave pri chráme božom bola vychovaná, v zákone božom vzdelaná a v chystaní bohoslužebných rúch cvičená. Zaiste i o nej platily tie slová sv. evanjeliá, že *„riastla nie len vekom a soslňovala sa, ale i múdrosťou, a milosť božia bola v nej“* (Luk. 2, 40.). Tam sa učila žalmu Davidovému: *„Pane, kto bude prebývať v stánku tvojom, alebo kto bude odpočívať na svätej hore tvojej? Kto vchádza ta bez poškrvny a čini spravodlivosť; ktorý mlúvi pravdu v srdci svojom a nepúcha lesť na jazyku svojom; nečini zle blížnemu svojmu a neupotrebuje hany proti blížnym svojim“* (Žalm. 14, 1—4.). Keby nebola bývala čistá od hriechu a v stave milosti božej, nebola by slyšala tie slová archanjela Gabriela: *„Duch svätý sostúpi na teba a moc Najvyššieho zastieni teba, a preto čo sa narodí z teba Svätého, nazvano bude Synom Božím“* (Luk. 1, 35.). Len čo nádoba krásnych čností mohla sa stať matkou Syna Božieho.

Kto by sa mohol opovážiť brať do pochybnosti, že i potom, keď sa stala matkou Syna Božieho, neprestala sa ozdobovať čnosťami bohumilými? Veď si bola povedomá toho, jak veľké veci učinil jej Boh, a sv. evanjelium o nej zreteľne pravi, že zachovávala v srdci svojom to všetko, čo bola slyšala od pastierov betlehenských, od starčeka Simeona a od prorockej stareny Anny v chráme jeruzalemskom. A kdekofvek je reč o nej vo sv. evanjeliách, všade sa predstavuje čo vzor krásneho a čnostného života, tak že cirkev svätá nazýva ju správne „Zrkadlom spravodlnosti“. Nenie čnosti, ktorá by sa neskvela na bl. Panne Marii.

Ó, keby sme do tohoto „zrkadla spravodlnosti“ častokrát pozerali a dľa neho život svoj spravovali! Keby sme krásne čnosti bl. P. Marie nie len na pamäti mali a obdivovali, ale i nasledovali. Veď je v ohľade tomto akási podobnosť medzi bl. P. Mariou a nami. My síce sme počatí s dedičným hriechom, ale skrze sv. krst očistení sme boli od dedičného hriechu a obdržali sme od Boha stav ospravedlnenia a milosti. Ako teda bl. P. Maria po svojom nepoškvrnenom počatí zachovala sa bez skutočného hriechu a v stave milosti

božej, tak i my na tom máme byť, aby sme po sv. krste zachovali tú čistotu od dedičného hriechu, ktorú sme skrze sv. krst obdržali, — aby sme v tom stave milosti, do ktorého sme skrze sv. krst uvedení boli, sa zachovali, a ten nebeský dar skrze skutočné hriechy neztratili. Z tej príčiny aj kňaz, keď pokrstil dospelého, oblieka ho do bieleho rúcha, — keď pokrstil ale dieťa, klade naň biele rúcho a praví: „Prijmi biele rúcho, ktoré máš priniesť nepoškvrnené pred súdnu stolicu Pána nášho, Ježiša Krista!“ To biele rúcho znamená ten stav milosti, ktorý sme pri krste obdržali a ktorý nesmieme ztratíť skrze hriechy skutočné.

*

Maria, ktorá si milosťou božou chránená a podporovaná, zachovala seba čistú od hriechu skutočného, a krásnymi kvetami bohumilých čností seba ozdobovala, vypros i nám tú milosť od Boha, aby sme ten stav milosti, ktorý sme skrze krst obdržali, hriechami neporušený zachovali a, jestli sme ho po krste utratili, skrze pravé pokánie nazpät obdržali, a v ňom až do smrti svojej vytrvali. Amen.

4. mája.

Maria, panna najčistejšia.

Ježiš Kristus prirovnáva človeka stromu a praví, že dobrý strom prináša dobré ovocie, nie ale zlé ovocie (Mat. 7, 17 a 18.). Takým dobrým stromom v záhrade Božej bola i bl. P. Maria. Nie len neprinášala zlé ovocie skutočného hriechu, ale prinášala len dobré ovocie krásnych a bohumilých čností. Medzi jej čnosťami zvláštnou jej ozdobou bola panenská jej čistota.

Sv. Cyrill, apoštol slavných predkov našich, sa vyslovil, že čím sa viac človek oddaluje od tela, tým viac približuje sa k anjelom; čím viac zachováva čistotu tela, tým viac podobá sa anjelom. Z tej príčiny nazývame panníctvo a panenstvo aj anjelskou čistotou. Dľa tela náležime svetu, dľa duše ale patríme nebu; čím menej hovieme telesnosti, tým viac ľúbime sa Bohu. A známa je i tá výpoveď, že čistá duša býva v čistom tele.

Jakože to stálo s panenstvom vo starom svete? Bolo ono v uctivosti nie len u Izraelitov, ale i u pohanov. Vznesenosť panenstva vyobrazili Rimania nasledujúcim básnictvom: Saturnus, otec bohov a bohýň — vraj — zplodil jednu dcéru, menom Vesta, bohýňu panenstva. V chráme jej zasvätenom na jej počesť ochraňovaný bol „večný oheň“ a k jeho neustálemu ochraňovaniu určené boli čisté pannenky, ktoré sa menovali Vestálkami. Takým Vestálkam preukazovaná bývala vo verejnosti taká úcta, ako najvyšším hodnostárom rímskym. Nezachovala-li sa Vestálka v pannenskej poctivosti, potrestaná bola spálením. Odhliadnúc od fantasie tej bájky, vysvitá z nej predsa, že panenstvo bolo vo vysokej úcte i u pohanských Rimanov.

U starých Izraelitov síce veľká váha kládla sa na stav manželský, predsa však nie len na tom boli, aby nevesta s panenským vencom vstúpila do stavu manželského, ale dávali prednosť panenstvu, čo zvlášťnej čnosti. Tak kniha múdrosti píše: *„O, jak krásne je čisté pokolenie so (svojou) skvelosťou! lebo nesmrteľná je pamiatka jeho, pretože známa je u Boha a u ľudí“* (Múd. 1, 4.).

I sám Boh vložil do prirodzenosti ľudskej jemný cit úcty k panenstvu a do srdca panenky stydlivosť čo ochraniteľku poctivosti, čo je znamením vznešenosti panenstva.

Nuž, ako-že by Maria mohla byť bez tejto ozdoby pohľavia ženského? Dobré poznamenáva sv. Bernard: „Mal-li Boh vziať na seba prirodzenosť ľudskú, mohol počatý a narodený byť len z čistej panny.“ Sv. Ambros teda takto sa vyslovuje o bl. P. Marii: „Bola ona pannou dľa tela i ducha.“ Bola čistá a svätá na tele, z ktorého ten nekonečne čistý Syn Boží vzal na seba prirodzenosť ľudskú. Svätý Augustín píše: „Neprisľúcha-li táto nepoškvrnenosť Marii, prisľúchala ona Synu, ktorého ona porodila.“ Čisté muselo byť to srdce, pod ktorým Syn Boží vyvolil si príbytok. To o nej prorokoval už Isaiáš, keď mal na mysli, že Boh učiní veľký zázrak na rodičke zasnúbeného Messiaša, a pravil ku kráľovi Achazovi: *„Panna počne a porodí syna, a meno jeho bude Emmanuel“* (Is. 7. 14.), to jest: Pán Boh s nami.

To isté hlása o bl. P. Marii i sv. evanjelium. Sv. Lukáš píše: *„Poslaný bol anjel Gabriel od Boha do mesta galilejského, ktorému meno Nazaret, k panne, zasnúbenej mužovi, ktorému meno Jozef; a meno panny: Maria“* (Luk. 1,

27.). Dvakrát a to s dôrazom menuje Mariu pannou, aby tým vyvýšil jej čistotu panenskú.

Keď anjel Gabriel v podobe mužskej zjavil sa Marii a pozdravil ju, ona sa zľakla. Prečo sa zľakla? Sv. Ambros odpovedá na túto otázku takto: „Je to obyčajou paniou, že sa ľakajú, keď sa k nim priblíži mužský, a boja sa, keď ich osloví mužský.“ Maria vo svojej panenskej stydlivosti poľakala sa anjela Gabriela, ktorý sa bol jej zjavil v podobe mužskej.

I sama Maria vydala pred tým anjelom svedectvo o svojom neporušenom panenstve. Anjel Gabriel tišil poľakanú a pravil k nej: „*Neboj sa, Maria! lebo si našla milosť u Boha. Hľa v živote počneš a porodiš syna, a nazveš meno jeho Ježiš. Bude on veľkým a synom Najvyššieho nazvaný bude.*“ Zaiste veľké vyznačenie; ale Maria nemohla to priviesť do súzvuku s čistým panenstvom svojím, a preto tázala sa anjela: „*Jako sa toto stane, pretože mužského nepoznávam?*“ Anjel však, aby jej vysvetlil, že sa to stane nadprirodzeným, zázračným spôsobom, ktorý ju nepozbaví poctivosti panenskej, pravil k nej: „*Duch svätý zostúpi na teba, a moc Najvyššieho zastieni teba, a preto, čo sa narodí z teba Svätého, Synom Božím nazvano bude.*“ Až, keď jej tými slovami zabezpečil neporušenosť jej čistoty panenskej, podvolila sa tomu úmyslu prozreteľnosti a pravila k anjelovi: „*Staň sa mi dľa slova tvojho!*“ Dľa mienky učiteľov cirkevných tak si vysoko vážila poklad svojho panenstva, že odhodlaná bola radšie vzdať sa povýšenia na hodnosť matky Syna Božieho, než ztratiť venec panenský.

Neomylná cirkev katolícka tak je presvedčená o panenskej dôstojnosti Marie, že nielen ju vyznáva za čistú pannu, ale i za pannu zo všetkých paniou najčistejšiu. Nie len vo Vyznaní apoštolskom klade nám na jazyk tie slová: „Verím v Ježiša Krista, ktorý počatý z Ducha svätého, narodil sa z Marie Panny,“ ale praví o nej tie slová Piesne Šalamúnovej: „*Jako je lília medzi trnami, tak je priateľkyňa moja medzi dcérami Adamovými*“ (P. Š. 2, 2.). I v Litaniách nazýva ju „Pannu paniou“ t.j. Pannou nado všetky panny vyvýšenou. Áno vyznáva i to, že vo smysle slov Isaiáša proroka (Is. 7, 14.), ako bola pannou pred porodom, tak bola pannou i pri porode a zostala pannou i po porode. Jako by aj pobožnému pravovernému kresťanovi prišla na myseľ tá myšlienka, že Maria, ktorá zázračne počala z Ducha svätého

—, ktorá porodila Syna Božieho, prestala byť pannou neporušenou?

O, jak vznešená je teda pred nami Maria vo svojej dôstojnosti panenskej! Zaiste je ona v nebi na čele tých panien, ktoré spievajú nebeskému Baránkovi tú pieseň novú, ktorú môžu spievať len tí panníci a panny, ktorí na svete čistý zachovali venec paníctva a panenstva (Zjav. 14, 4.). Ó, by i naši mládenci a panny nasledovali tú Pannu panien, Mariu, v čistote a nezabudli na slová Syna Božieho: „*Blahoslavení čistého srdca, lebo oni Boha vidieť budú!*“ (Mat. 5, 8.). Ó, by sa v čistote aspoň zachovali dotiaľ, kým svoj veniec s manželským prsteňom nezamenia!

*

Svätá Maria, ty prečistá Panno panien, pros za nás Syna svojho, Ježiša Krista, aby nedopúšťal pokúšať nás k nečistote od sveta, tela a diabla, a — ako niekedy svätému Pavlovi apoštolovi — udelil nám tú dostatočnú milosť a posilu (II. Kor. 12, 9.), by sme nad pokušením zvíťazili a stavu primeranú čistotu a počestnosť zachovali. Amen.

5. mája.

Maria, nevesta Ducha svätého.

Jako sme včera počuli, Maria, dľa nepochybného učenia cirkve katolickej, bola čistou Pannou pred porodom a pri porode Ježiša Krista, a ňou zostala i po porode jeho. O tom vyslovuje sa pápež, sv. Lev, takto: „Nestalo sa to dľa obyčajného ľudského spôsobu, ale dľa božskej moci, že Panna počala, Panna porodila, Pannou po porode zostala.“ Nesmieme teda posudzovať presväté tajomstváplné vtelenie Ježiša Krista, Syna Božieho, dľa ľudského spôsobu, ale dľa všemohúcnosti Božej. I sám anjel Gabriel pravil o tom k bl. P. Marii: „*U Boha nenie nič nemožného.*“ Buď teda od nás vzdialená taká telesná a nízka myšlienka, ktorá by nejaký neprislušný stien vrhla na presväté tajomstvo vtelenia Ježiša Krista, Syna Božieho. Z toho sa dá vysvetliť tá nábožná tiež obyčaj, že jako kňaz pri „Credo“, tak i veriaci pri „Pozdravení anjelskom“ s hlbokou poníženosťou kľakajú,

keď vyslovujú tie slová: „*A Slovo telom učené je a prebývalo medzi nami*“, t. j. Syn Boží vzal na seba prirodzenosť ľudskú z Marie Panny a, stal sa i človekom, obcoval s ľuďmi. Zjavené božské tajomstvá treba pokorne prijať a pevne veriť, nie ale všetečne zkušať a opovážlive posudzovať.

Keď židia v Nazarete spozorovali a obdivovali múdrosť a zázraky Ježiša Krista, pravili medzi sebou: Zkadiaľ má tú múdrosť a tú moc k zázrakom? Či nenie on synom tesára? Nevolá sa jeho matka: Maria? Zkadiaľ tá jeho veľká múdrosť, keď nechodil do vysokých škôl? Zkadiaľ tá jeho moc k zázrakom, keď je len človekom?“ To všetko bolo im hádankou, ktorú neznali sebe rozlúštiť. My nie sme s tým tak; my pri svetle Zjavenia Božieho sme v stave na tie záhadné otázky odpovedať, a to dľa Zjavenia Božieho, ktoré sa stalo jak vo starom, tak v novom zákone.

Kdekoľvek vo sv. Pisme starého zákona je reč o zaľúbennom a prísť majúcom Messiašovi, tam všade spomína sa len matka, nie ale i otec. Tak už v raji, keď Boh vyslovoval trest nad pokušiteľom diablom, pravil k tomu pekelnému hadu: „*Položím nepriateľstvo medzi teba a ženu . . . ; ona potre hlavu tvoju.*“ (1. Mojž. 3, 15.) Prorok Izaiáš predpovedal o Messiašovi: „*Vyjde prút z koreňa Jesse, a povstane kvet z koreňa jeho.*“ (Is. 11, 1.) Dľa sv. Hieronyma ten prút, tá vetev z rodu Davidovho znamená bl. P. Mariu, a kvet i plod na tej vetvi označuje jej syna, Ježiša Krista. Ešte zreteľnejšie vyslovil sa, keď pravil: „*Ajhlá, panňa počne a porodí syna, a meno jeho bude Emmanuel*“ (Is. 7, 14.)! Týmito slovami jasne predpovedal, že panenská matka bez muža počne a porodí Syna Božieho, ktorý bude nám Emmanuel, t. j. Boh s nami. (Mat. 1, 23.)

V novom zákone ešte jasnejšie sú svedectva, že Ježiš Kristus čo pravý človek mal matku, nie ale telesného otca. Tak rodostrom sv. Jozefa, pochádzajúceho od Abrahama, Davida a iných predkov jeho, končí sa tými slovami: „*Jakub ale zplodil Jozefa, muža Marie, z ktorej narodil sa Ježiš.*“ (Mat. 1, 16.) Nepraví sa tu, jako pri všetkých mužských toho rodostromu, že Jozef zplodil Ježiša, ale len to, že Maria porodila Ježiša. Keď život nebeského Dieťaťa, Ježiša, ohrozený bol ukrutným kráľom Herodesom, prozreteľnosť Božia poslala anjela svojho, aby povedal sv. Jozefovi: „*Vezmi dieťa a matku jeho, a uteč do Egypta.*“ Keď po smrti Herodesa prestalo nebezpečenstvo pre život nebeského Dieťaťa, Ježiša,

opäť zjavil sa anjel Jozefovi a prikázal mu: „*Vezmi dieťa a matku jeho, a idz do zeme izraelskej.*“ Či nebadáte, že anjel neprpisuje Ježiša Krista sv. Jozefovi čo telesnému otcovi, ale len matke jeho, Marii? Ešte jasnejšie vysvitá to z nasledujúcej udalosti: sv. Jozef zasnúbený bol s bl. P. Mariou, ale po tom zasnúbení ešte neprebýval s ňou pod jednou strechou. Keď medzi tým časom zbadal, že jeho nevesta, bl. P. Maria je v stave požehnanom a nebol ešte zasvätený do toho veľkého tajomstva, ktoré sa stalo s ňou: čo čistý panic, prišiel do veľkého zármutku a rozpaku, tak, že zamýšľal navrátiť jej snubný prsteň a opustiť ju. Tomu však predišiel anjel Boží, zjavil sa sv. Jozefovi a pravil mu: „*Jozefe, synu Davidov, neboj sa vziať k sebe Mariu; lebo, čo sa v nej počalo, z Ducha svätého je. Porodí ale ona syna, ktorému dáš meno Ježiš* (t. j. Spasiteľ); *lebo on spasí ľud svoj.*“ (Mat. 1, 20 a 21.) A Jozef tým poučený, utišený a potešený vzal Mariu k sebe pod strechu svoju. (Mat. 1, 24.) Nebol teda Ježiš Kristus počatý od sv. Jozefa, ale zázračným spôsobom z Ducha svätého; nebol on otcom a zploditeľom Ježiša Krista, ale zploditeľom Ježiša Krista bol Duch svätý. Pre tú príčinu nazývame bl. P. Mariu nevestou Ducha svätého, pretože Ježiša Krista, Syna Božieho počala z Ducha svätého.

Čím bol teda sv. Jozef? On bol ovšem manželom bl. P. Marie, ale prečistým jej manželom. On bol len pestúňom a živiteľom Ježiša Krista, dľa ľudskej jeho prirodzenosti; bol otcom, nevlastným otcom Ježiša Krista (Luk. 2, 48.) len na toľko, že viedol otcovskú starostlivosť o Ježiša Krista. Len tí, ktorým neznáme bolo presväté tajomstvo vtelenia Syna Božieho, Ježiša Krista; mýlne pokladali Ježiša za syna Jozefovho; ako to poznačil i sv. Lukáš v evanjeliu, kde povie, že Ježiš Kristus, keď už vstúpil do verejného svojho účinkovania mesiášskeho, bol asi tridsaťročný a pokladaný bol za syna Jozefovho (Luk. 3, 23.), totižto od takých ľudí, ktorým neznáme bolo presväté a zázračné vtelenie jeho.

Tak hľa, v tom veľkom diele, ktoré sa konalo k milosrdnému vykúpeniu pokolenia ľudského, Maria bola prostrednicou medzi nebom a zemou, medzi Bohom a hriešnym pokolením ľudským! Toho povedomá bola i ona, keď vo vďakopiesni svojej pravila po prijatí Syna Božieho pod prečisté srdce svoje: „*Ajhľa, odteraz blahoslavenou ma nazývať budú všetky pokolenia! lebo veľké veci učinil mi Pán, ktorý mocný je*“ (Luk. 1, 48.). Nie obyčajným prirodzeným spôsobom stal sa Syn

Boží človekom, ale záračným a nadprirodzeným spôsobom; účinkovaním Ducha svätého vzal Syn Boží prirodzenosť ľudskú jedine zo života bl. P. Marie. Vzdajme teda vrúcne dieky nekonečnej múdrosti Božej, že našla tajomstvaplný spôsob, aby božská prirodzenosť Syna Božieho spojila sa s ľudskou prirodzenosťou v živote bl. P. Marie. Majme tiež veľkú úctu k bl. P. Marii, ktorej tak veľké veci učinila všemohúcnosť Božia.

*

Maria, ty presvätá nádobo a nevesto Ducha svätého, ktorá tak obdivuhodným a tajomstvaplným spôsobom dala si prirodzenosť ľudskú Synu Božiemu a tak vstúpila si do toho najbližšieho pomeru k nemu! Ty si jediná z celého pokolenia ľudského, ktorá Syna Božieho, Ježiša Krista, môžeš nazývať synom svojim. Toto je, čo nás naplňuje pevnou dôverou, že tvoja prímluva, o ktorú ťa prosíme, mocná je u Syna tvojho, Ježiša Krista. Amen.

6. mája.

Maria milovnica samoty.

Ačkoľvek Ježiš Kristus svojou prítomnosťou pri svatbe v Kane galilejskej dokázal, že má v úcte stav manželský, predsa i slovom i príkladom svojim dával prednosť pannickému a panenskému životu; chválil tých, ktorí pre dosiahnutie kráľovstva nebeského zaslubujú sa k zachovaniu čistoty tela i duše až do smrti. I sv. Jána apoštola miloval nad ostatných apoštolov, pretože bol panicom. Sv. Pavel, ktorý bol povedomý učenia a ducha kresťanského, radí tým, ktorí sa nemôžu zdržať, aby vstúpili do stavu manželského; lebo lepšie je sa oženiť a vydať, než páchať nečistotu. Predsa však dáva prednosť pannickému a panenskému životu a praví: „Kto vydáva pannu svoju, dobre čini; kto nevydáva, lepšie čini.“ (I. Kor. 7, 38.) Svoju túto výpoveď odôvodňuje takto: „Kto nemá ženy, stará sa o tie veci, ktoré sú Pána, ako sa ľúbi Pánu; ktorý ale má ženu, stará sa o tie veci, ktoré sú sveta, ako sa ľúbi žene, a je rozdvojený. Nevydaná a panna stará sa o veci, ktoré sú Pána, aby bola svätou na tele i duši;

vydaná ale stará sa o veci, ktoré sú sveta, jako sa ľúbi mužovi." (I. Kor. 7, 32—34.) Sv. Pavel to chce povedať, že ženatý a vydaná delí srdce svoje, pannic ale a panna venuje celé srdce svoje Pánu Bohu.

Sv. učiteľia cirkve porovnávajú tých, ktorí vedú pannický a panenský život, s anjelmj a taký život menujú čnosťou a čistotou anjelskou; pri tom však poznamenávajú, že čistota ľudí je vznešenejšia a záslužnejšia, než čistota anjelov, a to plným právom. Anjeli nemajú ani tela, ani krve, nie sú podrobení pokušeniam, a tak ľahko je im mať čistotu. Ľudia majú telo, a toto — jako praví sv. Pavel — protiví sa duchu. (Gal. 5, 17.) Človek, aby zachoval čistotu, musí na uzde držať náchylnosť telesnú, vyhýbať príležitostiam, ktoré by v ňom podpálily oheň nebezpečnej nárúživosti; chrániť sa spoločnosťami, kde sa vedú reči oplzlé a ozyvajú piesne necudné; nečiniť známosti s druhým pohlavím, kde ohrozuje pokušenie a svádzanie k nečistote; dať pozor i na oči, aby pohľady na druhé pohlavie nevniesly do hlavy nečisté myšlienky a do srdca hriechne žiadosti. Kto nechce sa popáliť, musí vyhýbať ohňu; a sv. Písmo tiež praví: *„Kto sa dotkne smoly, poškvrnený bude od nej.“* (Sir. 13, 1.)

Také nebezpečné okoličnosti boli vždycky a všade po svete; boli ony i za doby bl. P. Marie. Proti takým nebezpečným okoličnostiam útočišťom je samota. Čím sme vzdialenejší od sveta, tým ľahšie zachováme čisté mravy. Čím viac kvet vystavený je slnku, tým skorej svadne, sprchne, zhynie. Aby slabšie vojsko zachránilo sa pred početnejším a nebezpečným nepriateľským vojskom, ufahuje sa do hradu; a kto chce pri toľkých úkladoch, ktoré ohrožujú čistotu, zachovať sa, musí vzdalovať sa od verejnosti a milovať samotu.

Výstražný príklad podáva nám sv. Písmo na Dine, sličnej dcére patriarchu Jakoba. Podvedená svojou márnivosťou a všetečnosťou opustila rodičovský dom, išla do Sichema, aby videla krásu, kroj a spôsob živobytia pohanských Kanaátidok v Sicheme. Draho zaplatila tú svoju márnivosť a všetečnosť; ztratila tam svoj panenský veniec, s hanbou navrátila sa do domu otcovského. (I. Mojž. 34, 1 a 2.)

Iný, utešený príklad však, máme na bl. P. Marii. Už jej bohabojní rodičia, Joachim a Anna, starali sa o to, aby vzdialená bola od zlého sveta. (I. Ján 5, 14.) Čo maľučkú zaviedli ju do Jeruzalema, aby tam v dievčenskom ústave pri chráme medzi panenkami navykla vyhnúť úkladom sveta a

rozpustilej mládeži; a keď sa odtiaľ navrátila do Nazareta, obľubovala tichú samotu. Keď bola už prišla plnosť času, aby milosrdný Boh vyplnil zasľúbenia svoje a poslal Syna svojho k vykúpeniu pokolenia ľudského, vypravil posla svojho, anjela Gabriela, do Nazaretu k panne, ktorej meno bolo: Maria. Gabriel mal jej sdeliť tú radostnú zvesť; že ona, je tá prešľastná panna, ktorá má toho od Boha zasľúbeného a od sveta túžobne očakávaného Messiaša porodiť. Gabriel s ochotnosťou a radosťou opustil shory anjelské na nebi a spiechal dolu na zem, do Nazaretu, aby vyplnil tú vznešenú úlohu svoju: a kde ju našiel? V jej tichej izbičke, kde sa modlievala, rozjímal a pracovala o samote. Toto mal na mysli sv. Ambros, biskup a učiteľ cirkve, keď k pannám rečnil takto: „Budiž vám, jako na obraze, predstavovaná čistota a predstavený život bl. P. Marie! V nej, jako v nejakom zrkadle, stkvie sa krása, čistota a vzor čnosti. Sama bola vo svojej izbičke; žiaden mužský ju nevidel, len anjel ju tam našiel. Učte sa, panny, od nej, nie sem i tam behať po cudzích domoch, nie postávať po uliciach, nie vo verejnosti štebotať.“ To sú slová sv. Ambrosa, ktoré i za doby našej iste svoju platnosť majú.

Kto má vzácny poklad, nepotuluje sa s ním vo verejnosti, ale skrýva si ho v samote. Tak činila Maria. Od sveta vzdialená opatrovala si poklad čistoty v samote, ale nie v zaháľaní, ktoré plodí zlé myšlienky a žiadosti. Rozdelený mala svoj čas na modlitbu, rozjímanie a prácu. Ó, jak často prosila Pána Boha, aby už poslal svetu toho zasľúbeného Messiaša! Často vzdychala slovami Proroka: „*Vy roste nebesá s hora a oblaky pršte spravodlivého; otvor sa zem a vyhoď Spasiteľa.*“ (Is. 45, 8.)! A jej modlitba bola vyslyšaná, ale tak, jako to vo svojej pokore ani netušila. Anjel Gabriel zvestoval jej, že už nebesá vydajú tú rosu, a na zemi zjaví sa už Spasiteľ. Čo viac? že ona najšla tú milosť u Boha, aby, a to z Ducha svätého, pod prečistým srdcom svojim počala a porodila toho Spasiteľa, ktorý bude veľkým a nielen jej synom, ale i Synom Božím nazvaný bude. Ó, šťastná samota, kde bl. P. Maria prijala tak vznešené zvestovanie anjelské!

Po tomto dnešnom rozjímaní o samote bl. P. Marie nemusím vás obširne napomínať, aby ste i vy — nakofko vám to dovoľí stav váš — milovali samotu, kde by ste s časom na čas oddali sa nábožnej modlitbe a nábožnému rozjímaniu, pamätajúce na slová Ježiša Krista: „*Bdite a modlite sa, aby*

ste nevojšli do pokušenia.“ Hlavne ale vás, mládenci a panny, napomínam, aby ste nielen mali sa na pozore, ale aby ste i vy, jako bl. P. Maria, vzdialovali sa od sveta a milovali samotu, nie sem i ta po kútoch a skrýšach, ale v bohumilej samote počestného domu rodičovského. Vyhybajte zlým spoločnosťam a známostiam, ktoré by vás olúpily o čistotu, o túto ozdobu veku vášho. Ale i vy, ktorí ste v stave manželskom, vyhýbajte všetkým tým úkladom a príležitostiam, kdeby počestný váš prsteň manželský mohol byť poškvrnený a požehnanie svojho pozbavený.

*

Maria, ty čistá holubico, v bohumilej samote sa zdržujúc, pros Synáčka svojho, Ježiša Krista, za našu mládež, za našich mládenčov a za naše panenky, aby tiež milovali bohumilú samotu; aby vyhýbali takým domom, spoločnosťam a príležitostiam, kdeby boli úklady a pokušenia pre ich poctivosť; a v nenadálej hodine pokušenia vypros ím zmužilosť, aby zvíťazili nad telom, svetom i diablom, by neztratili drahocenný poklad poctivosti svojej. Amen.

7. mája.

Maria oddaná do vôle Božej.

Odštepenci od katolíckej cirkve, aby pomútili hlavy, prekrucujú učenie katolíckej cirkve a medzi iným hovoria o nás, že vzývame obrazy. V ktorom katolíckom katekizme že to čítali? V žiadnom. My vzývame len Svätých, ich obrazy ale jedine v uctivosti máme, a to preto, že políhad na obraz uvádza nám na myseľ rozpomienku na toho Svätého, ktorého nám ten obraz predstavuje. Jako tá tlačaná kniha, keď ju čítame, vzbudzuje v nás myšlienky, tak i ten obraz Svätého vzbudzuje v nás pobožné myšlienky o ňom; áno ten obraz je k tomu ešte spôsobnejší, než tá tlačaná kniha. Čo by sme dlho museli hľadať v knihe, to nám obraz uvádza na myseľ v jednom okamžení. Na príklad vidím obraz, na ktorom predstavuje sa panenka so sklonenou hlavou, so složeným ru-

kama, klačiaca na kľakátku; pred ňou stojí kriedlatý anjel, držiace v ruke faliu. Kto by pri pohľade na ten obraz nerozpamätal sa na to okamženie, v ktorom anjel Gabriel pozdravil bl. P. Mariu a v mene Božom zvestoval jej, že je ona tá šťastná, prorokom Isaiášom predpovedaná panna, ktorá má počať a porodiť svetu od Boha zasľúbeného a túžebne očakávaného Emmanuela, čili Syna Božieho, k vykúpeniu pokolenia ľudského? A tá falia, čo znak čistého pannenstva, pripomína nám tie slová sv. Pisma: *„Jako falia medzi trnám, tak je priateľka moja medzi dcérami Adamovými“* (P. Š. 2, 2.). Tá falia pripomína nám, že bl. P. Maria prečistým panenstvom svojím prevyšuje všetky dcéry po Adamovi a Eve. Dnes budeme mať ten obraz pred očima ducha svojho a ho ďalej rozjímať.

Anjel Gabriel, poslaný od Boha do mesta Nazareta k Panne, ktorej bolo meno: Maria, pravil k nej: *„Zdravas' milosti plná, Pán s tebou, požehnaná medzi ženami.“* Maria uzrúc anjela, zľakla sa a pomyslela si: *„Jaké by to bolo pozdravenie?“* Čože si o tom mohla myslieť? Na túto otázku nedáva nám odpoveď sv. evanjelium, ja však sa opovažujem vysloviť o tom mienku svoju.

Bl. P. Marii bolo známo, že ten istý anjel Gabriel pred 6 mesiacami zjavil sa jej príbuznému, Zachariášovi, kňazovi Božiemu; zjavil sa mu v chráme a priniesol mu tú zprávu od Boha, že jeho žena, Alžbeta, ačkoľvek neplodná, vo vysokom veku svojom počne a porodí syna, ktorému meno bude Ján. Bolo jej známo i to, že dľa slov toho anjela mal byť Ján predchodcom toho zasľúbeného a očakávaného Messiasa, aby pripravil ľudí k príchodu jeho. Prišlo jej teda na myseľ: či tenže samý anjel neprišiel s podobným zvestovaním i k nej? Či nenie ona práve tou prešťastnou pannou, o ktorej prorokoval Isaiáš, reknúc: *„Ajhľa, panna počne a porodí syna, a meno jeho bude Emmanuel“*? Zvláštne vnuknutie Božie snadno ju mohlo priviesť na tú myšlienku; lebo žila v tej dobe, v ktorej rozšírená bola tá viera, že prišiel čas, aby zasľúbenia Božie a predpovedania prorocké splnené boli. Dľa proroctva patriarchu Jakuba mal prísť Messias v tom čase, keď už panovanie a kráľovská berla nebude pri potomkoch Júdových; a v dobe Marie skutočne na tróne Judovom nebol kráľ z jeho rodu. Prorok Isaiáš predpovedal: *„Vynde prút z koreňa Jesse, a z koreňa jeho vystúpi kvet, a bude spočívať na ňom Duch Pána“* (Is. 11, 1.), t. j. z rodu Dávida kráľa vynde matka,

ktorá porodí syna, na ktorom bude Duch Boží. I tie roky, ktoré bol vypočítal prorok Daniel až do príchodu Messiaša (Dan. 9, 2—27.), klonily sa práve ku koncu. Dľa toho bezpochyby bl. P. Marii bolo na mysli, že snáď Boh vyvolil ju práve, aby sa stala matkou toho zaslúbeného a očakávaného Messiaša; a, je-li tak, neklamala sa vo svojom rozjímaní. Vyslovil to i anjel Gabriel, keď pravil k nej: *„Neboj sa, Maria, lebo si najšla milosť u Boha! Hľa počneš a porodiš syna a nazveš meno jeho Ježiš. Tento bude veľkým a Synom Najvyššieho nazvaný bude, a jeho kráľovstvu nebude konca“* (Luk. 1, 30—33.). Také zvestovanie priviedlo Mariu do veľkého rozpaku. Ako by aj nie? Ona, prečistá panna, mala sa stať matkou. Sv. Augustin, rozjímajúc to, micni, že bl. P. Maria odhodlaná bola, radšie vzdaf sa toho vyznačenia, než svojho neporušeného panenstva, a pravila k anjelovi: *„Jako sa to má stať, keď mužského nepoznávam?“* Či mám sa stať matkou, ačkoľvek som pannou? Ano, stať sa matkou, bez toho, žeby prestala byť čistou pannou; nie obyčajným, prirodzeným spôsobom mala sa stať matkou, ale mimoriadnym, nadprirodzeným, zázračným spôsobom. Z tej príčiny vysvetľoval jej to anjel: *„Duch svätý sostúpi na teba, a moc Najvyššieho zastieni teba, a preto, čo sa narodí z teba živitého, Synom Božím nazvano bude; lebo u Boha nenie nič nemožného.“* Maria sa zamyslela; nemohla sa postaviť proti nevyzpytateľnému úmyslu Božiemu.

Nastalo veľmi vážne okamženie! Nebeský otec, sbory anjelské, nebe a zem čakali na jej privolenie. Neprivoli-li, neprijde Messiaš, nebude vykúpené pokolenie ľudské. No, buď potešené pokolenie ľudské. Maria skloňuje pokornú hlavu svoju a poddáva sa vôli Božej. Slyšte, ako praví k anjelovi: *„Ejhľa, dievka som Pána! Staň sa mi dľa slova tvojho!“* Na to anjel Gabriel rozlúčil sa s Mariou a zaletel do neba, aby najsvätejšej božskej Trojici zanesol tú preradostnú zvesť, že Maria poddala sa vôli Otca, i Syna, i Ducha svätého. Nad tou zvesťou zaplesali anjeli, že už prijde čas, v ktorom pokolenie ľudské vykúpené zaujme na nebi tie miesta, ktoré boli utratili pyšní anjeli so svojim vôdcom, Luciferom.

Radujme sa i my nad tým, blahoslavujme i my bl. P. Mariu, vzdajme jej vrúcne vďaky za to, že sa poddala múdrosti a добрote Božej, aby sme boli vykúpení a obdržali prístup do kráľovstva nebeského. Plesajme nad tým, že, keď sa stala matkou Syna Božieho, stala sa i matkou našou; lebo,

keď porodila nám Syna Božieho, porodila nám spasenie, porodila nám život večný. Ježiš Kristus, keď vzal našu prirodzenosť ľudskú na seba, stal sa bratom naším (Rím. 8, 29.): teda Maria stala sa i matkou našou.

*

O, prešastná a preblahoslavená Panno Maria! Tešíme sa z toho, že Ťa Boh vyvýšil na hodnosť matky Syna Božieho, Ježiša Krista, aby preukázal nám nekonečné milosrdenstvo svoje k spaseniu nášmu! Vzdávame vďačne i dieky svoje tebe, že si sa poddala vôli Božej, aby vykúpené bolo pokolenie ľudské; spolu ale prosíme teba, bys vyžiadala nám tú milosť, aby sme i my vo všetkom poddávali sa vôli Božej a ju plnili k spaseniu svojmu. Amen.

8. mája.

Poníženosť Marie.

Cirkev katolícka rozpomína sa dnes na zjavenie sa sv. Michala archanjela na hore Gargano pri Siponte v Talii: Kto by pri tom nerozpomenul sa i na ten boj, ktorý sv. Michal s dobrými anjelmi bojoval proti pyšnému Luciferovi a proti zlým anjelom, prívržencom jeho? Lucifer v pýche svojej zbúril sa proti nekonečnej velebnosti božej a okolo zástavy svojej odbojnej shromaždil zástup podobne odbojných anjelov. Na proti tomu sv. Michal archanjel vyzdvihol zástavu k boju za česť a slávu božiu a vydal heslo: „Kto je jako Boh?“ Pod jeho zástavu shrnuli sa anjeli, ktorí podobne vytrvali v poníženosti a vernosti k Bohu, Stvoriteľovi svojmu. Sv. Michal a jeho spoločníci zvíťazili a utvrdení boli v tej milosti a blaženosti, v ktorej stворení boli. Lucifer a jeho odbojní prívrženci však nielen utratili milosť božiu a pôvodnú blaženosť, ale za trest uvržení boli do múk pekelných, z anjelov stali sa diablami.

Jako s jednej strany dobrí anjeli snažia sa získať ľudí pre nebe, tak s druhej strany zlí anjeli čili diabli na tom sú, aby ľudí pokúšali a popudzovali proti Bohu a strhli ich do priepasti peknej. Toho smutný príklad nachádzame už v raji na prvom páre ľudskom, na Adamovi a Eve. Keď pekelný

had, diabol, chcel prvých našich rodičov sviesť k pádu, z vlastnej zkušnosti vedel, že ich dostane do siete svojej, vzbudí-li v nich pýchu a nadutosť. Keď sa všetečná Eva zahľadela na krásny strom, ktorý stál uprostred raja, úlisný diabol pravil k nej: „Prečo nepoživate z tohoto stromu, ktorý je uprostred raja?“ Na to odvetila mu: „Preto, lebo Boh povedal, aby sme s neho nejedli by sme snáď nezomreli.“ Ale diabol na to poznamenal: „Nezomrete! Boh vie, že keď budete s toho stromu jesť, otvorí sa vám oči, a budete ako bohovia.“ To účinkovalo. Eva nadutá bola pýchou a tým márnivým namyslením, že sa stane ako by bohyňou. Komuže verila? Nie Bohu, ale diablove; odpadla od Boha a pridala sa diablove. Hrozné bolo to potupenie velebnosti božej, hrozné i v následkoch: prví rodičia uvalili na seba spravodlivý hnev a trest Boží, kľatbu božiu; a toto nešťastie padlo nielen na nich, ale i na celé ich potomstvo. Jako malo byť odpomoženo pokoleniu ľudskému? Čo Eva ztratila pýchou svojou, to malo byť napraveno skrze poníženosť novej Evy, skrze poníženosť bl. P. Marie. Tak sa aj stalo.

Katolícka cirkev v jednej modlitbe svojej praví, že všemohúci Boh skrze účinkovanie Ducha svätého telo a dušu bl. P. Marie pripravil za hodný príbytok Synu svojmu; ozdobil bl. P. Mariu pokladom čností, aby bola hodnou stať sa matkou Syna Božieho; ozdobil ju zvláštne pravou poníženosťou, ktorá je základom čnosti. S touto ozdobou, s touto milosťou božou spoluúčinkovala, aby sa ľúbila Bohu.

Bl. P. Maria ešte nebola slyšala tie slová Syna svojho, Ježiša Krista: „*Učte sa odomňa, ktorý som tichý a ponížený srdcom*“ (Mat. 11, 29.). Ešte neznala slová sv. Petra a Jakuba: „*Boh sa protiví pyšným, dáva ale milosť poníženým*“ (11. Pet. 5, 5. Jak. 4, 6.), predsa bola vzorom poníženosti. Pravil-li anjel Gabriel o nej, že je milosti plná, že našla milosť u Boha, túto plnosť milosti božej nebola by dosiahla a podržala bez poníženosti.

Že bl. P. Maria vynikala poníženosťou, to dokazuje celá udalosť presväteho a tajomstvaplného vtelenia Syna Božieho. O tom sv. Bernard vyslovuje sa takto: „V panenstve ľúbila sa Bohu, v poníženosti počala Syna Božieho“.

Uvážíme-li dobre vec, bl. P. Maria bola by mala dosť príčiny pozdvihnúť hrdú hlavu nad tým vyznačením, ktoré sa jej prihodilo. Objasníme si to príkladom. Predstavme si nejakého kráľa, ktorý by poslal ministra svojho k dcére nízkeho

chudobného občana, a dal jej povedať: Ja som teba vyvolil zo všetkých panien kráľovstva svojho za manželku svoju; budeš sa nazývať kráľovnou; budeš sa odievať kráľovským, zlatom vyšívaným, perlami posypaným rúchom; na hlave budeš nosiť zlatú a drahokamy sa skvúcu korunu; vedľa môjho trónu bude trón tvoj; u všetkých mojich poddaných budeš vo vysokej úcte a vážnosti, a porodíš mi syna kráľoviča, ktorý bude po mne sedieť na kráľovskom tróne“. Bolo-li by to ťažko ženskému, k marnivosti náchylnému pohlaviu odpustiť, keby taká vyznačená panna zabudla na tú poníženosť, ktorú mávala v predošlom nízskom stave svojom? Čo ale by bolo také vyznačenie tej chudobnej panny, keď ho porovnáme s tým vyznačením, ktoré sa stalo s tou chudobnou pannou nazaretskou, s bl. P. Mariou? Nie zemský kráľ, ale Boh, kráľ kráľov, vyvolil bl. P. Mariu za matku Syna svojho! Nie kráľovský smrteľný minister, ale archanjel Gabriel, jeden z najvyšších duchov nebeských, poslaný bol od Boha k bl. P. Marii, aby jej sdělil novinu preradostnú; a jakú to novinu? Tú novinu, pred tým nikdy neslýchanú: *„Zdravas' milosti plná, Pán s tebou, tys' požehnaná medzi ženami“*, vyvýšená nad celé pohlavie ženské. *„Ty si našla tú milosť u Boha, že z Duchá svätého počneš a porodíš Syna, ktorý bude nazvaný Synom Najvyššieho, Synom Božím, ktorého kráľovstvo nebude mať konca“*. Tážem sa vás: Či by to bol býval div, keby bl. P. Maria pri slabosti ľudskej nad takým vyznačením bola zabudla na poníženosť svoju? Neučinila však tak. Také vyvýšenie a vyznačenie vypočúvala v pokore a, skloniac hlavu svoju, pravila k anjelovi: „Ajhľa, dievka som Pána! Staň sa mi dľa slova tvojho!“ Slová to hlbokkej pokory a poníženosti.

Pri takom dnešnom rozjímaní hlbokkej pokory a poníženosti bl. P. Marie zpaňätajme sa i my. Odložme Bohu a ľudom nemilú pýchu a učme sa poníženosti, pamätajúce na slová Písma: *„Kto sa povyšuje, bude ponížený, a kto sa ponízuje, bude povýšený“* (Mat. 23, 12.). Bl. P. Maria sa ponížovala, a bola povýšená. Sme-li ctiteľmi, tým viac, sme-li dietkami Marie, nech jej poníženosť dá sa vidieť i na nás.

*

O, vysoko od Boha povýšená a predsa sama v sebe hlboko ponížená bl. P. Maria, vypros i nám u Boha dar úprimnej pokory a poníženosti, aby sme nikdy nezabudli na tie slová sv. Písma, že Boh dáva milosti svoje poníženým

(II. Pet. 5, 5.) S čím že sa aj máme pyšiť; keď sme len prach a popol (I. Mojž. 18, 27.)? Načo sa pyšiť, keď všetko, čo máme i dľa tela i dľa duše, máme len z darovania božieho? Maria, buď nám zrkadlom poníženosti, aby sme tiež našli milosť u Boha! Amen.

9. mája.

Viera Marie.

Bez viery nemožno sa ľúbiť Bohu! tak praví sv. Pavel (Žid. 11, 6.). Nenie však dosť len veriť, že je Boh, ale treba aj veriť Bohu, — za neomylnú pravdu mať, čo Boh nám zjavil; lebo Boh je sám v sebe nekonečnou pravdou, ktorý ani klamať, ani oklamáný byť nemôže. U starých Grékov bol vážny mudrc, menom Pithagoras. Jeho učenníci mali ho za tak pravdomluvného, že sa neopovážili pochybovať o pravde vypovedí jeho. Keď povstali nejaké hádky medzi jeho učeníkmi, odvolali sa naňho a pravili: Autos epha! On to povedal, a odporci sa poddali. Bol-li už jeden človek v takej vážnosti, že sa neopovážili pochybovať o pravde ním vyslovenej: jako by možno bolo pochybovať o pravde toho, čo Boh zjavil? O pravde toho nemožno, neslobodno pochybovať. Tak pevnú vieru mala i bl. P. Maria. Čo prvá Eva ztratila skrze svoju neveru v slová božie, to našla u Boha nová Eva, Maria, skrze pevnú vieru svoju.

Jako sa bola zachovala prvá Eva k Bohu? Boh povedal: aby nepožívala so zapovedeného stromu, lebo zomre, bude-li s neho požívať. Keď potom pokušiteľ diabol pravil k nej: že nezomre, ale bude jako bohyňou, uverila diablovej a tým spôsobom hrozne urazila pravdomlunosť a velebnosť božiu, uvalila kliatbu božiu na seba, ba i na celé potomstvo svoje, na celé pokolenie ľudské. Nie tak zachovala sa Maria k Pánu Bohu. Keď jej anjel Gabriel v mene božom sdelil, že sa má stať matkou zasľúbeného Messiáša, matkou Syna Božieho, nerozumovala nad tým, nepochybovala o tom, že sa to stane, ale žiadala od anjela len vysvetlenie: „Jako sa to stane keď nemá známosti s mužským pohlavím?“ Na to dal jej anjel vysvetlenie, že sa to nestane obyčajným prirodzeným

spôsobom, ale mimoriadnym, nadprirodzeným a človeku nepochopiteľným spôsobom, a pravil: „*Duch svätý sostiŕpi na teba a moc Najvyššieho zastieni teba, a preto, čo sa narodí z teba Svätého, nazvano bude Synom Božím; lebo u Boha nenie nič nemožného*“. Toto utišilo Mariu; uverila, že sa stane síce matkou Syna Božieho, ale zostane pannou neporušenou. V tejto viere utvrdená bola tým viac, keď sa rozpomenula na slová proroka Isaiáša: „*Ajhlá, panna počne a porodí Syna, ktorému meno bude Emmanuel*“ (Is. 7, 14.); t. j. Pán Boh s nami (Mat. 1, 23.). Ačkoľvek ľudským svojím rozumom nehla v stave pochopiť to presväté a zázračné tajomstvo vteľenia Syna Božieho, poddala sa nevyzývateľnému úmyslu božiemu a plná viery pravila k anjelovi s hlbokou pokorou: „*Ajhlá, dievka som Pána! Staň sa mi dľa slova tvojho*“.

Svedoctvo o tom, že pevná bola viera Marie, slyšíme i v dome kňaza Zachariáša. Tomuto ten istý archanjel Gabriel pred 6 mesiacmi bol tiež v mene božom zvestoval, že jeho manželka Alžbeta, ačkoľvek neplodná, v starobe svojej počne a porodí mu syna, ktorému má dať meno Ján. Sdelil mu spolu i to, že ten jeho syn Ján je od Boha určený k tomu, aby pripravil ľudí k hodnému privítaniu a prijatiu zasľúbeného Messiaša (Luk. 1, 17.), ktorý sa už narodiť má. Zachariáš a Alžbeta boli príbuzní bl. P. Marie; z ich úst bola slyšala, že ich syn Ján má byť predchodcom Messiaša, a i tým utvrdená bola vo viere, že Syn Boží ktorého počala z Ducha svätého, je ten Messiaš zasľúbený, ktorého predchodcom má byť Ján.

S tým vo spojení stojí nasledujúca udalosť, ktorú nám podáva sv. evanjelium. Bl. P. Maria, keď bola z úst anjela Gabriela slyšala, že jej príbuzná Alžbeta, manželka Zachariášova je po počatí Jána v 6. mesiaci, dala sa na cestu do mesta Judy, aby Alžbete venovala svoje služby. Alžbeta prijala bl. P. Mariu s veľkou radosťou a privítala ju s týmito slovami: „*Požehnaná si ty medzi ženami a požehnaný je plod života tvojho! Odkiaľ mi to (šťastie), že matka Pána (Boha) môjho prichádza ku mne? Blahoslavená si, že si uverila; vyplnené budú v tebe tie veci, ktoré ti povedané boli (skrže anjela) od Pána*“. (Luk. 1, 42—45.). Tak slávnostne pochválila vieru, ktorú mala Maria v Boha, ktorý ju vyvolil za matku Syna Božieho!

Ale k čomu hľadať viac dôkazov o pevnej viere Marie k Bohu? Vysvitá to z jej vlastných slov, ktorými to vyja-

drila vo svojej vďakopiesni. Keď ju bola Alžbeta tak slávnostne pozdravila, rozplamenená vrúcnu pobožnosťou, takto pravila: „*Veselaví duša moja Pána; lebo shliadol na poníženosť dievky svojej. Ajhľa, od tejto doby blahoslavenou ma nazývať budú všetky pokolenia; lebo učinil mi veľké veci Pán, ktorý je mocný a (ktorého) meno sväté je*“ (Luk. 1, 46—49.). Či nie sú to slová pevnej viery? Či nie sú to výrazy pevného presvedčenia Marie, že všemohúcnosť Božia jedine učinila to veľké tajomstvo, že čo neporušená panna stala sa matkou Messiaša, matkou Syna Božieho, Ježiša Krista?

Uváživšie tak pevnú vieru bl. P. Marie, pozdravme ju tiež slovami Alžbety: „Blahoslavená si, že si uverila!“ Blahoslavená si, že si uverila slovám anjela Gabriela, — že si verila vo všemohúcnosť Božiu, ktorá učinila v tebe veľké veci, keď si z Ducha svätého počala Syna Božieho! Keď však chválime a oslavujeme pevnú vieru Marie, vzmužme sa, aby sme ju v tej pevnej viere i nasledovali. Jako Maria pevne verila, čo jej bolo zvestované od anjela, tak i my pevne verme, čo nám Ježiš Kristus zvestuje skrze sv. evanjelium; aby na nás nepadaly tie slová jeho: „*Mluví-li vám pravdu, přecho mi neveríte?*“ (Ján 8, 46.) Nech nepadajú na nás i tie hrozné slová jeho: „*Kto neuverí, zatratený bude*“ (Mark. 16, 16.)

*

Maria, ty zrkadlo pevnej viery v Boha a vo zjavenia jeho, vypros nám u Boha tiež takú pevnú vieru, aby sme nielen verili v Boha, ale aby sme pevne verili i to, čo nám Boh skrze Ježiša Krista, Syna svojho zjaviť ráčil. Vypros nám, aby sme pevne vytrvali na tej nepremostiteľnej skale, na ktorej založil cirkev svoju (Mat. 16, 18.). Nech nikdy nezabudneme na tie slová Synáčka tvojho: „*Tak Boh miloval svet, že dal svojho jednorodeného Syna, aby, kto uverí v neho, nezahynul, ale mal život večný. Amen.*“

10. mája.

Nádej Marie.

Sv. Pavel apoštol píše v liste ku Korintským, že až po € mrti dosiahneme dokonalú známosť vecí nebeských, na tomto €vete ale zostávajú pri nás: viera, nádej a láska, tieto 3 hlavné

čnosti (I. Kor. 13, 13.). Teda k viere pripojuje nádej kresťanskú. Keď sme včera rozjímali vieru bl. P. Marie, poriadok to so sebou nese, aby sme dnes rozjímali jej nádej, ktorú mala k Pánu Bohu. Netrpí pochybnosti, že Boh, ktorý ozdobil ju hojnými čnosťami, ozdobil ju i čnosťou nádeje, áno už i z jej pevnej viery vyteká i čnosť nádeje.

Nádej je úfanie a základné očakávanie šťastia, spojené s túžením po ňom. Takú nádej mala i bl. P. Maria. Ona očakávala Messiaša a túžila po ňom, aby vykúpil pokolenie ľudské a pripravil mu spasenie večné.

Skrze ťažký hriech prvých našich rodičov prišlo veľké nešťastie nielen na nich, ale i na celé pokolenie ľudské; prišiel na pokolenie ľudské spravodlivý hnev boží; prišla naň i kliatba božia. Či to nešťastie malo vždycky trvať? Či nemal prísť ten čas, v ktorom mal prestať ten hnev boží, aby pokolenie ľudské bolo smerené s Bohom? Či nemal prísť čas, v ktorom by sa kliatba božia premenila v požehnanie? Áno, mal prísť čas ten. Milosrdný Boh už v raji zaslúbil prvým našim rodičom, že svojim časom príjde žena, ktorá potre hlavu, zničí moc toho pekelného hada, ktorý úlisným pokušením podviedol ich k hriechu a strhol so sebou do nešťastia večného (I. Mojž. 3, 15.). Od tej doby prešlo mnoho stoli, kým prišla plnosť času, v ktorom malo sa uskutočniť to víťazstvo ženy nad tým hadom pekelným. Múdrost božia odďalovala ten čas príchodu Messiaša, aby pokolenie ľudské tým viac pocítilo a uznalo nevyhnutnú potrebu Messiaša, ktorý by mu priniesol svetlo náboženstva a liek vyslobodenia zo stavu hriechu. Aby však pokolenie ľudské neztratilo nádej na príchod toho zasľúbeného Messiaša a nezúfalo, milostivý Boh skrze patriarchov a prorokov s času na čas obnovoval to zasľúbenie. Tým spôsobom nielen nádej na príchod Messiaša udržovala sa u ľudu izraelského, ale rozšírila sa i k pohanom. Či bl. P. Maria tiež prechovávala v srdci a mysli svojej nádej na príchod Messiaša? O tom nemôže byť žiadnej pochybnosti.

Ponevác rodičia boli prikázaním božím zaviazaní k tomu aby cvičili dievky svoje v zákone božom (V. Mojž. 6, 7.), tak to iste činili aj bohabojní rodičia bl. P. Marie, Joachim a Anna, a vyprávali jej o zasľúbenom Messiašovi. Keď bola vychovávaná v dievčenskom ústave pri chráme jeruzalemskom, nielen cvičená bola v zákone božom, ale prítomnou bývala i výkladu sv. Pisma, ktoré vykonávali kňazi a leviti v jeruzalemskom chráme (Luk. 2, 46.). I v samom Nazarete, kde

prebývala, mala príležitosť poslúchať vyprávanie o príchode zaslúbeného Messiáša; lebo i tam v synagoge po sobotách ľudia v zákone zbehli vykladali proroctvá o zaslúbenom Messiášovi (Luk. 4, 17.). Často slýchala, ako Boh zaslúbil Abrahamovi, že z jeho potomstva príjde požehnanie na všetky národy (1. Mojž.). Často slýchala, že dľa proroctva patriarchu Jakuba kráľovská berla zostávať bude v pokolení Júda až do príchodu Messiáša (1. Mojž. 22, 18.). Často slýchala proroctvo Isaiáša, že z rodu Dávida kráľa vyjde matka a jej syn, na ktorom spočívať bude Duch Boží s darmi svojimi (Iz. 11, 1. a 2.); že sa z rodu toho narodí dieťa, ktorého meno bude: Podivný, Radca, Boh, Mocný, Otec budúceho veku, Knieža pokoja, ktorý založí kráľovstvo spravodlivosti, trvať majúce až na veky (Is. 9, 5. a 6.). Často slýchala proroctvo Daniela, že, keď navráťa sa židia zo zajatia babylonského, uplyne potom 449 rokov do príchodu Messiáša (Dan. 9, 24.). Často slýchala, ako prorok Aggeus tešil tých, ktorí navrátilí sa zo zajatia babylonského, dali sa s plačom do stavania druhého chrámu v Jeruzaleme, že chrám ten bude slávnejší, než bol predošlý chrám šalamúnsky; lebo do toho chrámu príjde ten od Boha zaslúbený Messiáš (Agg. 2, 9.). Často slýchala i proroctvá Malachiáša, že Boh vyšle posla svojho, aby čo predchodca pripravil ľudí k hodnému prijatiu toho zaslúbeného Messiáša, a že potom príjde sám ten Messiáš do svojho chrámu v Jeruzaleme (Mal. 3, 1.). Tieto a podobné svedectvá prorocké nielen udržiavali a občerstvovaly v hl. P. Marii nádej na príchod Messiáša, ale vzbudzovaly v nej už i to tušenie, že prišla aj doba, v ktorej tie proroctvá vyplnené budú; lebo že kráľovská berla nebola už v pokolení Judy; že Danielom predpovedané roky do príchodu Messiáša idú ku koncu, áno v dome Zachariášovom slyšala, že jeho syn Ján je ten prorokom Malachiášom predpovedaný posol boží, ktorý má pripraviť ľud k prijatiu Messiáša. A v tej svojej nádeji iste tiež povzdychovala k nebesiam: *„Roste nebesá s hora a oblaky pršte Spravodlivého! Otvor sa zem a vyplod Spasiteľa“* (Is. 45, 8.)! Vo svojom útluku nazaretskom rozmyšľala, ktorá asi bude z pánien, ktorú mal na mysli prorok Isaiáš, keď pravil: *„Hľa, panna počne a porodí syna, ktorému bude meno Emma-nuel“* (Is. 7, 14.), t. j. Pán Boh s nami.

Práve, keď sa zapodievala s tou myšlienkou o príchode Messiáša a o tej panne, ktorá by počala a porodila toho zaslúbeného a túženého Messiáša, zjavil sa jej anjel boží, Gabriel,

a zvestoval jej, že je ona tá prorokovaná prešľastná panna, ktorá zázračne z Ducha svätého počne a porodí toho Mes-siáša, Syna Božieho. Tým sa mala vyplniť jej nádej a spolu nádej celého sveta po zasľúbenom Messiášovi. Vyznala to i sama, keď v dome Zachariáša, pozdravená od Alžbety, vo svojej piesni ďakovala Bohu, reknúc: „*Zveľebuje duša moja Pána, lebo ujal sa Izraela, služobníka svojho, rozpomenuv sa na milosrdenstvo svoje, ako bol mluvil k otcom našim, k Abra-hámovi a k semenu (potomstvu) jeho*“ (Luk. 1, 46 a 54 i 55.)

*

Maria, ty „pričino našej radosti“, plesala s' nad tým, že milosrdný Boh splnil nádej tvoju, s ktorou si očakávala príchod Spasiteľa sveta! S tebou plesáme i my; lebo splnená je nielen nádej tvoja, ale i nádej celého pokolenia ľudského, ktoré po-dobne uychtilo po príchode svojho Vykupiteľa. Plesáme i nad tebou, ktorá si počala a porodila nám Syna Božieho, Pána a Spasiteľa nášho. Ó, buď nám uňho primluynicou, aby sme boli nielen vykúpení, ale i spasení. Amen.

11. mája.

Láska Marie.

Sv. Pavel vypočítav, že sú tu na zemi tri hlavné čnosti: viera, nádej a láska, poznamenal k tomu, že *väčšou, než je viera a nádej, je láska* (I. Kor. 13, 13.). Ozdobil-li Boh teda bl. P. Mariu vierou a nádejou, ozdobil ju tým viac láskou.

Ó, jak sladko znie to slovo láska! Škoda len, že toto slovo od ľudí ducha svetáckeho zneužívané býva.

Čo je vlastne láska? Lahšie sa dá cítiť, než opísať. Oby-čajne hovoria, že láska je radosť nad dobrom iného, radosť nad jeho šťastným stavom, buď prítomným alebo budúcim. My sa radujeme nad tým, keď je iný vo zdraví a šťastí, a želáme mu, aby dosiahol túženého zdravia a šťastia, by sme sa i nad tým radovať mohli. V tomto smysle bereme lásku, kde je reč o láske bl. P. Marie a nazývame ju „*Matkou krásnej lásky*“ (Sir. 24, 24.).

Ačkoľvek dobré a nevinné srdce ľudské má už od pri-rodenosti cíť lásky, predsa sú ľudia, ktorí skrze náruživosť

zkazení ten nežný cit v sebe potlačujú, tak že Boh uznal za potrebné vydať tie dve hlavné prikázania: *„Milovať budeš Pána Boha svojho z celého srdca svojho, z celej duše svojej, z celej sily svojej a z celej mysle svojej, a blížneho svojho jako seba samého“* (Luk. 10, 27.). Tieto dve hlavné prikázania božie známe hody bl. P. Marii už i zo sv. kníh starého zákona (III. Mojž. 19, 18.). Čo by bolo jej však prospelo znať len, neplniť ale prikázania božie? Ona plnila i to prvé i to druhé hlavné prikázanie božie.

a) Bl. P. Maria mala od svojho počiatku nevinné, jemné srdce, ktoré nado všetko znalo len lásku k Bohu. V tomto duchu lásky k Bohu vychovávaná bola v dome bohabojných svojich rodičov, Joachima a Anny, a v tom duchu riasla i v dievčenskom ústave pri chráme jeruzalemskom. Tam sa modlievala, poslúchala levítov, vykladajúcich sv. Písmo a povzbudzujúcich k milovaniu Boha nadovšetko. Boh bol s ňou, a ona s ním. Z lásky k Bohu odriekla sa marnosti sveta a nachádzala pokoj a potešenie v samote svojho príbytku nazaretského. Z lásky k Bohu zriekla sa vlastnej vôle svojej a podrobila sa vôli božej. Keď jej bol anjel Gabriel zvestoval, že je vôľou božou, aby sa stala matkou Messiaša, matkou Syna Božieho, poddala sa vôli božej a pravila k anjelovi: *„Staň sa mi dľa slova tvojho“!* Prečo sa poddala vôli božej? Snáď pre svoj prospech a pre svoju slávu? Nie, ale preto, aby ľudia, skrze Syna Božieho poučení, poznali, ctili a milovali Boha; aby Synom Božím vykúpení, dostali sa niekedy do kráľovstva nebeského a tam s anjelmi a svätými vzdávali česť a chválu Bohu na veky. Jej heslom bolo: *„Všetko k väčšej a väčšej cti a chvále božej“!* Nevyslovila-li to i svojou piesňou v dome Zachariášovom pred Alžbetou? Keď bl. P. Maria prišla navštíviť Alžbetu, táto s veľkou radosťou a uctivosťou prijala ju a pravila k nej: *„Požehnaná s' medzi ženami, a požehnaný je plod života tvojho! Odkiaľ mi to (šťastie), že matka Pána mojho prichádza ku mne?“* Maria túto jej preukázanú úctu preniesla na Boha a pravila: *„Zveľahuje duša moja Pána a plesá duch môj v Bohu, Spasiteľovi môjmu; lebo učinil mi veľké veci.“* Nehľadala svoju slávu, ale pomyslela si s kráľom Dávidom: *„Nie nám Pane, nie nám, ale menu tvojmu slávu daj“* (Žalm 113, 1.).

b) Jakože bl. P. Maria plnila i to druhé hlavné prikázanie božie: *„Miluj blížneho svojho jako seba samého?“* Jako Syn Boží z nekonečnej lásky k pokoleniu ľudskému

vzal na seba prirodzenosť ľudskú, aby vyučil nás pravde, smeril s Bohom a otvoril nám bránu kráľovstva nebeského: tak i bl. P. Maria len z lásky k pokoleniu ľudskému zaprela seba a pokorne podrobila sa vôli božej, aby sa stala matkou Syna Božieho. Nie pre svoju chválu a česť, nie pre svoj zisk a prospech učinila tak, ale pre to, aby vykúpené bolo pokolenie ľudské; aby napravené bolo, čo prvá Eva zkažila; aby hnev boží obrátil sa v milosrdenstvo, a kliatba božia v požehnanie. Ona znala, že Syn Boží, ktorého počne a porodí, preto nazvaný bude Ježišom, čili Spasiteľom, ponevác spasí pokolenie ľudské (Mat. 1, 21.).

Bl. P. Maria však nielen vo všeobecnosti z lásky k pokoleniu ľudskému podvolila sa vôli božej a stala sa matkou Vykupiteľa sveta, ale i v obcovaní s bližnými plnila ochotne to prikázanie božie: „Miluj bližneho svojho jako seba samého.“ Ona už predbežne mala na mysli tie slová, ktoré potom sv. Ján evanjelista napísal v liste svojom: „*Synáčkovia moji, nemilujme ústami a jazykom, ale skutkom a v pravde.*“ (1. Ján 3, 10.) Pravá láska k bližnému je podobná stromu, ktorý nielen kvitne, ale aj prináša ovocie dobrých skutkov.

Sv. evanjelistovia vzali si za úlohu napísať vlastne život Pána Ježiša, nie ale život bl. P. Marie, a preto dosť málo poznačili o bl. Rodičke jeho; predsa vo sv. evanjeliách nachádzame i také zprávy o nej, ktoré sú svedectvom jej lásky k bližnému. Sotva že bola slyšala z úst anjela Gabriela, že jej pribuzná, Alžbeta, je blízka k porodu sv. Jána Krstiteľa, dala sa na cestu obtížnu cez hory do mesta Júda, aby jej venovala služby svoje. Sotva že pri svatbe v Kane galilejskej zbadala, že chudobným svadobníkom nedostačovalo vína k pocteniu hosťov svojich, pofutovala ich a prinúvala sa za nich u Synáčka svojho, pošeptajúc mu: „Vina nemajú!“ A jej láskavá prímluva našla aj výsledk u Ježiša Krista, ktorý na tú jej prímluvu učinil prvý svoj zázrak, premeniac vodu na víno. Už i tieto dva príklady dostačujú k objasneniu tej lásky, ktorú mala bl. P. Maria k bližným svojim.

Dnešnie rozjímanie naše presvedčilo nás o tej čistej a činnej láske, ktorú malo jemné srdce Marie i k Bohu i k bližnému, Sme-li opravdivými ctiteľmi a dieťkami bl. P. Marie, budme i jej nasledovníkmi, a milujme tiež vrúčne a úprimne Pána Boha nadovšetko a bližneho jako seba samého, a to tým viac, že nás k tomu zaväzujú tie dve hlavné prikázania božie. Nezabudnime na tie slová Ježiša Krista, ktoré povedal

k mláďencovi: „*Chceš-li vojsť do života (večného), zachovávaj prikázania*“ (Mat. 19, 17.). Nemilujme však blížnych svojich len ústami a jazykom, ale, kde treba, preukazujme im tú lásku i skutkami milosrdenstva, jako telesného, tak i duchovného, aby sme mu boli na potešenie a pomoc v potrebách a úzkostach jeho.

*

Maria, ty „matko krásnej lásky“ (Sir. 24, 24.), ty príklade vrúcnnej a úprimnej lásky k Bohu a k blížnemu, vypros nám u Boha ten svätý oheň, ktorý by zapálil v srdci našom opravdivú lásku, by sme nielen slovom a jazykom, ale i skutkom milovali Boha nadovšetko, a blížneho svojho jako seba samého. Úfame, že, budeme-li tebe podobní v láske, budeme mať s tebou aj účasť niekedy na nebi i vo sláve. Amen.

12. mája.

Povďačnosť Marie.

Aby sme tým zrejmejšie poznali krásu povďačností, predstavme si nevďačnosť vedľa vďačnosti. Nachádzam vyobrazenie toho v evanjeliume sv. Lukáša. Keď jedenkrát Ježiš Kristus konal cestu do Jeruzalema, stretol sa s 10 malomocnými, ktorí volali: „Ježišu, smiluj sa nad nami!“ Ježiš Kristus smiloval sa nad nimi, očistil ich od tej preoškľivej nemoci a pravil k nim: „*Idzte a ukážte sa kňazom.*“ Prečo? Dľa zákona kňazi mali to právo, vyhlásiť človeka za čistého od malomocenstva a dať mu slobodu, navrátiť sa do obcovania s ľuďmi, z ktorého po čas malomocenstva vytvorený bol. Kňazi skutočne vydali svedectvo tým malomocným, že sú čisti a navrátiť sa môžu do spoločnosti ľudskej. Čo sa dalo potom očakávať od tých 10 očistených? To, že sa navráťa ku Kristu Pánu, aby sa mu poďakovali za to nesmierné zázračné dobrodenie, ktoré im bol preukázal. Či tak učinili? Nie, len jeden sa navrátil k nemu, aby sa mu poďakoval za obdržané dobrodenie. Ježiš Kristus pochválil ho za to, ale, spravodlivo rozhorčený nad ostatnými, pravil: „*Či nebolo desať očistených? A kde že je z nich deväť*“ (Luk. 17, 11, 17.)?

Ježiš Kristus mal potešenie nad vďačnosťou, rozhorčenie nad nevďačnosťou.

Obrátíme-li teraz zrak svoj na bl. P. Mariu, nenachádzame na nej žiadnu poškvŕnu nevďačnosti, ale patrnú jasnosť úprimnej vďačnosti. Bola-li ozdobená pokladom všelikých čností, nemohol jej srdcu schádzať i cit vďačnosti, áno, práve preto, že Maria povedomá si bola dokonále tých mimoriadných dobrodení, ktorými od Boha obdarená a vyznačená bola, mimoriadna bola i jej vďačnosť, s ktorou zaviazaná bola Bohu. Zaiste pri rozpomienke na tie dobrodenia božie často pravila s kráľom Dávidom: „Čo že dám Pánu za všetky veci, ktoré mi udelil“ (Žalm. 115, 12.)? Požehnával-li Zachariáš Pána Boha za to, že Boh obdaril ho synom Jánom, ktorý mal byť predchodcom Messiaša, aby pripravil ľud k jeho privítaniu a prijatiu: tým vrúcejšia bola vďačnosť Marie k Bohu, že ju vyvolil a ustanovil za matku toho zasľúbeného Messiaša sveta, matkou Syna Božieho. Dôkazom toho je jej zachovanie sa v dome tohože Zachariáša.

Keď bl. P. Maria vstúpila do domu Zachariášového a pozdravila manželku jeho Alžbetu, táto s veľkou radosťou, s plesajúcim srdcom a s povýšeným hlasom privítala ju a riekla: „Požehnaná si medzi ženami, a požehnaný je plod života tvojho! Odkiaľ mi to (šťastie), že matka Pána (Boha) môjho prichádza ku mne. Blahoslavená si, že si uverila; zplnené budú v tebe všetky tie veci, ktoré ti povedané boli od Pána.“ (Luk. 1, 42.) Zaiste veľká to česť, ktorú tými nadšenými slovami preukázala a vyjadrila Alžbeta bl. P. Marii! A Maria jako sa pri tom zachovala? Tak, jako to nielen slušnosť, ale jako to tá najúprimnejšia vďačnosť k Bohu so sebou prinášala. Veď Maria ešte viac, než Alžbeta, povedomá si bola toho veľkého šťastia a vyznačenia, ktoré sa jej stalo od Boha. Z úst anjela Gabriela slyšala bola, že je milosti plná, že našla milosť u Boha, že počne zázračne a porodí Syna Božieho, ktorý z nej vezme na seba prirodzenosť ľudskú, aby stal sa človekom a vykúpil pokolenie ľudské. Maria teda pamätajúc na to, že nie pre svoje zásluhy, ale z nekonečnej dobroty božej stala sa účastnou toho veľkého tajemstva a vyznačenia, preniesla tú česť, ktorú jej preukázala Alžbeta, na Pána Boha, a pravila: „Zvelebuje duša moja Pána a zplenal duch môj v Bohu, Spasiteľovi môjom; lebo sľadiť na poníženosť dievky svojej. Ajhľa, od tejto doby blahoslaveno i ma nazývať budú všetky pokolenia! lebo učinil mi veľké veci (Boh),

ktorý mocný je, a ktorého meno sväté je.“ Či toto nie sú slová vďačnosti k Bohu? Nie sú to výrazy poďakovania za tie veľké veci, ktoré učinil Boh bl. P. Marii?

Nachádzam však vo sv. Písme dôkaz i toho, že bl. P. Maria bola vďačná nielen Bohu, ale i ľuďom. Presvedčíme sa o tom, keď si pripomenieme tú jej mocnú prímluvu u Ježiša Krista, Synáčka svojho, pri tej svatbe v Kane galilejskej. Prečo že ujala sa tých chudobných hostiteľov, keď im nestačilo víno k občerstveniu hosťov, k tej svatbe povolaných? Ja tú pohnútku k tej prímluve nachádzam v tom, že sa chcela preukázať vďačnosť za tú česť, že ju povolali k tej svatobnej hostine: teda je i to isté, že bl. P. Maria bola vďačná i ľuďom.

Keď už nás dnešné rozjímanie priviedlo k tomu soznaniu, že bl. P. Maria bola povďačná za preukázané sebe dobrodenia i Bohu i ľuďom, uznajme spolu, že je nielen slušnosťou, ale i povinnosťou našou, aby sme ju i v tom nasledovali; aby sme boli vďační za obstarané dobrodenia nielen ľuďom, ale i Bohu, áno, nadovšetko Pánu Bohu. Nám ovšem Pán Boh nepreukázal tak hojné a veľké milosti, jako bl. P. Marii, predsa však preukázal a preukazuje nám mnohé dary a milosti každodenne. Dobré sa táže nás sv. Pavel: „Čo máš, čo si nebol obdržal; keď si ale obdržal, čo sa diváš, ako by si nebol obdržal“ (I. Kor. 4, 7.)? A sv. Jakub píše: „Každý dobrý dar a každé dokonale darovanie s hory je.“ (Jak. 1, 17.) Od Boha máme telo a dušu; od Boha máme, čo je potrebné telu k životu časnému a čo je potrebné duši k životu večnému. Je pravda, že tie k životu časnému potrebné dary nepadajú dolu s neba; my sa musíme o ne pričiniť; daromné by boli však snahy a práce naše bez požehnania a ochraňovania božieho. Kráľ Dávid už to bol vyslovil, keď pravil: „Nebude-li Pán stavať dom, na darmo pracujú, ktorí stavajú ho. Nebude-li Pán ostrichať mesto, na darmo bdiť, ktorý ostricha ho“ (Žalm. 126, 1.). Tvoj život a zdravie, tvoja sila a schopnosť k práci, tvoja múdrosť a vynaliezavosť, tvoj pokrok a zdar v obchode a priemysle, tvoja úroda na poli a tvoj majetok nezávisia len od teba, ale od požehnania a ochrany božej. A koľké sú dobrodenia, ktoré nám udeľuje Boh dfa duše! Odkiaľ že je naše vykúpenie, naša viera, hlas svedomia a dobré vnuknutia, milosti sv. sviatostí a vytrvanie v dobrom? Nie sú to veľké dary božie? Nemáme-li i my povedať s kráľom Dávidom: „Čo že dám Pánu za všetko, čo mi dal“ (Žalm. 115, 12.)? A predsa, jako to stojí s tou

našou vďačnosťou? Koľko je tých, ktorí ďakujú Bohu? Koľko tých, ktorí zneužívajú dary božie? Koľko tých, ktorí sa odplácajú Bohu so zlým za dobré, v nevďačnosti svojej ešte aj hriechami urážajú Boha, nekonečne dobrotivého dobrodince svojho?

*

Maria, ty príklade bohumilej vďačnosti, buď nám vzorom Bohu podľžnej vďačnosti! Vypros nám u Boha srdce vďačné, aby sme nikdy nezabúdali na dobrodenia, ktoré nám nekonečná láska a dobrota božia jak dľa tela, tak i dľa duše preukazovať neprestáva. Vypros nám, aby sme plnili napomenutie sv. Pavla, ktorý volá na nás: „*Buďte vďační*“ (Kol. 3, 15.)! Amen.

13. mája.

Úzkosti Marie.

Jako sa v prírode svetlo a tma, deň a noc, slnečné a mračné dni zameňajú, tak je to i v ľudskom živote; radosť obracia sa v žalosť, a žalosť v radosť. Tak to bolo i so životom bl. P. Marie.

Uvažujeme-li to, že bl. P. Maria bola milosti plná, že našla milosť u Boha, že bola vyvolená za matku Syna Božieho, snadno by sme prišli na tú myšlienku, že jej dával Boh len dni radosti a blaženosti. Myslíme-li tak, mylíme sa. Sv. Písmo na mnohých miestach praví, že ako zlato zkušané býva v ohni, tak i spravodliví zkušaní bývajú v ohni protivenstva a úzkosti. Vo sv. Písme spomína sa dvojaký kalich, ktorý podáva Boh spravodlivým: kalich sladkosti a kalich trpkosti. Tú zkušku v ohni protivenstva a úzkosti podstúpila i bl. P. Maria; i ona zakúsila ten kalich trpkosti.

Ačkoľvek pochádzala zo slavného kráľovského rodu Dávidového, predsa narodila sa až v tej dobe, keď kráľovská berla, kráľovská hodnosť, nehla pri pokolení Júda (I. Mojž. 22, 18.), nie pri potomku Dávida. Potomci jeho hlboko padli a upadli do chudoby, tak i Maria. K tomu prišla ešte i tá smutná okoličnosť, že jej dobrí rodičia, Joachim a Anna, usnuli v Pánu a zanechali bl. P. Mariu čo sirotu. Z tej príčiny

úzkostlivo hľadela do svojej časnej budúcnosti a rozmyšľala: ako s časným životom svojím obstoí, čo opustená sirota, v tomto nebezpečenstvaplnom svete? Nezúfala však a potešovala sa slovami kráľa Dávida: „*Prenes starosť svoju na Pána, on teba živíť bude*“ (Žalm. 54, 23.). V tej nádeji sa ne-sklamala. Dobrotivý Boh postaral sa o jej budúcnosť časnú; k tomu cieľu vyvolil sv. Jozefa za jej ženicha, aby bol jej podporou a ochranou. Maria bola s ním zasnúbená.

Zasnúbenie bl. P. Marie so sv. Jozefom oslobodilo ju síce od úzkostlivého pohľadu do budúcnosti časnej, ale len na krátko. Zafahla na ňu nová ľarcha úzkosti, ešte väčšia než bola tá predošlá. Po jej zasnúbení prišiel anjel Gabriel od Boha a zvestoval jej, že počne z Ducha svätého a porodí Messiáša sveta, Syna Božieho. Stalo sa tak; ale toto uviedlo ju do veľkej úzkosti. Maria po zasnúbení nebývala ešte pod strechou sv. Jozefa, a tomuto nebolo známe presväté tajomstvo vtelenia Syna Božieho. Obávala sa: čo sa stane, zhadá-li Jozef, čo čistý mládenec, že je v poŕehnanom stave? Obávala sa, že sa od nej odvráti, že jej navráti prsteň, že jej dá priepustný list, ba snáď i to sa stane, že pokladaná za nevernú ženichovi, dľa zákona Mojžišového ukamenovaná bude. Zaiste hrozná to bola úzkosť pre jej citlivé a jemné srdce! No, nezúfala a posilňovala sa tým povedomím, že zachovala neporušenú vernosť panickému ženichovi svojmu; že ju Boh neopustí v tej hroznej úzkosti. Potešovala sa slovami sv. Písma, kde praví Dávid: „*Nevidel som spravodlivého opusteného*“ (Žalm 36, 25.).

Že úzkosť bl. P. Marie a jej žalostné tušenie nebolo bezzákladné, o tom nám svedčí sv. evanjelium. Sv. Jozef, keď zbadal, že jeho nevesta, bl. P. Maria nachádza sa v poŕehnanom stave, a nemal vedomosti o veľkom tajomstve vtelenia Syna Božieho, upadol do veľkého rozpaku a zármutku, ano prišiel i na tú myšlienku, že ju opustí. No Boh nedopusťil tú pohromu na bl. P. Mariu; aby ho zadržal od takého nebezpečného kroku, poslal k nemu anjela svojho, a tento z naloženia Božieho pravil k nemu: „*Jozefe, synu Dávidov, neboj sa vziať k sebe Mariu, čo manželku svojú; lebo tá, čo je v nej zplodeno, z Ducha svätého je. Ona porodí syna, ktorému dás meno Ježiš (Spasiteľ); lebo on spasí ľud svoj od hriechov jeho*“ (Mat. 1, 20 a 21.). To sv. Jozefa uspokojilo, a zostal verný prečistej neveste svojej, bl. P. Marii. Maria zbavená bola úzkosti svojej, a po mnohom zármutku zave-

dená bola do domu sv. Jozefa, ženicha svojho. Zármutok oboch premenil sa na radosť.

Tá dvojaká úzkosť, ktorú nevystížiteľná prozreteľnosť Božia dopustila na bl. P. Mariu, bola ťažkou skúškou pre jej nevinné, citlivé a jemné srdce, ale ju v pevnej nádeji v Boha nezronila. Na nej vyplnily sa slová sv. Pavla: „*Vieme, že tým, ktorí milujú Boha všetko spolupôučinkuje k dobrému*“ (Rim. 8, 26.). Čím väčšiu úzkosť bola zakúsila, tým väčšiu radosť po tom zármutku pocítila. Jak blažene sa cíti srdce ľudské, keď s ohlohy zmizne čierne búrkové mračno a zjaví sa jasné slnko na ohlohe nebeskej: tak rozjasnilo sa i v srdci bl. P. Marie.

O, jak poučné je pre nás toto dnešné rozjímanie! Ne-
divíme sa tomu, že Boh i nad nami častokrát zahluje slnko
a rozostiera mračná čierne; že dopúšťa i na nás zármutok
a úzkosti, protivenstva a trápenia. Nie sme my tak nevinní a
svätí ako bola bl. P. Maria. Keď Boh dopustil na ňu tie
ťažké skúšky, nedivíme sa, že také skúšky dopúšťa i na nás
hriešnikov. Nepokladajme tie protivenstvá a trápenia, ktoré
Boh dopúšťa na nás, za výrazy hnevu božieho; pamätajúce
na tie slová sv. Pisma, že „*otec syna, ktorého miluje, poši-
báva*“ (Žid. 12, 6.). Boh miluje nás i vtedy, keď dopúšťa na
nás protivenstvá a trápenia; lebo ich dopúšťa na nás, aby
nám poslúžili k dobrému. Je-li ten kalich protivenstva a trá-
penia horký a neprijemný telu, býva on kalichom sladkým pre
dušu. To predpovedal Pán Ježiš i milým apoštolom svojim, keď
pravil: „*Svet sa bude radovať, vy ale sa zármutkovať; ale zármu-
tok váš obráti sa v radosť, ktorú nikto neodnime od vás*“ (Ján 16,
20.). O, jak ľahko by sme zabudli v časnom šťastí na blaženosti
nebeské, keby sme skrze protivenstva a trápenia neboli na-
pomínaní, aby sme najprv hľadali kráľovstvo nebeské (Mat.
6, 33.). Maria v úzkosťach svojich nereptala proti Bohu, ne-
záufala, ponechala osud svoj na Pána Boha a bola pevná
v nádeji, že ju Boh neopustí a, keď príde tomu čas, zbaví
ju úzkosti a trápenia. Nehľadme len vždycky na tmavú stranu,
ale i na svetlú stranu stavu svojho, aby sme si uľavili ťarchu
svoju. Oddajme sa do vôle božej a do riadenia božieho, buďme
trpezliví a obetujme trápenia svoje Bohu, buď čo zaslúžený
trest za hriechy svoje alebo čo zásluhu k dosiahnutiu odplaty
večnej; lepšie je pre nás potrpieť na tomto, než na druhom
svete; dobre je, keď aspoň skrze trpezlivosť zaslúžime si od-
platu večnú. Veď sv. Pavel praví. „*Utrpenia tohto sveta nie*

sú primerané tej sláve, ktorá zjavená bude na nás“ (Rim. 8, 18.).

*

Maria, na tebe máme príklad, ako sa máme zachovať, keď na nás Boh dopustí nejaké trápenia a úzkosti! Ty si sa spoliehala na múdre riadenie božie a dúfala si, že Boh úzkosti tvoje privede k dobrému. O, vypros i nám trpezlivosti a oddania sa do vôle božej, aby sme neklesali duchom, ale potešovali sa s tým, že čo Boh dopúšťa a čini, smeruje k časnému i večnému dobru nášmu. Amen.

14. mája.

Chudoba Marie.

Tie slová Prísloví Šalamúnových: *„Mnohé dcéry nashromáždily si bohatstvá, ty však prevýšila si všetky“* (Prisl. 31, 29.), používa cirkev sv. o bl. P. Marii. Nuž či ona prevýšila dcéry Adama a Evy nakopenými bohatstvami? Ja svedectvo o tom nikde nenaležím. Sv. Ján zlatotísky praví o nej: *„Syn Boží nevyvolil si za matku žiadnu bohatú a zámožnú ženu, ale tú Pannu, ktorá bola cnosťami ozdobená na duši svojej.“* Tak je, Ježiš Kristus nevyvolil si Pannu bohatú na majetky, ale bohatú na čnosti. Takou bola Maria, bohatá na čnosti, chudobná na majetky.

Maria ovšem pochádzala z kráľovského rodu Dávidového, nenarodila sa však na kráľovskom hrade Sione. Za jej doby nebola už kráľovská hodnosť v dome Dávida a Šalamúna; ich potomci nepravými okoličnosťami upadli do chudoby. Chudobná bola i Maria. Po smrti svojich bohabojných rodičov, Joachima a Anny, bola chudobnou opustenou sirotou. Nebývala už ani v Jeruzaleme, sídle kráľov, ani v Betleheme, rodišti predkov svojich, ale v nepatrnom meste Nazareth (Ján 1, 46.), v cudzine. Keď ju nebeský Otec určil za matku Syna svojho, k jej podpore a ochrane nevyhľadal bohatého ženicha, ale podobne takého, ktorý nebol bohatý na pozemské majetky, ale bohatý na čnosti, totižto sv. Jozefa, chudobného tesára, ktorý si mozolnými rukami hľadal každodenný chlieb. V chudobných okoličnosťach nachádzame bl. P. Mariu zvlášť v tej dobe, keď porodila Syna Božieho, Ježiša Krista.

Prorok Micheáš, majúc na mysli rodište zaslúbeného Messiaša, pravil: „*A ty Betlehem, zem judská, nenie si najmenšia medzi hlavnými mestami judskými; lebo z teba vyjde vojvoda, ktorý bude spravovať ľud môj izraelský.*“ Jako to? Jozef a Maria prebývali v Nazarete, meste galilejskom: ako mala Maria, ktorá bola blízko už k pôrodu, porodiť Messiaša v Betleheme? Podivuhodným riadením božím. Rímsky cisár, Oktavian August, aby do poriadku uviedol platenie dani v Júdsku, v zemi to podmanenej, vydal rozkaz k popisu obyvateľstva. Každý musel sa dostať k popisu ta, kde bývali jeho predkovia. Rodište predkov sv. Jozefa a bl. P. Marie bol Betlehem: teda museli nastúpiť obtížnu cestu z Nazareta do Betlehema; ako ľudia chudobní nastúpili tú cestu peši. Nemali oni služebníka, ktorého by holi vopred poslali do Betlehema, aby im zabezpečil prenocovanie.

Sinko sa už klonilo k západu, keď Jozef a Maria blížili sa k Betlehemu, a, prídúc ta, prosil sv. Jozef podstrešie vo verejnom hostinci. „Kto si?“ tázal sa hostinský. „Som Jozef, chudobný tesár z Nazareta“, odpovedal Jozef. „Pre takých ľudí nenie u mňa miesta; byty sú už pre boháčov a hodnostárov vopred zabezpečené“, odpravil ho hostinský. Šiel ďalej a, uzrev jeden priestranný dom, úfal, že tam bude nejaké miesto. „Kto si?“ tázal sa pán domu. „Som Jozef, chudobný tesár z Nazareta“, odpovedal Jozef. „Pre takých ľudí nenie miesta v panskom dome, tým menej, že čakám početnú najbližšiu rodinu“, odpravil ho pán domu. Šiel ďalej a, uzrúc domok nepatrný, úfal, že chudobný bude mať srdce k chudobnému. „Kto si?“ tázal sa vlastník domku. „Som Jozef, chudobný tesár z Nazareta“, odpovedal Jozef. „Môj milý Jozefe, i my sme chudobní, sotva máme miesta pre nás samých“, odpravil i chudobný chudobného Jozefa. Na toto sa smutne potom rozpomenul sv. Ján, keď v evanjeliu napísal tie žalostné slová: „*Medzi svojich prišiel, a svoji ho neprijali*“ (Ján 1, 11.). Kam sa teraz obráťa tí chudobní pociestní? Nenajdúce miesta v meste, kráčajú von z mesta a tam utiahli sa do jaskyne, ktorá slúžila spolu za maštal, do ktorej pastieri sháňali ovce svoje buď pred nečasím alebo za čiernej tmy k odpočinku nočnému.

Bl. P. Marii uplynul práve deviaty mesiac, nastalo veľavýznamné okamženie, v ktorom mala porodiť Syna Božieho, Spasiteľa sveta. Prišla hodina, v ktorej ho porodila, ale čo prečistá panna bez materských bolestí. Na ňu nepadaly tie

slová, ktoré kedysi k prvej matke Eve bol pravil Boh: „*V bolestiach rodiť budeš*“ (I. Mojž. 3, 16.). Prišli však na Mariu iné bolesti, bolesti srdca; lebo nenašla ani koliebkky, do ktorej by položila nebeské dieťaťko svoje. Jozef postavil jasle, posláňal slamy, položil do jasličiek, a Maria vložila Syna Božieho v podobe ľudskej do jasličiek na tvrdú slamu. Ach, jak smutné bolo to narodenie Syna Božieho, Ježiša Krista! Čo-že, smutné? Nie, slavnostné! Jozef a Maria plesali nad jeho narodením a klaňali sa mu čo Synovi Božiemu, ktorý snížil sa s neba na svet, aby vykúpil svet. Do nočného spánku pohrúžení Betlehemčania netušili, čo sa prihodilo v zamestskej maštálke, ale chudobní pastieri, ktorí vonku viedli stráň nad stadami svojimi, boli svedkami nebeského zvestovania a radovania. Čo je svet svetom, ešte nebolo ani nebude tak slavnostného narodenia, ako bolo narodenie Vykupiteľa sveta, Krista Ježiša. Nebolo ono síce oslávené nádherou tohoto sveta, ako býva narodenie narodeniatok kráľovských a kniežatských, ale bolo oslávené nebeským svetlom, preradostným zvestovaním a spevom anjelským. Tak nám to opisuje sv. evanjelium. Pastierom betlehemským ožiarilo sa nebe, tak že sa ich zmocnil strach; zjavil sa im anjel, ktorý pravil k nim. „*Nebojte sa! lebo, hľa, zvestujem vám veľkú radosť, ktorá sa stane všetkému ľudu; lebo dnes v meste Dávidovom narodil sa vám Spasiteľ. A to bude vám na znamenie: nájdete do plienok zavinuté a v jasliach ležiace Dieťa*“. A k tomu anjelovi pripojilo sa množstvo iných anjelov, ktorí chválili Boha a pravili: „*Sláva Bohu na vysosti, a na zemi pokoj ľuďom (ktorí sú) dobrej vôle!*“ Taká velebná oslava bola znamením, že sa týkala Boha, ktorý zjavil sa svetu v podobe dieťaťa.

Uľadíme-li s pobožným duchom na tú slavnostnú udalosť betlehemskú, s jednej strany vidíme síce chudobu bl. P. Marie, s druhej strany ale vidíme slávu, ktorá prevyšuje všetko bohatstvo a všetko nádheru sveta tohoto, ktorá osvecuje a poctieva počestnú chudobu. Nech sa z toho učí boháč, aby si nezakladal na bohatstve svojom; lebo pred Bohom platí len bohatstvo na čnosti a na dobré skutky. Nech sa z toho učí chudobný, aby sa nehanbil za chudobný svoj stav a nereptal proti chudobnému stavu svojmu; lebo u Boha nepadajú na váhu poklady tohoto sveta, ale poklady bohumilých čností (Mat. 6, 20).

Maria, na tebe spatrujeme odlesk pravej ceny človeka! Chudobná si bola na statky tohoto sveta, ale bohatá na bohumilé čnosti: preto Syn Boží, pán neba i sveta, nevyvolil si ňa za matku pre poklady zemské, ale pre čnosti, ktoré sú pravými pokladmi, za ktoré Boh dáva spravodlivým kráľovstvo nebeské. O, vypros ctiteľom a dieťkam svojim, aby sa ne-sháňali len za statkami a márnosťami tohoto sveta, ale shromažďovali si poklady čností, ktorými sa nadobúda kráľovstvo nebeské. Amen.

15. mája.

Radosti Marie.

Žalosti a radosti zamieňajú sa v ľudskom živote. Otec nebeský dáva dieťkam svojim na zemi nielen kalich horký, ale i kalich sladký. Dáva nám kalich horký, aby zkušal našu vernosť; dáva nám kalich sladký, aby odmenil nám vernosť, ktorú sme mu zachovali i v protivenstve a úzkosti. Vyslovil to i Pán Ježiš, keď pravil: *„Blahoslavení, ktorí plačú, lebo oni potešení budú“* (Mat. 5, 5.). To isté objasnil i podobienstvom o žene, pracujúcej k pôrodu, a pravil: *„Žena, keď rodí, je smutná; lebo prichádza jej hodina. Keď však porodila dieťa, nepamätá viac na úzkosť svoju pre radosť, že sa narodil človek na svet“* (2án 16, 21.). Tým viac radovala sa Maria, keď porodila nebeské Dieťa, Ježiša Krista.

Obyčajná matka raduje sa, keď porodila dieťa, keď však dobre uváži vec, do jej radosti zamiešava sa i žalosť, a to preto, že na tom dieťati je poškrvna dedičného hriechu, ktorý prinieslo so sebou na svet. Dieťa s plačom prichádza na svet, ako by horekovalo s kráľom Dávidom: *„Ajhľa, v nepravosťach počatý som, a v hriechoch počala ma matka moja“* (Žalm 50, 7.)! Či tak bolo s Mariou pri pôrode Ježiša Krista? Na žiadny spôsob. Maria bez materských bolestí porodila Dieťaťko svoje, lebo porodila nielen pravého človeka, ale spolu pravého Boha, Syna Najvyššieho, Syna Božieho, ktorého sa nedotkol ani najmenší dech dedičného hriechu; porodila toho najsvätejšieho. To zvestoval jej i anjel, keď pravil: *„A čo sa narodí z teba Svätého, nazvano bude Synom Božím“* (Luk. 1, 35.). Bolo teda jej porodenie Ježiša Krista spojené s radosťou.

Keď sv. Alžbeta, manželka Zachariášova, porodila sv. Jána krstiteľa, radovala sa nad tým, že sa splnilo, čo anjel Gabriel bol zvestoval Zachariášovi; áno radovali sa s ňou i príbuzní a známi; a slyšavšie, jak podivné veci spojené boli s jeho zasľúbením, počatím a narodením, s úžasom pravili: „Čo asi bude s tým pacholiatkom? Lebo ruka Pána bola s ním“ (Luk. 1, 66.). Prečo sa tak radovala Alžbeta —, prečo sa tak radovali ľudia z narodenia Jána? Preto, že anjel Gabriel zvestoval o ňom, že bude predchodcom zasľúbeného, tak dlho a túžebne očakávaného Messiaša. Tým viac príčiny k plesaniu nad narodením Ježiša mala Maria; lebo povedomá bola toho, že to jej Dieťaťko je ten od Boha už v raji zasľúbený, patriarchom pripomínaný, prorokami predpovedaný a od celého sveta očakávaný Messiaš, ktorý smaže hriechy sveta, premení hnev Boží v milosrdenstvo, kliatbu Božiu nahradí požehnaním, vykúpi svet a otvorí pokoleniu ľudskému bránu do kráľovstva nebeského. Tak teda, keď Alžbeta radovala sa, že porodila predchodcu Messiaša, tým viac plesala Maria, že porodila samého toho Messiaša, že porodila Syna Božieho.

Sv. Pavel v liste k Rimanom praví, aby sa radovali s radujúcimi (Rim. 12, 15.). Jako sa nemala Maria radovať, keď videla, že sa nebe i zemi radujú nad narodením jej nebeského dieťaťa? Betlehemiški pastieri priniesli jej tú radostnú novinu, že svetlo nebeské ožiarilo nočnú tmú, že sa im zjavil anjel a pravil im: „Zvestujem vám veľkú radosť, ktorá bude všetkému ľudu; lebo dnes v meste Dávidovom (Betleheme) narodil sa vám Spasiteľ“. Priniesli jej i tú radostnú novinu, že s tým anjelom bolo množstvo anjelov, ktorí chválili Boha, spievajúc: „Sláva na vysosti Bohu, a na zemi pokoj ľuďom, (ktorí sú) dobrej vôle!“! Radovali sa anjeli nad tým, že s tým nebeským Dieťaťkom prichádza už ten čas, kde ľudia ním vykúpení po dokonanom putovaní zemskej prísť majú do kráľovstva nebeského, aby zaplnili tie prázdne miesta, ktoré kedysi zlí duchovia utratili. Radovali sa pastieri, že narodil sa Spasiteľ ľudi, ktorého očakávali patriarchovia, predpovedali proroci a ohlašovali učители židovskí v chráme a synagogách: ako že sa nemala radovať Maria, keď také veci dialy sa pri Betleheme? Jako sa nemala radovať, keď slyšala, jak veľkého duchovného prospechu dosiahnuť úfajú sa anjeli, a úfať sa majú ľudia z narodenia Spasiteľa sveta? Jak nemala plesieť nad tým, že toho Spasiteľa sveta práve ona v Betlehemskej maštali porodila?

Veľké boli tie radosti, ktoré bl. P. Maria pri narodení Syna Božieho v srdci svojom pocítila; neboly to však posledné radosti, ktoré v Betleheme zakúsila; čakala na ňu ešte jedna radosť veľká a netušená. Do Betlehema dostavilo sa i slávne vyslanstvo od pohanov z východu, aby pozdravilo narodeného Spasiteľa, ktorý prišiel s neba na svet spasí nielen ľud izraelský, ale i pohanské národy.

Už vo štvrtej knihe Mojžišovej čítame toľto: Balák, kráľ Moabitov, stál plný strachu pred vojskom izraelským; a preto dal povolať vešťa Balaama, sľúbil mu veľkú odmenu, aby zazlorečil Izraelským; Balaam však nechcel to urobiť a pravil: „Jako mal bych zlorečiť tomu ľudu, ktorý je od Boha požehnaný?“ A, v duchu svojim hľadiac do budúcnosti, vyslovil sa o prísť majúcom Messiasovi, reknúc: „Vidím ho, ačkoľvek nie v prítomnosti; hľadím naňho, ačkoľvek nie z blízka. Vyjde hviezda z Jakuba, a povstane berla z Izraela, a ten z Jakuba bude panovať“ (IV. Mojž. 24, 17 a 19.). Toto predpovedanie Balaama udržalo sa medzi pohanmi na východe, hlavne medzi mudrcami ľudu, ktorí sa zapodievali s hvezdárstvom a hvezdoznačstvom. Cez stáročia a stáročia čakali na ten deň, v ktorom vyjde tá hviezda, ktorá mala označiť narodenie Messiasa. V dlhom očakávaní svojom sa nesklamali. V ten deň, čo sa narodil Ježiš Kristus v Betleheme, zjavila sa tá mimoriadna hviezda na nebi, a Boh spojil s ňou svoju milosť, aby ti mudrci poznali v nej tú hviezdu z Jakuba, čo znamenie, že z potomstva patriarchu Jakuba narodil sa ten kráľ, ktorý by založil kráľovstvo Božie na zemi. Ihneď traja Mudrci dali sa na cestu, aby toho očakávaného Messiasa privítali, jemu sa pokorili a ho poctili aj darmi svojimi. O, jak sa radovala bl. P. Maria, keď uzrela, ako pred jej nebeským Dieťaťom padajú na zem, klaňajú sa mu a obetujú mu svoje dary, a sice zlato čo kráľovi, kadidlo čo Bohu, myrrhu čo smrteľnému človeku!

K čomu nás má povzbudiť toto dnešnie rozjímanie o radoch bl. P. Marie? K tomu, aby sme sa s ňou radovali nad narodením jej Synáčka a nášho Spasiteľa; k tomu, aby sme pri rozpomienke na narodenie Syna Božieho ďakovali Bohu, že „tak miloval svet, že dal svojho jednorodeného Syna; aby, kto uverí v neho, nezahynul, ale mal život večný“ (Ján 3; 16.). Oslavujme i ju, že Boh učinil jej veľké veci, keď ju ustanovil za Rodičku Syna svojho a Spasiteľa nášho.

Maria ty prevznešená a presvätá Panno, ktorá si od Boha ustanoverá bola za matku Syna Božieho a porodila si ho v Betleheme, vypros nám u Boha, aby sme sa radovali s tebou nielen pri jeho jasličkách na zemi, ale i niekdy pred jeho trónom na nebi; aby sme mu dľa príkladu Mudrcov od východu podrobili a venovali svoj rozum, svoju vôľu a svoje srdce, a zostávali mu vernými až do smrti, a obsiahli tak korunu života večného (Zjav. 2, 10.). Amen.

16. mája.

Obet očisťovania Marie.

Bl. P. Maria — jako sme to včera rozjímali — zakúsila mnohé radosti v Betleheme, menovite nad tým, že i pohanskí Mudrci prišli od východu a veľkú česť preukázali jej nebeskému Dieťaťu. Tá jej radosť však dlho netrvala. Mudrci rozlúčili sa s ňou a dali sa na zpiatočnú cestu do ďalekej vlasti svojej, aby ku krajanom svojim zanesli zpravu o narodení toho, ktorého hviezdu boli uzreli na východe (Luk. 2, 2.). Sv. Rodina zostala osamotená, a jemné srdce Marie pociťovalo nemalú žalosť. Žalosť? Prečo?

Bl. P. Maria, dľa predpisu Mojžišového, musela ešte zostať v Betleheme, kde bola porodila; nebolo jej slobodno ísť do chrámu. Iste často povzdychovala si slovami kráľa Dávida: *„Jako jeleň túži po žriedlach vôd, tak túži duša moja po tebe, Bože! Žlžni duša moja po Bohu silnom a živom: Kedy príjdem a zjavím sa pred obličajom Božím“* (Žalm. 41, 2. a 3.). Konečne prišiel ten deň, po ktorom tak vrúčne túžila.

Dľa predpisu Mojžišovho, matka, ktorá bola porodila pacholiatko, bola 40 dní považovaná za nečistú. Behom toho času nesmela prekročiť prah chrámu, ani dotknúť sa toho, čo bolo zasvätené Bohu. Po uplynutí tej doby musela sa dostaviť pred bránu chrámu, doručiť kňazovi jednoho bäránka a jednu holubicu alebo hrdličku, aby kňaz obetoval bäránka Bohu čo zápaľnú obeť poďakovania, holubicu alebo hrdličku ale čo obeť smiernu za hriech. Bola-li tá matka chudobná, doručila kňazovi buď dve holubice alebo dve hrdličky, jednu na zápaľnu, druhú na smiernu obeť.

Poneváž ten predpis Mojžišov stal sa z rozkazu Božieho, bl. P. Maria považovala ho za vôľu božiu a bola na

tóm, aby ho čo vôfu božiu vyplnila. Ačkoľvek po porode ešte slabá, neštití sa konať asi dvojhodinovú cestu do Jeruzalema, tam postaví sa pred bránu chrámu a oddáva kňazovi dve holubice k obetovaniu: len dve holubice čo jedna z matiek chudobných. Nehanbila sa za svoju chudobu, pamätajúc na to, že Boh nehľadá na veľkosť daru obetovaného, ale na vrúcnosť srdca obetujúceho (Mark. 12, 43.).

Bl. P. Maria prišla teda do Jeruzalema k vykonaniu dvojakej obeti: zápalnej k poďakovaniu, smiernej za hriech k očisťovaniu.

a) Že Maria priniesla jednu holubicu v obeť zápalnú čo poďakovanie, to nachádzam v slušnom poriadku. Veď už predtým, keď pod pannenským srdcom svojim nosila Syna Božieho a v tom stave navštívila Alžbetu, vylievala vrúčne dieky zo srdca svojho pred Pánom, reknúc: „*Zvelebuje duša moja Pána; lebo shliadol na poníženosť dievky svojej. Ajhľa, od tejto doby blahoslavenou ma nazývať budú všetky pokolenia; lebo učinil mi veľké veci Pán, ktorý mocný je*“ (Luk. 1, 47—49.). Tento cit vďačnosti viedol ju i do chrámu, aby i tam ďakovala Bohu nielen modlitbou a slovom, ale i skutkom a obetovaním holubice v obeť zápalnú, v obeť diekučinenia. Keď už iné matky po porode prichádzavali do chrámu, aby ďakovali Bohu za šťastné prestátie bolesti materskej, tým viac mala bl. P. Maria príčin k poďakovaniu sa Bohu, a síce nielen za šťastlivé porodenie Ježiša Krista, ale aj, a to hlavne, že porodila Syna Božieho, ktoré z nej vzal na seba prirodzenosť ľudskú, aby sa stal i človekom k vykúpeniu pokolenia ľudského.

b) Že však bl. P. Maria podala kňazovi druhú holubicu, aby ju obetoval Bohu za hriech čo obeť očisťovania, to mi je na podivenie; divil sa nad tým i sv. Bernard, učiteľ cirkve, a pravil: „Na nej nebolo žiadnej nečistoty, nie pri počatí, nie pri porodení; nebolo na nej nič, čo by malo byť očistené; a to jej Dieťa bolo žriedlom čistoty“. K čomu teda očisťovanie? Na Marii nebola nečistota hriechu dedičného, jako na iných matkách. O nej už v raji bolo skrze Boha predpovedano, že nebude v moci diabla, ale že hlavu pekelného hada víťazne potre. Na nej nebola ztratená čistota pannenská; lebo o nej predpovedal prorok Isaiáš, že čo panna počne a porodí Emmanuela. O nej znely slová Piesne Šalamúnovej: „Celá si krásna, a poškrvny není na tebe. Jako ľalia medzi trnám, tak je priateľkyňa moja medzi dcé-

rami Adá novými.“ Ona bola milosti plná: teda nebola skrze hriech ~~má~~ ^{osti} božej nikdy pozbavená. Ona nadprirodzeným zázračným spôsobom z Ducha sv. počala nie človeka hriešneho, ale ~~Sy~~ ^{Sy} na Božieho najsvätejšieho: K čomu teda to očisťovanie? ~~Ton~~ ^{Ton} ju predpisu Mojžišovému, tomu prikázaniu božiemu podrobila sa, lebo prikázanie božie bolo jej svätým. Prikázanej ~~obeti~~ ^{obeti} poďakovania podrobila sa zo vďačnosti; prikázanej ~~obeti~~ ^{obeti} očisťovania ale podrobila sa z poníženosti.

Nachádzam ~~vša~~ ^{vša} ešte aj iné pohnútky, pre ktoré bl. P. Maria poddala sa ~~obeti~~ ^{obeti} očisťovania. To veľké tajomstvo Syna Božieho vteleného ~~muselo~~ ^{muselo} ešte vtedy zostať skryté pred svetom: teda skrytá ~~musela~~ ^{musela} byť pred svetom i jej čistota a bezhriešnosť; ona pred svetom ukázať sa mala jako rovná iným matkám. Krem toho mala dať dobrý príklad úcty pred zákonom, aby si ho matky vážily a plnily; nechcela činiť výnimku, aby ~~nedala~~ ^{nedala} príčinu k pohoršeniu. Jak ľahko by sa boli ľudia pohoršili na nej a boli by ju posudzovali, že si nevšíma zákona. Z toho vysvitá leda, že to jej podrobenie sa zákonu očisťovania nebolo ~~síce~~ ^{síce} povinnové, ale cieľu primerané.

Dnešnie rozjímanie poučuje nás, že bl. P. Maria zachovávala nielen prísne prikázania Božie, ale i obradné predpisy a nábožné obyčaje starého zákona. Kež by sme ju i my v tom nasledovali. Čo že by nám prospelo znáť ty cesty, po ktorých bl. P. Maria kráčala, keby sme po jej stopách nechodili? I my v novom zákone máme nielen prikázania božie a cirkevné, ale i obradné predpisy a nábožné obyčaje. I nám praví Ježiš Kristus o desatoro božích prikázani: „*Chceš-li vojsť do života večného, zachovávaj prikázania*“ (Mat. 19, 17.)! O prikázaniach cirkevných ale praví: „*Kto neposlúcha cirkev, buď tebe jako pohan a publikán*“ (Mat. 18, 17.). I my máme v úcte mať cirkevné obrady, obyčaje a predpisy, ktoré nás k dobrému povzbudzujú, kresťanského ducha v nás udržiujú a k vedeniu života bohabojného ~~napomáhajú~~ ^{napomáhajú}. Ťažko, ba nemožno by nám bolo dostať sa k cieľu, ~~keby~~ ^{keby} sme sa nedržali toho, čo je nám potrebné a užitočné k tomu.

• Maria, ty nám svietiš príkladom svojim na ceste bohumilého života, zachovávajúc nielen prikázanie božie ale i nábožné predpisy a obyčaje! Vypros nám u Boha, aby sme sa toho pevne pridržali, čo nám Boh a jeho cirkev prikazuje; aby

sme v úcte mali, čo cirkev predpisuje a schvaľuje, čo svätí boží a nábožní kresťania zachovávali a zachovávali, by sme tak po ceste Bohu milej kráčať nikdy neprestávali. Amen.

17. mája. Obetovanie Marie.

Včera sme rozjímali, že bl. P. Maria vo 40 deň po porodení Syna Božieho priniesla k bráne dve holubice, aby jedna z nich obetovaná bola na poďakovanie Bohu, druhá na jej očisťovanie. Tým spôsobom zadosťučinila zákonu Mojžišovému v tom, čo sa týkalo matky; dľa tohože zákona ale mala vyplniť ešte i to, čo zákon predpisoval ohľadom na porodenie pacholiatka; obetovať ho totižto Bohu. O tom poznal sv. Lukáš: „*Priniesli ho do Jeruzalema, aby ho predstavili Pánu; ako to písano je v zákone Pána: Každé pacholiatko, ktoré otvára materský život, má byť zasvätené Pánu*“ (Luk. 2, 22. a 23.). Bl. P. Maria i tomu predpisu teda zadosťučinila a nebeské svoje Dieťaťko Bohu obetovala.

K čomu bol ten predpis zákona ustanovený? Čo dalo podnet k tomu predpisu? Odpoveď na túto otázku dáva nám druhá kniha Mojžišova. Ponevác egyptský Farao dal prvorodené pacholiatka izraelské do rieky Nilu hádzať a v nej utopiť —, krem toho nechcel dovoliť Izraelským, aby vystehovať sa smeli z trápnej zeme egyptskej, jako mu to Boh skrze Mojžiša prikazoval: Boh dopúšťal na Egypt rozličné tresty, aby ho prinútil k prepusteniu Izraelských. Medzi inými trestami rozkázal Boh anjelovi zhubcovi, aby v určenú noc usmrtil prvorodené pacholiatka egyptské, nedotkol sa ale pacholiatkov izraelských. Tak sa i stalo. Aby Izraelskí na to s vďačnosťou pamätávali, prikázano im bolo, aby prvorodené svoje pacholiatka buď venovali službe božej, alebo ich takej služby vykúpili. Ponevác k takej službe chrámovej ustanovení boli členovia pokolenia Levi, Izraelskí iných pokolení obyčajne vykupovali od tej služby prvorodené pacholiatka svoje. Tomu predpisu podrobila sa i bl. P. Maria.

Keď už Maria u brány chrámu bola podala tie holubice v obeť poďakovania a očisťovania, s nebeským Dieťaťkom svojim vstúpila do chrámu, išla k prvorodenému Dieťaťku a doručila mu predpísaný dar k vykúpeniu nebeského

Pacholiatka svojho od služby chrámovej. Prečo tak učinila? Či by nebola lepšie učinila, keby z úcty pred zákonom tak bola učinila, jako niekdy nábožná matka proroka Samuela? Čo čítame vo sv. Písme o tejto matke proroka Samuela?

Anna, nábožná manželka Elkana z Ramathaimu, v smutnom stave svojej neplodnosti išla do stánku božieho, aby si vrúcnyimi modlitbami vyprosila od Boha materské požehnanie a potešenie; zaslúbila pri tom Pánu Bohu, že, keď jej požehná pacholiatko, nevykúpi ho, ale odovzdá službe jeho. Pán Boh ju vyslyšal; stala sa matkou pacholiatka, ktorému bolo meno Samuel. Vyplnila potom i svoj Bohu daný sľub a venovala pacholiatko Samuela službe v stánku božom. Prečo teda Maria neučinila tak? Vykúpila nebeské Dieťaťko svoje od služby chrámovej dľa zvláštného božského vnuknutia.

Sv. Cyrill, učiteľ cirkevný, rozjímajúc to, takto praví: „Samuela, Izáka, Jakuba a iných, ktorí od neplodných matiek a proti očakávaniu porodení boli, posväcovali Bohu; Kristus však, ktorého porodila Panna, bez toho, žeby bola utratila pannenstvo svoje, nemusel byť zasväcený; lebo bol už sám v sebe ten najsvätejší“. Maria teda, ktorá bola porodila Ježiša, Syna Božieho, nebola vôbec viazaná tým predpisom Mojžišovým; podrobila sa tomu predpisu len z úcty pred zákonom, len z poníženosti, aby iným matkám dala dobrý príklad úcty pred zákonom; nechcela sa vyňať zpod zákona, aby sa iní nepohoršili a nepokladali ju za takú, ktorá si nevšíma predpisov a obyčají nábožných.

Ja nachádzam ešte iné príčiny: prečo bl. P. Maria podrobila sa tomu zákonu a vykúpila nebeské Dieťaťko svoje zpod služby chrámovej. Ježiš Kristus nemohol byť viazaný k zvláštnej službe chrámovej, aby bol slobodný k plneniu svojho povolania čo Vykupiteľ sveta; neprišiel on spasíť len ľud izraelský, ale celé pokolenie ľudské; teda nemal byť viazaný súkromnou službou chrámu jeruzalemského, ale oddaný všeobecnej službe svojho Otca nebeského (Luk. 2, 49.), ku spaseniu celého pokolenia ľudského. Maria bola povedomá toho povolania, ktoré čakalo na jej nebeské Dieťaťko, na Ježiša Krista, a preto vykúpila ho zpod služby chrámovej, aby sa mohol venovať spaseniu celého pokolenia ľudského (1. Tim. 2, 4.).

Maria ovšem vykúpila svoje nebeské Dieťaťko zpod služby chrámovej, ale pri tom nezabudla ho obetovať Bohu. Iné matky, ktoré nevykúpily pacholiatka svoje zpod služby chrámovej, ale obetovaly ich službe božej, činily to len zo-

vnútorne, aby vyplnili predpis zákona pred svetom, Maria však obetovala Ježiša vnútorne, z celého srdca svojho, s úplnou oddanosťou a s úplným porúčením jeho do vôle Otca nebeského. Patriarcha Abrahám bol hotový obetovať jednorodzeného syna svojho Izáka i na smrť, aby vyplnil vôľu božiu (1. Mojž. 22, 2.): tak i Maria ochotná bola obetovať Ježiša Krista docela jeho Otcu nebeskému i na život i na smrť; ponechala ho úplne na vôľu Otca jeho nebeského. Maria stála v chráme jeruzalemskom jako zástupiteľka kňazského úradu, pozdvihujúc Ježiša Krista na laktách svojich k nebesiam a obetujúc ho Otcovi nebeskému.

Ježiš Kristus pravil k Nikodémovi: „*Tak Boh miloval svet, že svojho jednorodzeného Syna dal, aby, kto uverí v neho, nezahynul, ale mal život večný*“ (Ján 3, 16.). Podobne i o bl. P. Marii dá sa povedať: „*Maria tak milovala svet, že svojho jednorodzeného Syna dala, aby, kto uverí v neho nezahynul, ale mal život večný.*“ Z lásky k pokoleniu ľudskému obetovala Ježiša Otcu nebeskému, aby skrze neho spasené bolo. Maria — jako bych riekol — položila Ježiša na oltár, aby bol obetou za pokolenie ľudské.

Keď sa dnes rozpomíname na ten vznešený dej, že bl. P. Maria obetovala nebeské Dieťaťko svoje Otcovi nebeskému za spasenie pokolenia ľudského, nezabúdajme na to, že to obetovanie učinila i za nás, aby sme i my skrze Ježiša Krista prišli k pravde nebeskej a k spaseniu večnému. Ďakujme jej za tú lásku, že obetovala Ježiša Krista Otcovi nebeskému i za nás, aby sme skrze neho vykúpení a spasení boli. Len pri tom hľadáme, aby sme skrze pevnú vieru v neho a skrze čnostlivý život boli hodní i toho obetovania Marie, i toho vykúpenia skrze jej Božieho Syna, Ježiša Krista.

*

Maria, jako Otec nebeský poslal Ježiša Krista, Syna svojho, na svet, aby spasil svet, tak i ty obetuješ tohož Ježiša Krista, Syna svojho, aby skrze neho vykúpený a spasený bol svet! Jako Otec nebeský poslal ho z lásky k nám, tak i ty obetuješ ho z lásky k nám. Ďakujeme-li Otcu nebeskému za jeho nekonečnú lásku k nám, ďakujeme i tebe za tvoju materskú lásku k nám a prosíme teba: vypros nám u Boha, aby sme sa pevne pridržali Syna tvojho, Ježiša, a skrze bohabojný život hodných sa učinili kráľovstva jeho. Amen.

18. mája.

Žalosť Marie v chráme.

Keď Alžbeta, príbuzná bl. P. Marie, bola šťastlivo porodila, sv. Jána Krstiteľa, nastala v dome jeho otca Zachariáša veľká radosť. Jako nám svedčí sv. evanjelium, prišli ta susedia a známi, vyslovili Alžbete svoje blahoželanie a potešenie nad tým, že Boh smiloval sa nad ňou, čo neplodnou a obdaril ju materským požehnaním. Ich radosť bola tým väčšia, keď sa zvedeli o tom, že Boh skrze anjela Gabriela bol jej zvestoval, že počne a porodí syna. Nad tým divili sa a pravili medzi sebou: „*Čo asi bude z toho pacholiatka?*“ (Luk. 1, 66.). Budúcnosť jeho tmou zahalená bola pred nimi, a tak ich radosť nad jeho narodením nebola pomútená. Nie tak bolo s bl. P. Mariou; jej radosť v chráme jeruzalemskom pomútená bola žalosťou.

V Jeruzaleme — ako to vypráva sv. evanjelista Lukáč — žil starček, menom Simeon, človek to spravodlivý. Jemu Duch sv. dal to vnuknutie, že nezomre, dokiaľ svetu zasľúbený Messias neprijde. Práve, keď bl. P. Maria, niesla nebeské svoje Dieťaťko do chrámu jeruzalemského, aby ho predstavila Pánu, Duch sv. zjavil tomu bohabojnému starčekovi, že nájde toho očakávaného Messiasa v chráme. Tým vnuknutím vedený teda spiechal do chrámu, kde práve Maria, na laktoch majúť nebeské svoje Dieťaťko, obetovala ho Otcovi jeho nebeskému; pristúpil k nej, vzal ho na lakty svoje a, pozdvihnúc ho i oči svoje k nebesiam pravil: „*Nyni prepúšťaš služebníka svojho, Pane, v pokoji; lebo oči moje uzrely spásanie tvoje, ktoré si pripravil pred obličajom všetkých národov, svetlo to k osvieteniu pohanov a na slávu ľudu svojho izraelského.*“ Zaiste bolo to vznešené a slávnostné okamženie, ktoré naplnilo Mariu obdivom a radosťou; ale toto jej plesanie dlho netrvalo. Starček Simeon, kladúc to nebeské Dieťaťko nazpät na lakty Marie pravil k nej: „*Ajhľa, položený je tento k pádu a ku vstaniu mnohých v Izraelu, a na znamenie, ktorému bude odporovano; a tvoju vlastnú dušu prenikne meč*“ (Luk. 2, 34.). Boly to prorocké slová, ktoré vyobrazily budúcnosť Ježiša, nebeského Dieťaťka Marie, v čiernom mračne. Jako sa mohla Maria cítiť v duši svojej, keď tie prorocké slová počula? Zaiste nenie treba poznamenaf, že už v tom okamžení prenikol meč bolesti jej citlivé, jemné srdce, keď slyšala z úst toho starčoka, že ten Messias, ten Ježiš, ten Syn Boží, bude jedným k pádu,

druhým ku vstaniu; jedým k zatrateniu, druhým k spaseniu; že jedni mu odporovať, druhí mu veriť budú.

Tie prorocké slová nábožného Simeona bolestne sa dotkli bl. P. Marie, lebo sa protivily tej nádeji, ktorú mala v zasľúbeného Messiaša, a ktorú opierala na zvestovanie anjela Gabriela.

Maria slýchala to proroctvo Isaiáša: „*V posledných dňoch bude hora chrámu Pánového stáť na vrcholci hôr a vyvýšená bude nad pahorky; a shromaždia sa k nej všetky národy; a pôjde na ňu mnohý ľud a povie: Poďte a vstúpme na horu Pána a k domu Boha Jakubového, a on naučí nás cesty svoje; lebo zo Siona vyjde zákon a z Jeruzalema slovo Pána. A Pán jedine bude zveľebovaný, a modly budú docela sborené*“ (Is. 2, 2. a 3. 17. a 18.). Dľa toho proroctva očakávala Maria, že nielen Izraelskí, ale i pohania vďačne a s radosťou príjmu tie nebeské pravdy, ktoré prinese s neba na svet Syn Boží, ktorého bola porodila: a hľa, k svojmu žalostnému prekvapeniu slyší z úst Simeona to proroctvo, že budú mnohí, ktorí budú tomu jej Synovi Božiemu odporovať a jeho nebeské učenie si nevnímať, áno tupiť a zavrňovať!

Maria, poučená od anjela, bola povedomá toho, že z Ducha svätého počala a porodila Syna Božieho, ktorý prišiel s neba na svet, aby spasil pokolenie ľudské a preto nazvaný bol i Ježišom čili Spasiteľom (Mat. 1, 21.); že Boh vyplnil to svoje zasľúbenie, že potrená bude hlava toho pekelného hada, ktorý úlisnosťou svojou sviedol k pádu prvých našich rodičov a vyslobodí pokolenie ľudské z moci diablovej; — že prišiel ten čas, v ktorom požehnané má byť pokolenie ľudské skrze Ježiša z rodu patriarcha Abrahama (Luk. 1, 55.): a hľa, slyší z úst Simeona, že Syn Boží nebude všetkým ku spaseniu, ale mnohým k zatrateniu, ktorí sa svojou neverou a svojimi nepravosťami nehodných učinia toho večného spasenia! Pri tak smutnej rozpomienke ako nemal meč bolesti prebodnúť jej citlivé a jemné srdce materské? A túto nesmiernu žalosť pocítila Maria už v 40. deň po narodení Syna Božieho! sotva okúsila kalich radosti, už ju napájať počal kalich trpkosti.

A či sa tie prorocké slová toho starčoka Simeona potom neplnili? Čo nám o tom svedčí sv. evanjelium? Boli ovšem, ktorí s celým srdcom privinuli sa ku Kristu Pánu a hodnými sa stali spasenia, boli však i takí, ku ktorým pravil: „*Kto viniť ma bude z hriechu? Mluvím-li vám pravdu, prečo mi*

neverlte? Kto je z Boha, slyšl slovo Božie: preto vy ho ne-slyšíte, lebo nie ste z Boha" (Ján 8, 46.). Boli, ktorí mu odporovali, a nevinného a svätého prenasledovali, na smrť žiadali a ukrižovali a tým sebe sami zapríčinili to nešťastie, že Syn Boží nebol im ku vstaniu, ale ku pádu.

A či to plnenie proroctva Simeonového nezakusoval i pozdejší svet až do teraz? Sv. Pavel praví: *„Boh chce spasíť všetkých ľudí a priviesť k pravde“* (1. Tim. 2, 4.). Či ale chcú aj všetci ľudia prísť k pravde a k spaseniu večnému? Či neodporujú učeniu Ježiša? Či zachovávajú to, čo ustanovil a zachovávať prikázal? (Mat. 28, 20.) Nenie na dobrote božej príčina, že mnohí zatratení budú, ale príčina toho je na zlote ľudí. Keď nemocný nedrží sa rady lekára a neužíva spasiteľné lieky od neho predpísané, nenie lekár príčinou, že neozdravel a zahynul, ale príčinou je ten neposlušný nemocný sám.

*

Maria, so zármutkom predstavujeme si teba v tej žalosti srdca tvojho, keď si slyšala, že Synáčok tvoj, Ježiš Kristus, bude mnohým ku pádu a na znamenie, ktorému bude odporovano! Ach, nedopusť také nešťastie i na nás, ale vypros nám u Boha, aby sme verní boli jemu vo viere i mravnosti kresťanskej a tak hodnými sa stali vykúpenia a spasenia večného. Vypros o, ty „utočište hriešnikov“ pravé obrátenie sa hriešnikov k Bohu, aby skrze pokánie našli milosrdenstvo u Boha. Amen.

19. mája.

Útek Marie do Egypta.

Keď patriarcha Jakub na smrteľnej posteli dával posledné svoje otcovské požehnanie synom svojim, a prišiel rad na jeho syna, Júdu, pravil: *„Nebude odňatá (panovnícka) berla od Júdu, dokud nepríde ten, ktorý prísť má, (t. j. Messiáš) ktorého očakávajú národy.“* (1. Kn. Mojž. 49, 10.) Málo pred narodením Ježiša Krista prestala byť kráľovská berla čili kráľovská hodnosť pri pokolení Júda. Boly to časy, v ktorých židia roztrhaní boli na strany, a na čele strán boli vládcochti, ktorí si za peniaze kupovali trón kráľovský od cisára rímskeho; platilo heslo: „Kto dá viac?“ Tak sa stal kráľom židovským ukrutný Herodes, ktorý nebol z pokolenia Júdy, ale Idumejčan,

cudzozemec. Bol vždycky v strachu, že ho pozhavia trónu a preto nemilosrdne vraždil tých, ktorí mu boli podozriví, tak že dal zavraždiť i vlastného syna svojho. O tom — ako píše Macrobius — keď počul cisár Augustus, riekol: Lepšie je byť prasom Herodesa, než synom.“ Narážal na to, že Herodes, ktorý bol prijal židovské náboženstvo, nepožíval prasacinu a nezabíjal prasatá, ale ľudí.

V takom čase práve prišli Mudrci od východu do Jeruzalema s tou otázkou: „Kde sa narodil kráľ židovský? Videli sme hviezdu jeho na východe a prišli sme klaňať sa jemu.“ To bolo olejom na oheň. Žiarlivý Herodes sa pofakal, shromaždil znalcov sv. Pisma a predložil im tú otázku: „Kde by sa mal narodiť ten zasľúbený Messiáš?“ Znalci sv. Pisma odpovedali mu, že v Betleheme; lebo že v proroctve Micheášom stojí: „*A ty Betlehem, zem Júda, nie si najmenší medzi hlavnými mestami júdskymi; lebo z teba výjde vojvoda, ktorý kráľovať bude nad ľudom izraelským.*“ (Mat. 2, 6.) Na to Herodes potajme povolal k sebe tých Mudrcov a vyzvedal sa od nich na čas, v ktorom sa im zjavila tá hviezda; a potom riekol k nim: „Idte (do Betlehema) a dovedujte sa usilovne po tom dieťatu a, keď ho naleznete, dajte mi zpravu o ňom, abych i ja ta šiel a klaňal sa mu.“ Nad týmto jeho pokrytstvom rozhorčený sv. Fulgenc praví: „Bezbožná faloš! Zavraždenie nevinných dieťat betlehemských dosvedčuje, čo si zamýšľal spáchať na tom nebeskom pacholiatkoví.“

Veľké nebezpečenstvo ohrožovalo život nebeského Dieťaťa, Ježiša. Ukrutný Herodes pomýšľal na úklady, aby ho zbavil života. Vlk chcel sa zmocniť nevinného baránka. Darmo si však ostril zuhy a pazúry. Bolo oko, ktoré viedlo stráž nad tým nebeským Dieťaťom; bolo to oko Otca nebeského, ktoré bdelo nad ním. Bol od Boha poslaný anjel, ktorý pravil sv. Jozefovi, vernému pestúnovi Ježiša: „*Vstaň a vezmi Dieťa i Matku jeho, a uteč do Egypta; lebo Herodes dá hľadať Dieťa, aby ho zabil.*“ Jozef uveril a uposlechol; ešte v tú noc, v ktorej mu anjel sdelil tú strašnú novinu, vzal Dieťa i Matku jeho, a dal sa na ďalekú a preobťažnú cestu do zeme cudzej, do Egypta.

Kto je v stave pochopiť, nehovorim, pocítiť tú nesmiernu bolesť Marie! Ukrutný Herodes zúri a žižni po krvi jej milého Dieťaťa, ktoré z Ducha sv. počala a len nedávno porodila, — zavraždiť Ježiša, Syna to Božieho, ktorý prišiel s neba na svet, aby vykúpil svet, — pozbaviť života telesného,

ktorý prišiel dať ľuďom spasenie života večného! Ťažké bolo to dopuštenie Božie na ňu, ale nesťažovala si na riadenie Božie; k trpezlivému znášaniu tej zkušky povzbudzovala ju poslušnosť k Bohu a materská láska k premilému Dieťaťu. Oddaná do vôle božej opúšťa drahú vlasť, so sv. Jozefom dáva sa na ďalekú a obtížnu cestu do cudziny, aby zachránila premilé Dieťaťko pred ukrutnosťou Herodesa. Jej materská láska nedá sa zastrašiť žiadnou prekážkou, kde išlo o to: zachrániť život Dieťaťa.

O, aký vďak sme podlžní Otcovi nebeskému, že tak oko jeho bdelo nad Synom svojim Ježišom! Jak vrúcne diecky vzdaf máme jeho obdivuhodnej prozreteľnosti, že v nekonečnej múdrosti svojej našiel spôsob, aby ušetrený bol drahý život Ježiša, by skrze jeho predčasnú smrť nebolo zmarené veľké dielo vykúpenia pokolenia ľudského!

O, aký vďak sme podlžní i bl. P. Marii, že nielen z prirodzenej lásky materskej k nebeskému svojmu Dieťaťku, ale i z lásky k pokoleniu ľudskému dala sa na útek do Egypta, aby zachovaný bol svetu Vykupiteľ, ktorý by viedol nás k pravde božej, oslobodil nás od hriechu, vytrhol nás z večného zatratenia a otvoril nám i-bránu do kráľovstva nebeského!

Nenie však dosť, aby sme obdivovali len ten obdivuhodný spôsob, ktorým zachránený bol život Ježiša pred ukrutnosťou Herodesa, ale aj rozmyšľali o tom, čo nás učí ten útek Marie do Egypta. Učme sa od nej, aby sme v protivenstvách a trápeniach nezúfali, ale dôverovali v Boha, že jeho otcovské oko bdie nad nami a nedopustí na nás ťažkú zkušku, ktorú by sme neboli v stave uniesť, ale obráti ju v prospech náš. (1. Kor. 10, 13.) Veď i samé prislovie praví nám: „Kde je potreba najvyššia, tam je pomoc Božia najbližšia.“ Učme sa plniť prikázania božie, bár by ony boli nám i odporné a obtížne, ako Maria kráčala obtížnou cestou do Egypta, pokiaľ jej to bolo prikázano od Boha; lebo nie cesta voľná a široká, ale drsnatá a úzka vede do kráľovstva nebeského. (Mat. 7, 13.) Učte sa rodičia od sv. Jozefa a bl. P. Marie chrániť dietky svoje od toho všetkého, čo by im i dľa tela i dľa duše bolo nebezpečného a škodlivého. Majte k nim lásku, ale lásku múdru, ktorá má na zreteli časné a večné dobro dietok vašich, nie ale lásku slepú, ktorá povofuje dietkam nezkúseným a ľahkomyselným svevoľu a roztopašnosť, bezpustnosť a nemiernosť, známosti a spoločnosti, kde by sa na tele i na duši

zkazily ; aby ťažká zodpovednosť pred Bohom nepadla na vás, že pre vašu nedbalosť a neopatrnosť upadli do nebezpečenstva a do časnej i večnej záhuby.

*

Maria, tvoje materské srdce tak bolo starostlivé o tvoje nebeské Dieťa, Ježiša, abys oňho pozbavená nebola, ale pred nebezpečenstvom zachránila ho ! Vypros nám u Boha, aby sme boli opatrní, by sme neprišli do nebezpečenstva a pokušenia, v ktorom by sme upadli do hriechu a skrze nepravosti neztratili Ježiša. Vypros nám, aby sme si ho nadovšetko vážili a jemu verní zostávali na zemi, by sme sa s tebou nad ním večne radovali i na nebi. Amen.

20. mája.

Opatrnosť Marie.

Keď anjel boží bol priniesol sv. Jozefovi tú výstražnú zvesť, aby s Dieťaťom Ježišom a s matkou jeho Mariou dal sa bez odkladu na útek do Egypta, by vytrhol to nebeské dieťa z nebezpečenstva, ktoré ho ohrožovalo zo strany ukrutného kráľa Herodesa, prikázal mu spolu i to, aby tam zostal s tým Dieťaťom a Matkou jeho, kým neprijde opäť k nemu so zvesťou, by sa navrátil do svojej domoviny.

Smutný a dlhý bol čas, ktorý Maria trávila v Egypte, a stýskalo sa jej po milej domovine. Jako by aj nie ? Tam bola jako vo vyhnanstve, medzi cudzími ľuďmi, medzi ľuďmi cudzej mluvy, cudzieho náboženstva, cudzích zvykov a obyčajov ; nebolo tam ani chrámu pravého Boha, kdeby sa bola modlila, obeti prítomná bola a levičickým výkladom, sv. Písma naslúchala. Krem toho prišla i jej do ucha tá smutná novina, že ukrutný Herodes dal v Betleheme a okolí povraždiť nevinné pacholiatka, v tej nádeji, že medzi nimi zavraždený bude i ten Messiáš, ktorého boli prišli hľadať a poctiť Mudrci od východu. Jej srdce cítilo sústrasť a spoluútrpnosť nad tými nevinnými, ukrutne povraždenými pacholiatkami, prvými to mučenníkami za jej nebeské Dieťa Ježiša. O, jak dychtila a túžila po tej nádejnej hodine, v ktorej mal opäť zjaviť sa anjel boží, aby sv. Jozefovi priniesol tú novinu radostnú, že sa môže navrátiť do drahej vlasti svojej ! Tá hodina konečne sa dostavila. Anjel boží zjavil sa opäť skutočne sv. Jozefovi

a pravil mu: „*Vstaň a vezmi Dieťa i Matku jeho a idz do zeme izraelskej; lebo zomreli ti, ktorí hľadali zbaviť to dieťa života*“. Tam v zemi izraelskej teda stala sa zmena prajná návratu sv. Rodiny do milej domoviny.

Ukrutnosti, ktoré páchal Herodes, priviedly to tak ďaleko, že jeho vlastní synovia zbúrili sa proti nemu a prinútili ho, aby vzdal sa trónu a podelil kráľovstvo medzi nich. I spravodlivosť božia nenechala ho bez trestu i na tejto zemi. Trpel nielen na bolesti hrozné vo vnútornosťach, ale i zo-vnútorne na tele svojom. Ešte za živa požieraly hnusné červy telo jeho.

Zem izraelská rozdelená bola medzi troch synov Herodesových: Archelaus obdržal Judsko, Herodes antipas Galilejsko, Filipp Batanejsko. Do ktorej z tých zemí navráti sa sv. Rodina, keď anjel nezjavil sv. Jozefovi, do ktorej z tých troch zemí izraelských navrátiť sa majú? Bolo treba veľkej opatrnosti.

Jozef, dostav tú radostnú zvesť od anjela, vzal Dieťa i Matku jeho a s rozplesaným srdcom dal sa na zpiatočnú cestu do zeme izraelskej, s tak veselým srdcom, jako omilostení navracajú sa z vyhnanstva do milej vlasti svojej; ale s opatrnosťou, aby dieťa Ježiš neupadlo do úkladov a nového nebezpečenstva. Chcel sa navrátiť do Betlehema v Judsku, ale, keď sa dovedel, že nad Judskom panuje Archelaus, obával sa ta ísť, lebo sa dovedel, že Archelaus sdedil ukrutnosť po otcovi svojom, Herodesovi; zriekol sa teda Betlehema, rodišťa to predkov svojich, a uderil na cestu do Galilejska, do mesta Nazarethu, kde predtým mali svoje bývanie.

Bál-li sa sv. Jozef ísť do Judska, kde panoval už ukrutný Archelaus, tým viac od strachu pred ním trnulo materské srdce Marie; lebo sa obávala, že by jej nebeské Dieťa mohlo padnúť do nového nebezpečenstva a stať sa krvavou korisťou ukrutného Archelava. Rada prisvedčila sv. Jozefovi, ba snáď ho i prosila, aby sa radšie navrátili do Galilejska, kdeby v Nazarethu bola bezpečnosť pre Ježiša. Ona považovala ho za najvyšší, sebe od Otca nebeského sverený poklad, a bola starostlivá, aby toho pokladu zbavená nebola.

Cirkev katolícka v litaniach nazýva bl. P. Mariu „Pannou najmúdrejšou“, a k tejto múdrosti života náleží i opatrnosť, skrze ktorú vykyba múdri človek tým prekážkam, ktoré mu prísť môžu v cestu k zaumienenému cieľu. Takú opatrnosť mala i bl. P. Maria, vyhnúť zemi judskej, aby tam Ježiš neupadol

do nebezpečenstva. Kiež by sme i my naučili sa tej opatrnosti od bl. P. Marie a vyhýbali nebezpečenstvám, ktoré ohrožujú spasenie duše našej. K tomu nás napomína i sv. Písmo, keď píše: „*Kto miluje nebezpečenstvo, zahynie v ňom*“ (Sir. 3, 26.).

Ačkoľvek sv. Jozef a bl. P. Maria nemali istotu, že nebeské dieťa Ježiš padne v Judsku pod krvavý meč, predsa mali obavu, že by mohlo prísť do nebezpečenstva života, a z tej opatrnosti vyhli zemi judskej. Tak opatrní máme byť i my. Nenie dosť vyhnúť len skutočnému nebezpečenstvu, ale treba vyhýbať opatrne i takým okoličnosťam, ktoré môžu uškodiť na duši a jej spaseniu. Nenie dosť len nevrhnúť sa do ohňa, ale z opatrnosti ani nepriblížiť sa k nemu, aby sme sa nepopálili.

Sv. Ján upozorňuje nás, že svet je zlostný (1. Jan 5, 18.); že vo svete sú mnohé pokušenia a úklady, ktoré sú pre nás nebezpečenstva plné. Nie sme-li opatrní a ostražití, snadno utratíť môžeme Ježiša, totižto utratíť vieru a mravnosť kresťanskú. Objasním to podobenstvom. Kto musí konať cestu cez horu, kde sú zlodeji, zákerníci a zbojníci.

Kde už mnohí olúpení boli o majetok, ba i o život, taký cestovateľ je veľmi opatrný a ostražitý, aby neupadol do rúk bezbožníkov; vyhýba podozrivým húšťam a skryšiam, aby sa uchránil. Takej hore nebezpečenstva plnej podobný je i tento svet, a sú v ňom ľudia bohaspustli, ktorí slovom a svodom, zlým príkladom a pohoršením zľahčujú a podrývajú vieru a mravnosť kresťanskú. Beda tým, ktorí nemajú opatrnosti a ostražitosti, aby vyhli nebezpečenstvu! Beda tým, ktorí nevyhybujú takej spoločnosti, ktorá je neverou a nemravnosťou nakazená, — kde je príležitosť k pokušeniu a k hriechu, — kde sa vedú reči bezbožné, pohľady sú chlipné a lichotená necudné! Sv. Augustín, majúc také úklady a vody na zreteli, privoláva: „Chceš-li víťaziť, daj sa na útek“!

*

Maria, ty si bola opatrná a ostražitá, aby tvoj Synáček neupadol do nebezpečenstva a záhuby: vypros i nám u Boha; aby sme boli opatrní na svoje oči a kroky; na myšlienky a žiadosti, na obcovanie s ľuďmi a na nebezpečenstvá i úklady, ktoré by nás uviesť mohli do pokušenia a do pádu. Vypros nám, aby sme vždycky pamätali na slová Ježiša: „*Chráň si, čo máš; aby ťi nikto neodňal korunu.*“ (Zjav. 3. 11.)! Amen.

21. mája.

Bolesť Marie nad ztrátou Ježiša.

Sv. Jozef a bl. P. Maria, opustivšie Egypt, navrátili sa do mesta Nazareta, aby tam, kde sa započalo veľké tajomstvo vtelenia Syna Božieho, bolo i pokračovanie v živote jeho, dokiaľ nepríde čas, v ktorom by nastúpil vo verejnosti účinkovanie svoje.

Nikdy, čo je svet svetom, neznal svet tak šťastnej rodiny, ako bola tá sv. nazaretská Rodina, ktorej členami boli: Jozef, Maria a Ježiš. Jozef a Maria boli dve čisté ľalie, sviazané prstenom panenského manželstva, žijúce spolu v čistote, láske, vernosti a svornosti, tešiace sa Synom Božím Ježišom, ktorý v tele ľudskom bol im na radosť a potešenie. Sv. Lukáš evanjelista poznačil nám o ňom, že rástol vekom a múdrosťou, a bol milý Bohu a ľuďom. (Luk. 2, 52.) A čo bolo hlavné, čo oblažovalo tú sv. Rodinu? Bola to nábožnosť, o ktorej píše sv. Pavel: *„Nábožnosť je ku všetkému užitočná a má zaslúbenie pre prítomný i budúci život.“* (1. Tim. 4, 8.) O tej nábožnosti svedčí nám sv. evanjelium, keď nám vypráva, že sv. Jozef a bl. P. Maria každoročne konávali i nábožné putovanie do chrámu jeruzalemského k slávnosti veľkonočnej, aby tam brali účasť na modlitbách, na spevoch žalmových na obetách a na vykladaní sv. Písma skrze kňazov a levitov, K takému ich nábožnému putovaniu pripojil sa aj Ježiš, keď bol vo 12. roku svojho veku časného. Bývala obyčaj chválihodná, že mužskí tvorili zástup mužský, ženské ale zástup ženský: dievky buď boli v zástupe mužských, alebo v zástupe ženských. Túto obyčaj treba nám mať na pamäti, keď rozjímať budeme tú udalosť, ktorá žalosťou naplnila materské nežné srdce Marie.

Keď Jozef a Maria boli vybavili svoje pobožnosti v chráme jeruzalemskom, dali sa na zpiatočnú cestu. Keď vykonali cestu jedného dňa a odpočívali, zbadali, že Ježiša nebolo ani v zástupe mužských, ani v zástupe ženských. Môžeme si predstaviť, jak bolestne prekvapení boli oba, hlavne ale bl. P. Maria, ktorej najväčším potešením na zemi bol Ježiš. Bez odkladu dali sa ho hľadať medzi príbuznými a známymi; ale nádej ich sklamala: nenašli ho medzi nimi. Ach, jak žalostne a s plačom horekovala Maria: „Môj milý Ježiš, ktorého mi čo najväčší poklad sveril Otec nebeský, je ztratený!“ Dali sa teda nazpät na cestu do Jeruzalema, hľadajúce ho všade,

dopytujúce sa naňho všade. Konečne našli ho. Kde ho našli? Snáď medzi rozpustilou mládežou? Snáď vo zlej spoločnosti? Snáď v dome podozrivom? Nie tak; našli ho v chráme sedieť medzi učiteľmi zákona božieho; poslúchal ich výklady, odpovedal na ich otázky a predkladal im otázky o zákone božom, tak že sa divili nad jeho rozumom a nad múdrymi odpoveďami jeho.

O, jak zaplesalo srdce Marie, keď v chráme našla Synáčka svojho, ktorého s toľkým zármutkom bola hľadala! To, s jak utrápeným srdcom bola ho hľadala, vysvitá z tých slov, ktoré, pristúpiac k nemu, pravila: *„Synu, prečo si nám tak učinil? Hľa, otec tvoj a ja s bolesťou hľadali sme teba!“* (Luk. 2, 48.) Marie žalosť obrátila sa v radosť; lebo našla Synáčka svojho. Kto je v stave pochopiť a oceniť, jak sladká radosť rozliala sa v jej srdci?

Tú premenu jej žalosti v radosť porovnajme s tým podobnenstvom, ktoré predniesol Ježiš Kristus o chudobnej žene, ktorá mala desať grošov, ale ztratila z nich jeden. Zažala si svetlo, vymetala všetky kúty domu a usilovne hľadala ztratený groš, dokiaľ ho nenajšla; a keď ho najšla, svolala priateľky a susedky svoje a pravila: *„Radujte sa so mnou, lebo som najšla groš, ktorý som bola ztratila!“* (Luk. 15, 8 a 9.) Radovala-li sa žena, že našla groš, ktorý bola ztratila: ako sa musela radovať Maria, keď našla Synáčka svojho Ježiša, ktorého bola pokladala za ztrateného? Čo že je ten mizerný groš, keď ho porovnáme s milým jej Synáčkom, ktorý bol Synom Božím slávy nekonečnej a najvyšším pokladom Marie? A čím väčšia bola jej bolesť nad ztrátou jeho, tým väčšia bola potom jej radosť nad naleznením jeho.

Kéž by sme i my tak činili, ako činila bl. P. Maria! Kéž by sme i my s bolestným srdcom hľadali Ježiša, keď sme ho boli ztratili, aby sme sa potom radovali, keď ho nalezneme! Bohužiaľ, mnohí činia to naopak: s radosťou ho tratia, s bolesťou ale ho nehľadajú. Či nenie tak?

Ztratený býva Ježiš s radosťou, keď hriešnik má potešenie a zaľúbenie na hriešnych myšlienkach a žiadostach — na hriešnom upotrebení očí a jazyka, — na hriešnych naruživosťach a rozpustilostach, — na páchaní zlého a zanedbaní dobrého, — slovom na hriechoch a nepravostach, ktoré páchal a spáchal proti Kristu Pánu, proti jeho učeniu a prikázaniám; ztratil Ježiša, pretože on pravi: *„Kto nenie so mnou, proti mne je.“* (Mat. 12, 39.) Kto opovrhá vieru, ktorú Ježiš hlásal,

— prestupuje prikázania, ktoré dal, — bezbožne a hriešne žije, ten sa odvrátil od Ježiša, ten ztratil Ježiša. Beda mu, nedbá-li o to, aby hľadal Ježiša, ktorého bol ztratil!

Hľadaný byť má pre neveru a nepravosť ztratený Ježiš s bolesťou a s kajúcimi slzami, — skrze skrúsené a opravdivé pokánie. Kto sa vzdialil od Boha skrze hriech, navrátiť sa musí skrze pokánie a polepšenie života; lebo Ježiš Kristus praví: „*Nebudete-li pokánie činiť, všetci spolu zahyniete.*“ (Luk. 13, 3.) Tak činili všetci svätí kajúceho a napraveného života. Kráľ Dávid i nočné lúžko svoje máčal kajúcimi slzami. (Žalm 6, 7.) Tak činila Maria Magdalena, ktorá slzami máčala a vlasami svojimi utierala nohy Ježiša Krista, aby si zaslúžila odpustenie nepravosti svojej. (Luk. 7, 38.) Tak činil sv. Peter, ktorý od strachu zaprel nebeského Majstra svojho, Ježiša; nielen v dome Kajfáša, keď slyšal hlas kohúta, rozplakal sa nad tým (Mat. 26, 75.), ale kedykoľvek, i v noci, keď slyšal zaspievať kohúta, vrhol sa na kolená svoje a oplakával to, že sa nad ním splnily slová Ježiša: „*Nezaspieva kohút v túto noc, čo ma trikrát zapreš.*“ O, koľko je tých šťastných v nebi, ktorí sa ta po ceste pokánia a polepšenia života dostali! Nezabudnime na to, že Maria v chráme našla Ježiša! I my, jestli sme skrze hriechy ztratil Ježiša, nalezneme ho v chráme skrze tých, ku ktorým pravil Ježiš: „*Ktorým odpustíte hriechy, budú im odpustené.*“ (Ján 20, 23.)

*

Maria, ty „útočište hriešnikov“, s bolesťou si hľadala ztrateného Ježiša: pros za nás, aby sme ho, keď sme ho ztratil skrze hriechy, skrze kajúce slzy a skrze skrúsené pokánie hľadali a našli. Nedostaneme-li sa do nebeského kráľovstva nevinní, nech sa ta dostaneme aspoň čo kajúci. Amen.

22. mája.

Prvá prímluva Marie.

Sv. rodina po vykonanom nábožnom putovaní navrátila sa z Jeruzalema do Nazaretha. Neznáme viac o nej zo sv. Písma. Sv. Lukáč len o nej poznamenal, že Ježiš rástol

nielen vekom ale i múdrosťou, bol milý Bohu i ľuďom; ako i to, že bol poslušný sv. Jozefovi a bl. P. Marii, matke svojej. Uplynulo ešte mnoho rokov čo tej doby, v ktorej mal sa zjaviť svetu s božskou večnou prirodzenosťou svojou. Do tej doby nielen bol na potešenie, ale i na pomáhanie pri prácach Jozefovi a Marii. Sv. Jozef bol tesárom, Ježiš bol nielen jeho pomocníkom pri remese, ale i sám tesárom (Mar. 6, 3.)!

Keď bol Ježiš Kristus okolo 30. roku veku svojho časného, najprv vstúpil do verejnosti sv. Ján Krstiteľ, aby čo prorokovaný predchodca pripravil svet k prijatiu Ježiša Krista, čo zasľúbeného Messiaša. Aby Ježiš Kristus konečne zjavil sa svetu so svojou božskou prirodzenosťou, k tomu zavdala príležitosť svatba v Káne galilejskej. K tej svatbe povolaný bol i Ježiš a matka jeho Maria. Ačkoľvek oba dávali prednosť panickému a pannenskému vencu, predsa pozvanie k tej svatbe prijali a pri hostine účasť brali, aby tým dokázali, že majú v uctivosti i počestný stav manželský. Pri svatbe prítomní boli i učenníci Ježišovi.

Ženich a nevesta museli byť poctive zachováli, lebo ináč neboli by hodní bývali toho vyznačenia, že i Ježiš a Maria poctili ich veselie. I svatobníci museli byť počestní ľudia, keď Ježiš a Maria pri svatobnej hostine vytrvali, nemajúce príčiny, by sa z tej spoločnosti pre neslušné chovanie odstránili. Pri tom však ženich bol chudobný. Dôkazom toho bolo, že nestačilo víno k občerstveniu a obveseleniu hosťov, tak že preto prišli riaditelia hostiny do nemilého rozpaku. Zpozorovala to i bl. P. Maria a mala útrpnosť nad nimi. Aby ich od toho rozpaku a od zahanbenia pred hosťami zachránila, po tichu pošeptala Ježišovi: „*Milý Synu, vína nemajú!*“ Učinila to bezpochyby v tej nádeji, že Ježiš, čo Syn Boží, má tú moc, aby odpomohol tomu osudnému nedostatku. Ježiš Kristus prijal jej prímluvu; poznamenal však: „*Ešte neprišla moja hodina*“. Bl. P. Maria poznala z jeho slov, že, až príjde príhodná doba, vyplní jej prímluvu, a preto k obsluhovateľom svatobníkov riekla: „*Čokoľvek vám môj Syn prikáže, učiňte!*“! Maria v nádeji svojej sa nemýlila.

Po strane stálo 6 veľkých džbánov. Ježiš, keď už prišiel ten príhodný čas, prikázal služobníkom aby tie džbány naplnili vodou a potom ich zanesli k riaditeľovi hostiny čo dar Ježišov. Služobníci tak aj učinili. Keď riaditeľ okúsil nápoj, pršiel k Ježišovi a pravil: „Každý človek dáva najprv dobré víno a až potom, keď sa hostia boli podnapili, to chatrnejšie:

ty však učinil si naopak; najlepšie víno ponechal si až na koniec.“ Tak hovoril preto, že mu ešte nebolo známo, že to víno najlepšie povstalo zázrakom Ježišovým, ktorý vodu premenil na víno. S jakým úžasom hľadeli na to tí služobníci, že Ježiš tú vodu, ktorú oni vliali do tých džbánov, premenil na víno! Jakým úžasom boli naplnení všetci svatobní hostia, zvláštne ale učenníci Ježišovi, keď okúsili a pili to najlepšie víno, v ktoré ich Majster zázračne bol premenil vodu! K tomu sv. Ján evanjelista, ktorý bol tam tiež prítomný, dokladá, že ten zázrak, ktorý učinil Ježiš v Káne galilejskej, bol prvým jeho zázrakom, ktorým zjavil svoju božskú moc a slávu, a že učenníci jeho, tým zázrakom povzbudení, uverili v neho (Ján 2, 11.).

Pri rozjímaní tej zázračnej udalosti i my s úžasom obdivujeme božskú slávu a všemohúcnosť Ježiša, s ktorou premenil vodu na víno pri svatbe v Káne galilejskej, a to utvrdzuje i nás vo viere v Syna Božieho, Ježiša Krista; ale, odhladiadnuce od toho, obráťme svoj zrak na bl. P. Mariu.

Z dnešného rozjímania, ako jasná hviezda, svieti láska a moc bl. P. Marie. Z toho, že sa pri svatbe v Káne galilejskej ujala chudobného ženicha a jeho hosťov v nedostatku vína, vysvitá jej láska k chudobným, v nedostatku a zármutku postaveným, a to nie láska prázdnej spoluútrpnosti, ale láska činná; lebo sa za nich aj skutočne primlúvala u Syna svojho, Ježiša Krista. Že Ježiš Kristus vyslyšal jej prímluvu, z toho vysvitá, že mocná je jej prímluva u jej božského Syna, Ježiša Krista. Učíme sa z toho, že bl. P. Maria chce a môže nám pomôcť svojou prímluvou u Boha, keď ju o to prosíme v nedostatkoch a zármutkoch svojich. Toto presvedčenie povzbudzuje nás k tomu teda, aby sme sa vo svojich, buď duševných alebo telesných nedostatkoch a zármutkoch s pevnou dôverou obracali k nej a prosili ju o prímluvu u Boha. To presvedčenie povzbudzuje nás i k tej pevnej nádeji, že jej božský Syn vyslyší jej prímlúvanie sa za nás a z nekonečnej svojej dobroty udelí nám tie milosti a dary, o ktoré ho jeho milá Matička prosí za nás. V tom presvedčení utvrdzuje nás i sv. cirkev, ktorá v litániach nazýva bl. P. Mariu „Pomocnicou kresťanov“. Áno, ujala-li sa Maria tých chudobných, aby obsiahli víno k občerstveniu a obveseleniu, tým viac ujme sa nás vo veciach nám potrebnjších a vážnejších.

Nezabudnime však i na to, že Maria i k nám praví, ako pravila k tým služobníkom: „*Všetko, čo vám Syn môj rekne,*

učíte“! My skrze neveru a nemravnosť nesmieme byť nepriateľmi, — ale skrze vieru a čnosti priateľmi Ježiša, aby sme hodní boli, by sa Maria za nás primlúvala a vo svojej prímluve od Boha vyslyšaná bola.

*

Maria, ty „Pomocnico kresťanov,“ shliadni na nás a na naše duchovné i telesné potreby! My k tebe vzdycháme: Primlúvaj sa za nás u božského Syna svojho, aby na tvoju prímluvu udeliť ráčil nám, čoho je nám treba ako k časnému, tak tiež k večnému životu. Amen.

23. mája.

Verejná pochvala Marie.

Ježiš Kristus tým zázrakom, ktorý bol učinil pri svatbe v Káne galilejskej, obrátil zrak ľudí na seba; lebo tým zjavil svetu, že nenie len pravým človekom, ale i pravým Bohom, ktorý prišiel na svet, aby vykonal veľké dielo vykúpenia sveta. Toto veľké dielo konal behom troch rokov, až ho zakončil na dreve kríža. Toto veľké dielo záležalo v tom, že svojim nebeským učením oslobodil svet od tej tmy, ktorá panovala vo veciach náboženských; na dreve kríža ale oslobodil svet od hriechov, smeril ho so svojim Otcom nebeským a získal mu prístup do kráľovstva nebeského. Dnes obráťme svoj zrak na Ježiša, ktorý nebeským učením svojim osvecoval ľudí, aby poznali, čo veriť a činiť majú, aby dosiahli spasenie večné.

Ježiš Kristus svoje poslanie od Boha nielen hlásal, ale i dokazoval svedectvami zo sv. Pisma starého zákona (Ján 5, 39.) a potvrdzoval nesčíselnými zázrakami, ktoré konal božskou všemohúcnosťou svojou. Keď je tak, dalo by sa myslieť, že ho všetci s radosťou poslúchali a — ako sa hovorí — na rukách nosili. Bohužiaľ, nestalo sa tak. Kto vystúpi do verejného účinkovania, musí byť pripravený k tomu, že bude mať nielen priateľov a nasledovníkov, ale i nepriateľov a protivníkov. Tak to bolo i s Ježišom. Dobrí a pravdu milujúci prichádzali mu v ústrety s láskou a chválou; zlí ale s nenávisťou a potupou. Medzi ľudom mal on priateľov (Mat. 11, 5.), ale medzi tak rečenou intelligenciou, medzi tými, ktorí

sa pokladali za vzdelaných a učených, mal nepriateľov, ktorí buď z pýchy, buď z predsudkov, buď z márnivosti alebo závisťi odporovali mu (Ján 8, 46.) a na tom boli, aby ho o vážnosť a vplyv na ľud jakýmkoľvek spôsobom pripravili (Ján 11, 48.). Ti takrečení vzdelaní a vodcovia ľudu očakávali síce tiež Messiáša, nie však náboženského, ale politického; — nie chudobného, ale bohatého a mocného, dľa rodu, hodnosti a moci, a vplyvného na svetské záležitosti; očakávali Messiáša, ktorý by zahnal pohanských Rimanov a vyslobodil zem z poddanstva, — ktorý by obnovil židovské kráľovstvo Dávidovo a podmanil mu i pohanské národy. Každého fanatického buriča, ktorý s takým ich úmyslom postavil sa na čelo nespokojencov a rebellantov, uznali za Messiáša, len nie Ježiša. Zo svojej pýchy a márnivosti hľadeli naňho opovržlivo; lebo sa nenarodil vo slávnom Jeruzaleme, ale v nepatrnom Betleheme; nepochádzal zo starobylého mesta Jeruzalema, ale z pozdejšieho chatrného mesta Nazarethu, tak že o tomto hovorievali: „*Či môže byť čo dobrého z Nazarethu*“ (Ján 1, 46.)? Opovržlivým okom hľadeli na Ježiša, že nechodil do škôl jeruzalemských, kde by sa bol vzdelal, ako zákonníci a farizejskí, — že nebol v nejakej vysokej svetskej hodnosti, ale bol zamestnával sa s tesárstvom, — že nebol nejakým bohatcom saducejským, ale na statky sveta tohoto chudobným, nemajúcim ani prístrešia, kdeby skryl hlavu svoju (Mat 8, 20.). Navzdor tomu síce ľud túžil sa k Ježišovi, poslúchal jeho učenie, obdivoval jeho zázraky a preukazoval mu lásku, úctu a povďačnosť; ale práve tá príťažnosť k Ježišovi a tá vážnosť, ktorú u ľudu požíval, bola solou v závistlivých očiach jeho protivníkov; pozor dávali na jeho reči, aby ich prekrútili; aby ho v reči polapili, áno vrchnosti čo nejakého buriča udali (Mat. 22, 13.).

Stalo sa jedenkrát, že keď nenávisťní a závistní protivníci zamiešali sa medzi zástup, číhajúce naňho ako hladní vlci na baránka, a pokúšali ho rozličnými chytľavými otázkami, Ježiš Kristus múdro a dôkladne ich zavrátil a k mlčaniu prinútil, tak že celý zástup jeho múdrosť obdivoval a zaňho sa oduševnil; áno jedna žena zo zástupu s pozdvihnutým hlasom zvolala: „*Blahoslavený život, ktorý ťa nosil, a prsia, ktoré si požíval.*“

Kedysi kráľ Šalamún zvolal: „*Kto nájde ženu silnú*“ (Prísł. 31, 10.)? Keby bol býval v tom zástupe, bol by ju našiel na tej žene, ktorá tak smele a slávnostne ohlásila sa

z toho zástupu, nielen pred priateľmi, ale i pred nepriateľmi Ježiša. Tými slovami dala na javo nielen dôstojnosť Ježiša Krista, ale i dôstojnosť matky jeho, Marie. Ako učiteľ cirkve, sv. Beda k tomu poznamenáva, zahabla nielen tam prítomných nepriateľov Ježiša, ale i pozdejších kacírov, ktorí odopreli úctu presvätej Matke jeho, Marii. Tá nábožná žena bola prvá z tých, ktorí vyplnili a plnia to proroctvo bl. P. Marie: *„Ajhľa, od tejto doby blahoslavenou ma nazývať budú všetky pokolenia“*. I cirkev sv. má tie slová tej nábožnej ženy zo zástupu tak vo vážnosti, že pri obyčajných sv. omšiach marianských číta to sv. evanjelium, v ktorom sa tá nábožná žena zo zástupu pripomína. Zaiste sv. evanjelista naznačil to o nej, preto, aby sme ju v tej oslave Ježiša a Marie nasledovali. Učme sa teda od tej nábožnej ženy nielen jej nábožnosť, ale i jej smelosť a neohroženosť; pred kýmkoľvek i pred nevercami, smeľe a neohrožene vzdajme úctu nielen Kristu Pánu, ale i bl. Matičke jeho Marii. Kto má lásku a úctu k Synovi, má lásku a úctu i k Matke jeho. Nemôže byť Synovi Božiemu ľahostajne, nemá-li kto v úcte Matku Božiu, ba snáď ju i znižuje a zneuctieva.

V jednom dome bolo dievčatko nekatolícke, ktoré chodilo však do školy katolíckej, kde sa školáčky modlievaly nielen „Otčenaš“, ale i „Zdravas' Maria.“ Rodičia mu to prísne zakázali. Poslúchlo a nemodlilo sa „Zdravas' Maria“. V dome rodičovskom však mali bibliu a to dievča rado ju čítavalo. Stalo sa, že čítalo v nej evanjelium sv. Lukáča a v ňom, že anjel Gabriel pravil k Marii: *„Zdravas' milosti plná, Pán s tebou, požehnaná si medzi ženami“*. To ju zarazilo, tak že pravila sama k sebe: „Prečo bych nemala i ja pozdravovať tú, ktorú tak pozdravil anjel boží?“ A táto myšlienka znepokojovala ju dotud, kým sa nestala katolíčkou.

Maria, ty blahoslavená, ktorá si v živote svojom nosila a prsami svojimi kojila Ježiša, Syna Božieho, buď od nás tiež vrúčne i s anjelmi i s tou nábožnou ženou zo zástupu pozdravovaná! Vypros nám však u Synáčka svojho, aby sme ňu nielen pozdravovali, ale i v čnosťach nasledovali, by sme sa tak niekedy do kráľovstva Syna tvojho dostali a tam s tebou sa radovali. Amen.

24. mája.

Rozlúčenie sa Marie s Ježišom.

Patriarcha Abrahám počítovaný býva k najznamenatejším mužom Starého zákona; lebo požíval u Boha najhोjnějšíu milosť a zasľúbenie. Jemu Boh dal to zasľúbenie, že z jeho potomstva narodí sa Messias, skrze ktorého príde požehnanie na všetky národy. Chcel však Boh postaviť jeho vieru a poslušnosť na zkušku; prikázal mu, aby vzal jediného syna svojho, Izáka, vyviedol ho na horu Moria a tam ho priniesol mu čo obeť krvavú. Tak je mi v duchu, ako bych ho videl, dvíhať meč nad Izákom, ležiacim na hranici dreva, aby mu odňal život a potom spálil ho ako obeť Bohu. Z úst mojich vyraža sa hlas: Abrahám, čo to robíš? Pozbaviš-li jediného syna svojho života, ako trvať bude tvoje potomstvo, z ktorého sa má narodiť Spasiteľ národov? Abrahám mi na to odpovedá: „Je to rozkaz boží, je to vôľa božia! Staň sa vôľa jeho.“ Sv. Augustín, rozjímajúc toto, praví: „Abrahám bol presvedčený o tom, že Boh nájde spôsob, aby splnil zasľúbenie svoje, — že v obeť prinesenému synovi, Izákovi, navráti život.“

V tej udalosti vidím obraz Marie a Ježiša. Abrahám bol predobraz Marie, Izák bol predobraz Ježiša. Jako Abrahám hotový bol obetovať jediného syna svojho Izáka, preto že to bola vôľa božia, tak i Maria hotová bola obetovať jediného Synáčka svojho, Ježiša, preto že to bola vôľa božia. Ako Abrahám tišil svoje srdce tou myšlienkou: že Boh, ktorý odníma život, môže aj nazpäť dať život, tak i Maria tišila srdce svoje bolesťou tou nádejou, že Syn Boží nielen má moc položiť život svoj, ale i navrátiť si ho (Ján, 10, 18.). Zнала to nielen zo slov Ježiša, ale i zo slov proroka Isaiáša, ktorý bol predpovedal o ňom, že hrob jeho bude oslávený (Is. 11, 10.).

Sv. evanjelistovia, ktorí nepisali život Marie, ale život Ježiša, nepodávajú nám zprávu o tom: či hl. P. Maria bola pri boku božského Syna svojho? Ja o tom nechcem pochybovať. Staral-li sa o ňu Ježiš umierajúci (Ján 19, 26.), iste staral sa o ňu i predtým čo žijúci. Stála-li potom Maria i pod krížom (Ján 19, 25.), na ktorom Ježiš umieral, bola bezpochyby v Jeruzaleme i v dobe jeho oslávenia i v dobe jeho umučenia. S ním bola bezpochyby, keď kráčajúc z Betanie

do Jeruzalema, pravil: „*Hľa vstupujeme do Jeruzalema, a vyplní sa všetko, čo bolo povedano skrze prorokov o Synovi človeka; lebo bude vydaný pohanom, posmievaný, bičovaný a uplňovaný; a, keď ho ubíjajú, zabijú ho.*“ (Luk. 18, 31.) Maria verila slovám jeho, že sa to všetko stane; a ten starčekom Simeonom predpovedaný meč bolesti prenikol jej materské srdce už prv, než jej Synáčok tie muky a tú smrť podstúpil. S tak žalostným srdcom sprevádzala ho do Jeruzalema, ačkoľvek ho ta odprevádzal zástup s veľkým radovaním a odúšvením.

Maria videla i ten zástup, ktorý odprevádzal ho z Betanie, i ten, ktorý mu vyšiel v ústrety z Jeruzalema; slyšala tú pieseň, s ktorou ho odprevádzali a vitali: „*Hosanna S. novi Dávidovému, ktorý prichádza v mene Pána!*“ Predsa však jej zármutok pri pohľade na to oslavovanie Ježiša neobrátil sa v radosť. Tešilo ju, že má Ježiš priateľov v Jeruzaleme, ale zarmucovalo ju, že má tam i nepriateľov a tanuly jej na mysli tie smutné veci, ktoré diaľ sa budú v Jeruzaleme, ako to bol predpovedal Ježiš.

Ježiš Kristus po tom slávnostnom uvítaní ubytoval sa s učenníkami svojimi v dome Jána, ktorého nazývali aj Markom, aby dľa zákona Mojžišového, i s učenníkami svojimi, požíval baránka veľkonočného a tým spolu zatvoril starý zákon. Pre nový zákon ustanovil dôstojnejšieho baránka veľkonočného, totižto seba samého pod spôsobom chleba a vina, najsvätejšiu to obeť a sviatosť oltáru. Pri tej poslednej večeri predpovedal, že v nastávajúcu noc zradený bude krvožíznivým nepriateľom svojim a nastane doba toho prehorkého umučenia jeho, ktoré bol predpovedal. Konečne, chystajúc sa k odchodu do zahrady getsemanskej, rozlúčil sa s milou matičkou svojou, Mariou, ktorá s ním podobne v tom dome ubytovaná bola. Ach, jak bolestné bolo to lúčenie pre nežné srdce bl. P. Marie! Nenachádzam slová, ktorými bych to lúčenie opisal. My nie sme ani schopní toho bolestného citu, ktorý sa zmocnil srdca Marie.

Trpký, prehorký kalich to bol, ktorý pocítila Maria pri rozlúčení sa s Ježišom, miláčkom svojim; ale ten kalich, ešte viac trpkosťami naplňovaný bol potom skrze tie zprávy, ktoré jej prinášali o tom, čo hrozného dialo sa s jej presvätým a premilým Synáčkom v Jeruzaleme. Meč bolesti prenikal jej materské srdce pri každej novej strašnej zpráve o ňom: ako bol od Judáša zradený, ako nejaký zločinec zajatý, v nočnú

dobu pred Annáša a Kajfáša vláčený, tam poličkováný, posmievaný a za hodného smrti vyhlásený, Pilátovi odovzdaný, falošne žalovaný, na smrť križa žiadaný, ubíčováný, trním korunovaný a k hroznému ukrižovaniu vydaný! Ach, kto kedy pocítil vo svojom srdci tak hrozné bolesti, aké pocítilo materské srdce Marie nad tými strašnými zprávami, ktoré jej prinášali o jej premilom Synáčkovi!

Ovšem hrozné bolesti svierali nežné srdce Marie, a ako sa zachovala v tom mori bolesti svojich? Nezúfala, nereptala proti Otcu nebeskému, že takú pohromu dopustil na jej Synáčka i na ňu, matku jeho. Odovzdala sa úplne do vôle jeho a pokorne pravila: „Jestli vykúpenie pokolenia ľudského požaduje tak veľkú obeť, staň sa svätá vôľa Otca nebeského!“

Kéž by sme nielen pocítili v srdci svojom spoluútrpnosť nad hroznými bolesťami Marie, ale aj učili sa od nej, ako sa máme zachovať, keď nekonečná múdrosť božia i nám podá kalich zármutku, protivensťvi, biedy, nemoci a trápenia! Nezúfajme, nešomrime, nereptajme proti Bohu, ale oddajme sa do vôle božej. Buďme presvedčení, že Boh miluje nás a múdre činí i vtedy, keď dopúšťa na nás i zármutok, protivensťva a trápenia. Maria bola tá najsvätejšia, nezaslúžila tie bolesti srdca, ktoré znášala, ale ich spojovala s bolesťami Syna svojho a obetovala Bohu na spasenie pokolenia ľudského. Tak čiňme i my. Sme-li hriešnici, trpme za hriechy svoje; sme-li spravodliví, obetujme trápenia svoje Bohu za hriešnikov, aby obsiahli milosť pokánia.

*

Maria, ty si oprávnená volať k nám: „O, vy všetci, ktorí idete cestou okolo, pozorujte a vidzte: či je podobnej bolesti, ako bolesť moja?“ (Pl. Jer. 1, 2.) Vypros nám daru trpezlivosti, aby sme i my dľa príkladu tvojho boli trpezliví v bolesťach a trápeniach svojich, — odovzdávali sa do múdreho a nedostížiteľného riadenia božieho, riekajúc: „Otče nebeský, buď vôľa tvoja!“ Amen.

25. mája.

Maria pod križom Ježiša.

Sv. Ján, miláčok Pána Ježiša, píše o ňom, že prišiel s neba na svet, aby zrušil dielo diabloveho (I. Ján 3, 8.); áno, tak je. Ježiš Kristus prišiel na svet, aby zlámal to jho, do

ktorého diabol prilúčil prvých našich rodičov a celé pokolenie ľudské; prišiel, aby nie jedného človeka, ale celé pokolenie ľudské vyslobodil z moci diablovej. Tak veľká úloha požadovala aj veľkú obeť, tvrdý boj; lebo diabol napnul všetky sily svoje, všetku svoju zlosť a lešť, aby podržal v driapach svojich pokolenie ľudské. Jako niekedy popudil nešťastných anjelov proti velebnosti božej —, ako v raji popudil prvých našich rodičov k prestúpeniu zákona božieho a k poddaniu sa pekelnéj moci svojej, tak potom popudil židovských hlavných kňazov, zákonníkov a farizejských, skrze nich ale i ten vrtkavý ľud, aby zabudol na svoje „Hosanna Ježišovi“ a pred palácom Pilátovým volal: „Ukrižuj Ježiša!“

Prečo že tí zlostní nepriatelia Ježiša Krista, toho najsvätejšieho, toľho nevinného baránka, tak divoko dorážali na Piláta, aby bol ukrižovaný? Ukrižovanie bolo smrťou nielen najbolestnejšou, ale i najpotupnejšou; lebo v knihe Mojžišovej písano je: „*Zlorečený, ktorý visí na dreve.*“ (V. Mojš. 21, 23.) Tí zlostní nepriatelia Ježiša na to počítali, že, bude-li ukrižovaný, budú sa ľudia hanbiť veriť a pridržať sa ho, — že odpadnú od neho, a tak s potupnou smrťou jeho vezme koniec i dielo jeho. Ich predsudky, zlomyseľnosť, zášť, závisť, nenávisť a pomstychtivosť dosiahla svojho pekelného cieľa; nevinný Ježiš visí na potupnom dreve, na križi! A pod križom čo vidíme?

Sv. Ján odpovedá nám vo svojom evanjeliume na našu otázku toto: *Vedľa križa Ježišového stála Matka jeho.*“ (Ján 19, 25.) S bolestným srdcom sprevádzala božského Synáčka svojho na križovej ceste jeho až na Golgotu, na to miesto, kde zločincov ukrižúvali; — neskryla sa, nehanbila sa predstaviť sa i tým rozkateným protivníkom, že je matkou toho nevinne ukrižovaného; — pohrúžená do mora bolesti neklesla na zem, ale čo hrdinská Matka stála a, oddaná do vôle Otca nebeského, spojovala svoje nesmierne bolesti s nesmiernymi bolesťami božského Syna svojho, a obetovala nesmierne bolesti svoje tiež Otcovi nebeskému za vykúpenie sveta; — dľa príkladu Synáčka svojho i ona volala k nebu: „*Otče, odpusť im, lebo nevedia čo činia!*“ (Luk. 23, 34.)

A pod križom čo vidí tá prežalostná Matka Ježišova? Pred ňou celý zástup divochov bez citu a srdca; vedľa ňu nepatrný počet tých, ktorí majú v srdci útrpnosť a pohľadávanie nad nevinným ukrižovaným Ježišom. Ohzrime si bližšie i tamtých i týchto!

a) Na pahrbku Golgota alebo na Kalvárii, čili na pahrbku, kde sa povalovali lebky (latinsky: calvariae) zločincov ukrižovaných, visí nevinný, proti všetkému právu nespravodlivo na smrť križa odsúdený Ježiš Kristus, Syn Boží, Vykupiteľ sveta. Celý ten pahrbok je plný ľudu, ľudu bez citu, bez srdca, bez útrpnosti, aspoň takej, akú obyčajne majú ľudia i k tomu zločincovi po práve na smrť odsúdenému. Ako malý žiak bol som svedkom tak smutného deju. Mal byť obesený nešťastník, ktorý spáchal bol zúmyselnú vraždu. Na pahrbku, kde stála šibenica, bol veľký zástup. Na lešení (tribúne) bol sudca s úradom; pred lešením stál odsúdenec s katom a jeho pomocníkmi. Kňaza tam nebolo žiadneho, vynímajúce toho, ktorý odsúdencu pripravoval k smrti. Keď odbila určitá hodina, sudca vstal, zbfadol s trasúcim hlasom a s trasúcima rukama čítal výrok smrti a konečne, rozlomiv prút na dvoje, vrhol zlomky k nohám odsúdencu, na znamenie, že je synom smrti. Celý zástup ustrnul, a holo slyšať všeobecný vzdych: „Ach, ubohý!“ Tým vyslovené holo pofutovanie nad vraždínikom. Bohužiaľ, ani toho nebolo nad nevinným Ježišom! Hlavní kňazi, zákonníci a starší ľudu škodoradosne potriasali hlavou a rúhali sa jemu: „Iným pomáhal, a sebe nemôže pomôcť. Nech sostúpi s križa, a uveríme v neho. Dôveroval v Boha: teda nech ho vyslobodí, keď má zaľúbenie v neho.“ Vojaci, ktorí ho boli ukrižovali, rúhali sa jemu: „Si-li kráľ židovský pomôž sebe.“ Jeden z dvoch lotrov, ktorí boli s Ježišom ukrižovaní, rúhal sa mu: „Si-li Kristus, pomôž sebe i nám.“ Ako tí, tak rúhali sa mu mnohí zo zástupu bez citu a pofutovania. Cirkev, majúc to na zreteli, praví k Marii: „Čo cítiš, o Panno, keď to vidíš?“ Cíti, ach cíti nesmiernu bolesť v nežnom srdci svojom!

b) Pozrime teraz na priateľov Ježiša pod križom jeho. O, jak skrovnučko je ich! S Mariou, matkou jeho, stojí Ján, miláčok Ježiša, Maria Kleofášova, sestra Marie, a Mari i Magdalena. Jak málo je tých, ktorí by ju podporovali a v nesmiernom trápení potešovali! I tí, ktorí stoja s Mariou pod križom, sami by potrebovali potešiteľov, keď vidia v bolesťaci toho, ktorého tak vrúčne milovali.

Po takom dnešnom rozjímaní kladem tú otázku: S ktorými držíme? Či s nepriateľmi? Či s priateľmi Ježiša Krista?

a) Má Ježiš i za našej doby nepriateľov, a to i tam, kde by sme ich ani netušili. Nehovorím o zatvrdených židoch, ktorí nechcú Ježiša Krista uznať za Messiaša, — o pohanoch,

ktorí neslyšali o ňom, ale o pokrstených jeho nepriateľoch. Sú, ktorí odpadli od Ježiša a — ako píše sv. Pavel — slovom, perom a skutkami znovu ukrižujú a potupujú ho (Žid. 6, 6.), — ktorí rozsievajú kúkoľ medzi pšenicu Ježišovu, — ktorí pýchou nadutí a náruživosťami zaslepení jeho si nevšímajú, učenie jeho opovrhujú, jeho prikázania nohami šliapu a tak pre neveru a nepravosť do večnej záhuby sa uvrhujú. Chráň nás Boh, aby sme stáli medzi nimi proti Kristu, Spasiteľovi svojmu!

b) My, pevní vo viere a mravnosti kresťanskej chceme neohrožene stáť pod krížom Ježiša vedľa Marie s tými, ktorí mali s ňou útrpnosť a snažili sa jej bolesti ufavovať a ju potešovať, — s Jánom poctivým, s Magdalenou kajúcou, so ženami nábožnými, aby sme skrze pevnú vieru a skrze čnostlivý život hodnými sa stali vykúpenia, ktoré nám získal Ježiš na dreve kríža. My nedopustíme na seba to nesťastie, aby pre neveru a bezbožnosť, pre hriechy a nepravosť našu ztratená bola nekonečná cena tej predrahej krvi, ktorú Ježiš na kríži vylial a obetoval za nás. Nikdy nezabudneme na slová Ježiša „*Buď verný až do smrti a dám ti korunu života.*“ (Zjav. 2, 10.)

*

Maria, ty „Kráľovno mučeníkov“, my pri rozpomienke na tvoje nesmierne bolesti, ktoré si podstúpila pod krížom Synáčka svojho, pocíujeme v srdci svojom úprimnú útrpnosť nad bolesťami tvojimi a budeme nasledovať tvoju hrdinskú trpezlivosť v trápení a protivenstve! Ďakujeme ťeбе za tú lásku, že si bolesti svoje spojila s bolesťami Synáčka svojho a obetovala Bohu za nás. Pros za nás, aby sme my, ktorí sme truchlili s tebou na zemi, radovali sa s tebou na nebi. Amen.

26. mája.

Maria pri smrti Ježišovej.

Bolestné je vidieť umierať človeka, ktorého sme milovali, ale je to ešte bolestnejšie pre srdce materské vidieť umierať dieťa svoje. Náznový príklad toho nachádzam vo sv. Písme, a síce v prvej knihe Mojžišovej. Pán Boh prikázal patriar-

chovi Abrahamovi, aby svoju služebnú, menom Agar, egyptčanku, i s jej synkom Izmaelom, vypovedal z domu, a to preto, by skrze jeho roztopašnosť nebol zkazený jeho zákonný syn, Izák. Abraham uposlechol; vzal chleby a nádobu s vodou, oddal Agare, aby mala pokrm a nápoj na ceste do vlasti svojej pre seba i pre synka svojho Izmaela. Agar pochybila cestu a zahľúdlila v púšti vodoprázdnej. Voda v jej nádobe sa minula, Izmael, trápený žižňou nariekal a bol v nebezpečenstve života. Agar utrápená položila Izmaela do jedného kra a vzdialila sa, reknúc: „Nemôžem sa dívať na smrť svojho dieťaťa!“ Vzdialila sa asi na dostrelenie, položila sa na zem a usnula. Boh však sa sfutoval nad slzami dieťaťa a poslal anjela svojho jemu na pomoc. Anjel zobudil Agaru a pravil k nej: „Boh slyšal plač dieťaťa tvojho! Vstaň a vezmi dieťa k sebe!“ Vstala a, otvoriac oči svoje, spatrila studňu. S radosťou nabrala vody zo studne a napojila dieťa.

Či tak, jako tá utrápená Agar, učinila i Maria pod krížom Ježiša, keď trápeného žižňou slyšala volať: „Žižním“ (Ján 19, 18.)? Či sa tiež vzdialila od kríža s tými slovami Agary: „Nemôžem sa dívať na smrť dieťaťa svojho“? Neučinila jako tá Agar, ale zostala stáť vedľa kríža, na ktorom trpel Ježiš smrteľnú žižňu. Ačkoľvek horekovanie Ježiša trhlo jej materské srdce nesmiernymi bolesťami, zostala stáť pod krížom a — jako niekedy hrdinská matka synov makabejských hľadela na mučennícku smrť synov svojich (II. Mach. 7, 1—41.) — tak i Maria hľadela na muky a umieranie Synáčka svojho žižniaceho na kríži.

Pohľad na Ježiša v jeho smrteľnej žižni ovšem jako meč ranil jej srdce materské, ale ranil to jej srdce tým viac, že nemohla a nesmela podať — jako tá Agar — Synáčkovi svojmu nápoj k utišeniu žižne a k občerstveniu. Ó, jak sa potešila, keď videla, že vojaci chystajú sa podať nápoj žižnivému Ježišovi! To potešenie však v tom okamžení obrátilo sa v jej nesmiernu novú bolesť; lebo tí bezbožní vojaci nepodali pitný nápoj Ježišovi, ale nápoj ošklivý, záležajúci z octu a žlče. Sv. Cyrill, biskup alexandrinský, uvažujúc to jednanie vojakov, nenachádza v ňom nejaký dobrý úmysel, ale pokrytý a zlostný úmysel. Zdalo sa, že ho chcú občerstviť nápojom, ale chceli octom a žľoch len prispieť k mukám jeho na kríži (In Joan. L. 12. c. 35.). Bol-li ten ošklivý nápoj, keď ho Ježiš okúsil, jemu protivný a horký, protivu a horkosť jeho pocítila i Maria v srdci svojom, ale nereptala,

i pri tom oddala sa do vôle Otca nebeského, rozpomenúc sa na to, že i tým spôsobom vyplnilo sa na Ježišovi to proroctvo kráľa Davida: „*Dali mi za pokrm žlč, a v žižni mojej napojili ma octom*“ (Žalm. 68, 22.). Áno, vyplnilo sa na ňom i toto posledné proroctvo, a preto, keď bol okúsil ten ošklivý nápoj, zvolal: „*Dokonano je.*“ Vyplnilo sa, čo bol predpovedal Ježiš, keď konajúc, svoju poslednú cestu do Jeruzalema, pravil k nim: *Hľa, vstupujeme do Jeruzalema a vyplní sa všetko, čo bolo písané skrze prorokov o Synovi človeka; lebo bude pohanom vydáný, posmievaný, bičovaný a oplľovaný; a keď ho ubíjajú, zabijú ho*“ (Luk. 18, 31.). S tak veľkou krvavou a bolestnou obeťou dokonané bolo veľké dielo vykúpenia pokolenia ľudského.

Že Ježiš Kristus skutočne vykonal dielo vykúpenia pokolenia ľudského, potvrdil to i tým, že sa rozlúčil so svetom a zvolal: „*Otče, do rúk tvojich porúčam ducha svojho*“ (Luk. 23, 46.)! Šklonil hlavu a vypustil ducha.

Pane a Spasiteľu náš, Ježišu Kriste, tys už dobojoval krvavý a bolestný boj proti peklu a diablovi, smeril si nás s Otcom svojim nebeským a zadosťučinils za nás a za hriechy naše spravodlnosti a velebnosti božej! Ty už na kríži necítiš viac ani vnútorné bolesti, ani na tele bolesti zovnútornej; nie tak je však s milou Matičkou tvojou vedľa kríža tvojho. Bolesti Marie neprestaly, ale sa ešte i rozmnožily.

Židovská rada nechcela, aby k nastávajúcej slávnosti veľkonočnej zostal na kríži Ježiš a na dvoch iných krížoch tí lotri, ktorí s Ježišom ukrižovaní boli. Židovská rada vyslala starších k Pilátovi, aby od neho vyžiadali dovoľenie, by smeli sňať s kríža a pohrobiť Ježiša, už mrtvého. Pilát zadivil sa tomu, že by Ježiš už mrtvý bol; aby sa o tom presvedčil, vyslal ta vojakov, aby zistili smrť jeho. Vojaci, príjduce ta, našli tých dvoch lotrov ešte živých a, dľa tehďajšej obyčaje, polámali im hnáty, aby ich usmrtili; keď ale prišli k Ježišovi a spatrili ho už mrtvého, nezlámali jeho hnáty, ale jeden z vojakov kopiau prebodnul jeho bok, tým prerazil jeho srdce, a z neho nevytiekla samá krev, ale krev a voda spolu, čo znamenie, že už je skutočne mrtvý. Ach, jak bolestný bol to pohľad pre oko a srdce Marie! Sv. Bernard, rozjímajúc to, tak oslovuje ju: „Keď bol ten tvoj Ježiš vypustil ducha, tá ukrutná kopia, ktorá otvorila jeho bok, nedotkla sa jeho duše, ale prenikla dušu tvoju. Jeho duša totižto nebola už tam, ale tvoja duša nemohla byť odtiaľ odlú-

čená. Tvoju dušu teda prenikla sila bolesti, tak že ňa právom nazývame viac, než mučenicu, v ktorej cit spoluútrpnosti prevýšil cit telesnej muky Ježiša“. Je pravda, že Maria verila na jeho zmŕtvýchvstanie, to však neodňalo od nej bolesti, ktoré cítila v materskom srdci svojom, keď videla tak zumučeného a zraneného na dreve potupy, na križi. Ohjasiame si to príkladom zo zkušnosti.

Keď je dieťa buď nebezpečne nemocné, alebo má na sebe rany smrtonosné, teši ju lekár, že dieťa vyzdravie, a istotne vyzdravie: či tá matka predsa nehľadá s veľkou bolesťou na to dieťa svoje, keď vidí, jako sa metá a sviža od bolesti nemoci a rán? Tak i Maria mala síce na mysli, že jej Synáček po svojej smrti z mŕtvých vstane, ale s bolesťou srdca hľadela na to, že pred smrťou svojou znáša tak hrozné muky a toľké rany na tele svojom; keď videla, že dľa predpovedania proroka Isaiáša: *„Od zpodu nohy až k vrcholu hlavy nenie na ňom zdravého miesta“* (Is. 1, 6.).

Kto je z nás, ktorý by v srdci svojom necítil úprimnú, hlbokú spoluútrpnosť, keď rozjímal tie nesmierne bolesti, ktoré trpela Maria v nežnom srdci svojom materskom, keď videla Synáčka svojho ukrižovaného, octom a žľčou napájaného, zomrelého a ešte i potom kopijou prebodnutého? A Maria to všetko trpezlivo a s oddaním sa do vôle božej znášala, bolesti svoje s bolesťami Ježiša spjovala, aby len pokolenie ľudské vykúpené bolo.

*

Maria, kto sa ti vyrovná i v bolestiach i v trpezlivosti, s ktorou si tie nesmierne bolesti znášala? Ó, vŕhos i nám daru trpezlivosti, keď nás múdrosť božia navštívi protivenstvom a útrapou, biedou a nemocou, aby sme nezúfali a nereptali, ale tíšili sa tými slovami sv. Pavla: *„Utrpenia tohoto sveta nedajú sa porovnať s tou budúcou slávou, ktorá bude zjavená na nás“* (Rim. 8, 18.). Amen.

27. mája.

Maria pri pohrabe Ježiša.

Keď patriarcha Jakub cítil, že sa k poslednej svojej hodine blíži, prosil syna svojho Jozefa, ktorý bol miestokráľom v Egypte, aby ho nepohrobil v Egypte, v zemi to cudzej, ale

aby ho pohrobil v zemi Kanaan, v zemi to jeho otcovi Abrahámovi zaľúbenej, a to vedľa nebohého Abraháma (I. kn. Mojž. 47, 29. a 30.). Bohabojnému Jozefovi svätou bola posledná vôľa otcova. Keď zomrel, dal mrtvé jeho telo zabalsamovať a vystaviť smútkovým obradom. Po sedemdesiatich dňoch smútku so slávnostným sprôvodom a s veľkou nádherou odprevadil mrtvé telo jeho do zeme Kanaán a v Atade za Jordánom vystavil ho opäť smútočným obradom. Po uplynutí sedem dní smútku položili mrtvé telo jeho do hrobu vo skale na poli Makfela (I. Mojž. 50, 13.). Ešte slávnostnejší a nádhernejší pohráb zaslúžilo mrtvé telo Ježiša Krista, predsa i tá starostlivosť o jeho hrob a jeho pochovanie naplnila srdce Marie veľkou obavou a bolesťou.

Dľa tehďajšej obyčaje mrtvé telo zločincov tam bývaly do zeme zakopávané, kde boli ukrižovaní. Ach, jak veľká obava musela opanovať nežné materské srdce Marie, že snáď i jej nevinný božský Syn, Ježiš, tak potupným spôsobom pochovaný a znectený bude! Jej obava však sa zmenila. Prorok Isaiáš bol o ňom predpovedal, že preňho síce určený bude hrob zločincov, ale bude ho mať u boháča (Is. 53, 12.); že jeho hrob bude slávny (Is. 11, 10.). Tak sa aj stalo.

Pri smrti Ježiša prihodily sa strašné veci na nebi i na zemi. Slnko sa zatmelilo, a čierna tma zahalila zem; zem sa triasla, skaly sa pukaly, hroby sa otváraly, i opona chrámu roztrhla sa na dvojce. Ustrašení ľudia pri pohľade na tie strašné veci prichádzali k tomu presvedčeniu, že i príroda desí sa nad nespravodlivým ukrižovaním Ježiša. Lotor, na pravej strane ukrižovaný, pravil k Ježišovi: „*Pane, rozpomeň sa na mňa, keď prídeš do kráľovstva svojho*“ (Luk. 23, 42.)! Stotník, ktorý bol na čele vojakov, pravil: „*V pravde, človek ten bol spravodlivý*“ (Luk. 23, 47.), *je opravdu Synom Božím*“ (Mark. 15, 39.). A ľudia, ktorí to, čo sa dialo, videli, kajúcne bili sa v prsia a navracovali sa domov (Luk. 23, 48.). Na Golgote prestal hluk, ako keď po strašnej búrke nastane ticho. Už i sami priatelia Ježišovi, ktorí od strachu pred rozhuckanou sberbou skrývali sa, osmelujú sa vykročiť von, a to i osoby významnejšie. Takými boli: Jozef arimatejský a Nikodem, oba verní, ale tajní učenníci Pána Ježiša

Jozef arimatejský bol človek i majetkom i vzdelanosťou vynikajúci, jeden zo starších ľudu, a čo taký mal prístup i k samému cisárskemu námestníkovi, Pilátovi. Už vtedy, keď sa jednalo o hrdle nevinných Ježiša v rade židovskej,

bol proti jeho bezprávnemu, nespravodlivému odsúdeniu; po jeho ukrižovaní ale šiel k Pilátovi a žiadal od neho dovoľenie, aby smel počestne pohrobiť ho. Pilát privolil. K Jozefovi arimatejskému pripojil sa i Nikodem, jeden z farizejských, podobne bohatý a vzdelaný (Ján 3, 10.), tajný učenník Ježišov a člen rady židovskej. Oba snali teda mŕtvé telo Ježiša s križa, aby sa postarali o počestné jeho pohrobenie.

Nenie pochybnosti, že bl. P. Maria, ktorá stála vedľa križa Synáčka svojho, keď umieral, zostala vedľa križa jeho i keď dokonal; a hodnoverné je to podanie, že Jozef arimatejský a Nikodem, keď snali mŕtvé telo Ježišovo s križa, položili ho na lôno Marie. Tak nám to predstavujú i obrazy bolesti Marie.

Mŕtvé telo Ježiša na lône matky jeho Marie! Ach, či je kto v stave vysloviť, opísať, pociťiť tú nesmiernu bolesť, ktorú pocítila Maria pri pohľade na mŕtvé telo Ježiša, na jej materskom lône spočívajúce? Predstavme si to v príklade. Čo by cítila matka, keby videla mŕtvé telo milovaného jediného syna svojho, ktorého boli zbojníci poranili, posekali, zavraždili? Ach, jak by sa od bolesti triasla, rukama zalamovala, jeho mŕtvé telo objímala a bozkávala, celým prúdom horkých slzí polievala! V takom stave žalosť bola Maria, keď mŕtvé telo Synáčka svojho na materskom lône svojom chovala. Áno, či len v tak žalosťnom stave bola? Ach, v omnoho žalosťnejšom stave, vo stave nesmiernych, neopísateľných bolestí! Čím viac vedela oceniť jeho dôstojnosť —, čím viac — než iné matky — ho milovala, tým viac nad jeho mŕtvým, ranami posiatym a krvou zkropeným telom smútila, nariekala. Maria bola si toho povedomá, že Ježiš Kristus dľa svojej ľudskej prirodzenosti je síce jej synom, dľa svojej božskej prirodzenosti však Synom Otca nebeského; — že prišiel z neba na svet, aby vyučil ľudí pravde božskej, ktorú ľudia rozumom svojím neboli by nikdy vyzkúmali; — že prišiel oslobodiť pokolenie ľudské od kliatky, ktorá pre hriech ako ťažká skala ležala na ňom; — že prišiel ukázať ľuďom tú pravú cestu, po ktorej kráčať majú ku cieľu svojmu, ku ktorému stvoreni a určení boli od Boha Stvoriteľa svojho; že prišiel vykúpiť pokolenie ľudské zpod moci diablovej a z večnej záhuby. V takom povedomí hľadela na mŕtvé telo Synáčka svojho a s nesmiernou bolesťou videla, že svet nikomu a nikdy neodplatil sa za dobré so zlým tak, ako jemu, menovite v posledné dni života jeho pozemského: videla ho zraneného na

celom tele, tak že nebolo na ňom zdravého miesta (Is. 1, 6.); videla trňovú korunu vrazení na tú hlavu, ktorá sa starala len o dobro ľudské; videla prebodnuté ruky, ktorými želinal a nesčíselné dobrodenia ľuďom preukazoval; videla prebodnuté tie nohy, ktoré — ako neunavné nohy dobrého pastiera vyhľadávaly ovečky ztratené; videla prebodnuté srdce, ktoré tak milovalo spravodlivých i hriešnikov, aby všetci prišli k spaseniu večnému; videla, že nielen ho ukrižovali, ale chceli ho pochovať ešte aj ako nejakého zločinca, aby i tou potupou poškvrnili božskú velebnosť jeho. O, s jak vďačným očima hľadela na Jozefa arimatejského a Nikodema, ktorí prišli, aby počestne pochovali mŕtvé telo Ježiša a to v hrobe novom, v ktorom ešte nikto pochovaný nebol (Luk. 23, 53.)!

Dnešnie rozjímanie objasnilo nám význam obrazu, ktorý predstavuje mŕtvé telo Ježiša na lône Marie. Ježiš Kristus už necítil muky a bolesti, ktoré trpel a obetoval Otcu nebeskému k vykúpeniu sveta, ale bolesti Matičky jeho ešte neprestaly. Pri pohľade na zranené telo jeho s bolesťou rozpomínala sa na jeho prehorké muky a bolesti, ktoré bol podstúpil. Kiežby sme ju v tom tiež nasledovali a často sa rozpomínali na tie nesčíselné muky, ktoré Ježiš trpel a z nekonečnej lásky svojej obetoval za nás Otcu k vykúpeniu a spaseniu nášmu! Kiežby sme pamätali, že niesme vykúpení zlatom a striebrom, ale predrahou krvou Ježiša Krista (1. Pet. 1, 18).

*

Maria, ktorá pri pohľade na zranené mŕtvé telo Synáčka svojho s bolesťou rozpomenula si sa na jeho prehorké muky, ktoré bol podstúpil za hriechy sveta, vypros i nám ten cit bolesti, aby sme často rozjímali jeho prehorké muky, ktoré trpel i za hriechy naše, by sme ho hriechami znovu nemučili a neukrižovali (Žid. 6, 6.), ale verne a stále milovali až do smrti a potom v nebeskom kráľovstve na včy vekov. Amen.

28. mája.

Plesanie Marie nad vzkriesením Ježiša.

Tým, ktorí chodili do kresťanskej školy alebo čítali nejaké kresťanské spisy, známa je tá poučná rozprava, ktorú naznačilo sv. Písmo o Jozefovi egyptskom, o synovi to pa-

triarchu Jakuba. On pre svoju poslušnosť a dobré sa chovanie milši bol mu nad ostatných bratov jeho. Práve táto láska otcova bola príčinou, že mu to bratia závideli, jeho nenávideli, ba ho i živoča pozbaviť chceli. Toto sa síce nestalo, ale ho predsa predali kupcom madianským za otroka. Dostal sa za otroka do dvoru kráľa egyptského, kde potom, falošne obžalovaný, uvržený bol do väzenia; ale keď jeho nevinnosť vyšla na svetlo, a jeho náúdosť prišla do známosti kráľa, z väzenia bol vyslobodený, áno, stal sa i miestokráľom v Egypte. Stalo sa, že v Kanaane prišla neúroda, drahota a hlad, tak že bratia jeho, poslaní od otca, prišli do Egypta nakúpiť zbožia. Odkázani boli na Jozefa, ktorý mal pod sebou predávanie obilia. Jozef dlho nedal sa im znáť a postavil ich na trápnu skúšku. Konečne dal sa im znáť, že je ich bratom. Túto radostnú zprávu zanesli jeho bratia do Kanaanu k otcovi Jakubovi, reknúc: „*Jozef, syn tvoj, ktorého si mal za mŕtvého, žije, áno, je i miestokráľom v Egypte*“! Tou radostnou správou prekvapený Jakub, zaplesal a zvolal: „*Čo-že? Jozef, syn môj žije? Chcem ta ísť do Egypta, abyŕi ho uzrel*“. V tejto názornej rozprave kto nevidí predobrazenie Ježiša a Marie?

Bl. P. Maria viac milovala nebeského Synáčka svojho, Ježiša, než iné matky milujú dobrých synov svojich: teda i viac trüchlila nad tým, že ho jeho vlastný národ prenasledoval a nevinného nespravodlivo na smrť, a to na potupnú smrť kríža odsúdil! Trüchlila nad jeho prehorkými mukami a bolesťami, ktoré podstúpil, — nad jeho smrťou na kríži i nad jeho pohrebením. Vo smútku svojom často si povzdychovala: „Či navždy zostane v hrobe mŕtvé telo jeho? Či bude porušené a obráti sa v prach“? V tomto svojom zármutku, rozpomínala sa na proroctvo kráľa Dávida, že Mesiaš neutrpí v hrobe porušenie (Žalm. 15, 10.), na proroctvo Isaiáša, že hrob jeho bude oslávený (Is. 11, 10.), — i na vlastné proroctvo Syna svojho Ježiša, že tretieho dňa vstane z mŕtvých (Luk. 18, 33.); nepochybovala o tom, že sa to i stane. Nepochybovala o tom ovšem, ale predsa obávala sa, že jeho zlostní protivníci snáď prekazia jeho slavné zmŕtvýchvstanie.

Obava bl. P. Marie nebola bezzákladná. Hlavní kňazi a starší ľudu vynaložili všetko možné, aby jeho slavné zmŕtvýchvstanie prekazili. Sotva že Jozef arimatejský a Nikodém uložili mŕtvé telo Ježiša v hrobe, vytesanom do skaly, a za-

valili vchod doňho veľkou skalou, hlavní kňazi a starší ľudu zašli tiež k Pilátovi a pravili: „*Pane, svôdca tento ešte za živobytia svojho riekol: Tretieho dňa vstanem z mŕtvých; teda rozkáž, aby hrob jeho bol strážený; by snáď neprišli jeho učennici a ukradli telo jeho, a potom povedali ľudu, že vstal z mŕtvých*“. A Pilát čo na to? Vyslyšal ich a riekol: „*Máte k tomu vojakov. Strážte ho, ako viete*“. Hlavní kňazi a starší ľudu učinili všetko možné, aby prekazili slávu zmŕtvýchvstania Ježišového. Išli s vojakami k hrobu jeho, našli vchod doňho zavalený veľkou skalou; pres túto skalú pretiahli povrázok, na konci povrázka uderili pečať cisársku a postavili k hrobu vojenskú stráž. Na jedno však zabudli, totižto na tie slová kráľa Šelamúna: „*Nenie múdrosti, nenie opatrnosti, nenie rady proti Pánu*“ (Prisl. 21, 30.). Čo Boh učiť chce, to ľudia neprekazia.

Už svitnul tretí deň. Maria zčiasťky v úzkosti, zčiasťky v nádeji, zčiasťky v túžbe čakala: či a kedy prinesú jej tú zprávu, že jej milý Syn, Ježiš, vstal z mŕtvých, jako to bol predpovedal? A hľa, v tom spiechajú k nej tie nábožné ženy, ktoré pred východom slnka boli išly k hrobu, aby dľa židovskej obyčaje drahými masťami pomazaly mŕtvé telo Ježišovo a tým preukázaly mu poslednú počesťnosť; prinášajú Marii tú radostnú zvesť: „Raduj sa Maria! Tvoj Syn, Ježiš, žije! My sme pred východom slnka išly k hrobu jeho, aby sme drahými masťami pomazaly mŕtvé telo jeho; na ceste rozmýšľaly sme: Kto nám odvalí ten kameň preveliký, ktorým zavalený bol vchod do hrobu jeho? Ale, keď sme pokročily diaľ, uzrely sme odvalený kameň, a nad otvoreným hrobom našli sme anjela, ktorý pravil nám: „*Hľadáte Ježiša nazaretského ukrižovaného? Nenie ho tu! Vstal z mŕtvých! Vidzte to prázdne miesto, kde ho boli pochovali*“. Ó, jak uradostená a rozplesaná nad tou zprávou zvolala Maria: „*Premilý Syn môj, Ježiš, žije! Alleluja*“. Vyplnily sa i na nej tie slová Ježišove, ktoré bol pravil k apoštolom svojim: „*Vy budete plakať, ale zármutok váš obráti sa v radosť, ktorú nikto neodníme od vás*“. (Ján 16, 20.) Z tej príčiny i cirkev svätá, keď každoročne vykonáva slávnosť vzkriesenia Ježiša, blahoželá Marii tými slovami: „Raduj sa kráľovno nebeská! lebo, ktorého si bola hodná nosiť pod srdcom svojim, zmŕtvýchvstal, jako bol predpovedal. Alleluja“!

I my, ktorí sme vo svojich rozjímانيach trúchlili s Mariou nad umučeným, ukrižovaným a pohrebeným Ježišom,

s Mariou rozplesajme sa nad jeho zázračným a slávnym zmŕtvýchvstaním a prespevujme mu „Hosanna“ a sladké „Alleluja“. Plesajme, nielen preto, že Kristu, Synu Božiemu nahradená je česť, ktorá bola jeho umučením a ukrižovaním tak veľmi zatemnená, ale i preto, že slavné jeho zmŕtvýchvatanie utvrdzuje nás vo viere a nádeji, ktorú máme v neho.

Jako o tom svedčia listy sv. apoštolov, veľmi husto odvolávajú sa na zázračné vzkriesenie Ježiša Krista, a to preto, že zmŕtvýchvstanie Ježiša je najväčším jeho zázrakom a svedectvom jeho božskej všemohúcnosti. Nie od iného vzkriesený bol k novému životu, ale vlastnou svojou mocou, svojou božskou všemohúcnosťou, vstal z mŕtvých: teda učenie jeho je učením božským, a viera naša je viera v Syna Božieho.

Slavné zmŕtvýchvstanie Ježiša utvrdzuje nás i v nádeji, a to nielen v nádeji na večný život nesmrteľnej duše, ale i na vzkriesenie nášho tela, ktoré pochováva sa čo smrteľné, vstane však k súdu nesmrteľné, aby sa s dušou spojilo k večnému životu. Ježiš Kristus ovšem hlásal, že kto verí v neho, bár by i umrel, žiť bude (Ján 11, 26.); že príjde hodina, v ktorej tí, ktorí sú v hrobách, uslyšia hlas jeho a vstanú z mŕtvých (Ján 5, 5.), predsa však slová nepresvedčujú tak, ako príklady. Ježiš Kristus každé možné pochybovanie o tela zmŕtvýchvzkriesení odstránil tým, že dľa tela svojho vstal z mŕtvých. On vstal z mŕtvých vlastnou všemohúcnosťou svojou (Ján 10, 18.), my ale jeho všemohúcnosťou vzkriesení budeme.

*

Maria, o jak sa radujeme s tebou, že sa toľký a tak dlho trvajúci zármutok tvoj obrátil v radosť tvoju! Vypros nám od Boha, aby sme pevne stáli po viere kresťanskej, ktorú božský Syn tvoj svojim zázračným zmŕtvýchvstaním potvrdil. Vypros nám i to, aby sme viedli život tak čnostný a bohumilý, by sme niekedy mali tiež slavné tela vzkriesenie a blažený život večný. Amen.

29. mája.

Maria a poslanie Ducha svätého.

Učenníci Pána Ježiša boli skrze jeho zajatie a umučenie tak zronení, že zo strachu pred židmi ukryli sa v dome za-

tvorenom; — skrze jeho zníženie a potupenie na kríži boli vo viere v neho tak oštrasení, že im treba bolo veľkého posilnenia; — cítili sa tak slabých a neschopných k tomu veľkému dielu, ku ktorému boli určení, že im treba bolo mimoriadneho osvietenia a oduševnenia, a to tým viac, že im pred svojím nanebevstúpením predpovedal, že i oni, keď ohlasovať budú jeho evanjelium, len prenasledovanie zakusovať budú. No Ježiš tešil ich tým, že im pošle z neba Ducha svätého, ktorý ich osvieti a posilní, aby boli schopní a zmužili k tomu veľkému dielu, ku ktorému boli vyvolení a určení. Prikázal im, aby po jeho nanebevstúpení zostali po hromade, dokiaľ nepríde na nich z neba ten zasľúbený Duch svätý.

Keď Ježiš Kristus behom 40 dní bol poučil, pripravil a zasľúbením Ducha svätého potešil apoštolov, šiel s nimi na horu olivovú, prikázal im, aby idúce po svete hlásali jeho evanjelium všetkým národom a, požehnáv ich, povzniesol sa s osláveným telom svojim na nebesia. O, aká radosť rozliala sa v srdci Marie, keď jej apoštoli priniesli tú zprávu, s akou víťazoslávou povzniesol sa na nebe, aby prijal opäť tú slávu, ktorú bol opustil, keď snížil sa pod jej prečisté srdce, aby z nej vzal na seba prirodzenosť ľudskú k vykúpeniu sveta! Jak sa tešila z toho, že práve z hory olivovej, kde vzalo počiatok jeho prehorké umučenie, povzniesol sa k výšinám nebeským! Čím viac sa ponížil na zemi, tým viac vyvýšený a oslávený bol na nebi.

Snáď mi niekto predloží tú otázku: Kde že bola Maria, keď tú radostnú zvesť o nanebevstúpení Synáčka svojho prijala od apoštolov jeho? Skutky apoštolské zreteľne nám svedčia, že Maria bola v Jeruzaleme tam, kde apoštoli očakávali príchod zasľúbeného Ducha svätého. (Skut. ap. 1, 14.) Tam v dome Marie, matky Jána čili Marka (Sk. ap. 12, 12.), kde Ježiš Kristus bol vybavoval svoju poslednú večeru a založil najsvätejšiu obeť a sviatosť oltáru, trvala s apoštolmi na modlitbách, očakávajúc príchod Ducha svätého.

O, jak šťastné bolo to shromaždenie apoštolov, keď sa s nimi modlila Maria! S akou pobožnosťou a vrúcnosťou povznášala svoje oči, ruky a prosby k nebesiam, konajúc asi takúto modlitbu: „*Veni sancte Spiritus! Príď o Duchu svätý, naplň srdcia svojich verných a zapáľ v nich oheň lásky tvojej!*“ Modlila sa tak, lebo znala, jak potrebné sú dary Ducha svätého apoštolom, aby spôsobilí boli k hlásaniu nebeskej pravdy a k vytrvaniu pri tom i vo všetkých protivenstvách, ktoré na

nich vo svete čakajú. Nepochybujem, že jej prímluva bola milá a mocná u Ježiša. Sv. Písmo praví, že u Boha mnoho platí stála modlitba spravodlivého (Jak. 5, 10.): teda tým platnejšia bola u Ježiša modlitba matky jeho Marie, než modlitba ktoréhokoľvek spravodlivého, — než modlitba apoštolov. Potvrdím toto príkladom zo sv. Písma.

Keď Bethsabé, matka kráľa Šalamúna, prišla k nemu s prosbou, aby ju jemu predložila, Šalamún vstal s trónu svojho, išiel jej v ústrety, poklonil sa pred ňou a pravil k nej: „Matko, prednes prosbu svoju! lebo sa nesluší, aby bola od syna svojho nevyslyšaná.“ (III. Kráľ. 2, 20.) Bola-li už prosba matky tak milá jej synovi Šalamúnovi: jak nemala byť prosba Marie milá a mocná u jej Synáčka, Ježiša? Pravil-li Ježiš Kristus: „*Proste a bude vám dano*“ (Ján 16, 24.), tým viac hotový bol vyslyšať prosbu milej Matičky svojej, keď ho prosila o poslanie Ducha svätého na apoštolov jeho.

Sv. evanjelium nám vypráva, že Pán Ježiš naučil apoštolov sa modliť, a síce modliť sa „Otčenáš;“ potom ale v podobenstve o človeku, ktorý, dostav hosta, o pol noci šiel k priateľovi svojmu a prosil ho, aby mu požičal tri chleby. Ten priateľ jeho zpočiatku odopieral mu; keď však ten človek vytrval v prosení svojom, požičal mu tie žiadané chleby. K tomu podobenstvu pripojil Ježiš toto: „*Keď vy, ačkoľvek ste zlí, znáte predsa udeliť dobré veci deťom svojim: čím viac Otec váš nebeský udelí dobrého Ducha tým, ktorí ho oň prosia.*“ (Luk. 11, 13.) Práve preto apoštolí, ktorí v pamäti nosili tie slová Ježišove, trvali na modlitbách, aby si vyprosili toho Ducha svätého, ktorého Ježiš bol im zaslúbil. S nimi modlila sa i Maria, podporujúc ich prosbu svojou prímluvou. Že prosba apoštolov a prímluva Marie bola milá Bohu a bola vyslyšaná, dokázal to i výsledok, keď v desiaty deň po nanebevstúpení Ježiša sostúpil Duch svätý s neba na nich a naplnil ich darmi svojimi božskými.

Tak teda i toto dnešné rozjímanie utvrdzuje nás v tej pevnej dôvere, ktorú máme i v Ježiša Krista i v bl. P. Mariu, matku jeho. Maria, starostlivá o apoštolov, prosila Synáčka svojho, aby k ich osvieteniu a posilneniu poslal im z neba Ducha svätého, ktorého im bol zaslúbil: teda svojou prímluvou prispela k tomu, že apoštolí naplnení boli Duchom svätým, a neopustí ani nás, keď ju vo svojich potrebách žiadať budeme o prímluvu. Ježiš Kristus, pohnutý i prímluvou Marie, matky svojej, vyplnil sľub svoj a poslal Ducha sv. na apo-

štolov : teda milá a mocná bude jemu i tá prímluva, ktorú ona učini za nás. Maria ujala sa apoštolov z lásky, a to z lásky k Ježišovi, k apoštolom áno i k nám. Učinila to z lásky k Ježišovi, aby Duch svätý doplnil a udržoval dielo jeho až do skončenia sveta (Ján 14, 16.). Učinila to i z lásky k apoštolom, aby Duchom svätým osvietení hlásali pravdu, ktorú Ježiš Kristus priniesol z neba na svet, a pri tej pravde neohrození a pevní zostávali. Učinila to ale i z lásky k nám ; lebo Duch svätý nesostúpil len na apoštolov, ale i na ich nástupcov, na cirkve, ktorú s pomocou Ducha svätého založili ; aby, Duchom svätým opatrovaná a vedená, zostávala pri čistej pravde až do skončenia sveta. Keď je tak, učinila tú prímluvu i za nás, aby sme v pravej, Duchom svätým opatrovanej cirkvi zostávali pri čistej a bludom neporušenej pravde Ježišovej, — aby sa i na nás plnily slová sv. Pisma, *že dobrotný Boh chce všetkých ľudí priviesť k pravde a k spaseniu* (1. Tim. 2, 4.).

*

Maria, ďakujeme tebe za tú lásku, že si sa primlúvala u božského Syna svojho, Ježiša Krista, aby poslal z neba Ducha svätého i na apoštolov, aby ich osvietil a posilnil k zbudovaniu kráľovstva jeho na zemi, i na cirkve svoju, aby s ňou zostával a ju zachovával pri čistej pravde jeho. Vypros nám teraz od Ježiša, aby sme chránili sa bludu a pevne až do smrti pridržali sa tej pravej cirkvi, s ktorou zostáva Duch svätý, by sme skrze vieru a spravodlivosť kresťanskú došli spasenia večného. Amen.

30. mája.

Nanebevzatie Marie.

Ježiš Kristus, keď bol apoštolom predpovedal, že budú mnoho pracovať a trpieť vo svete pre meno jeho, potešoval ich, že bude ich odplata hojná v nebesiach (Mat. 5, 12.); a, keď sa s nimi lúčil pred svojim nanebevstúpením, pravil k nim: „*Idem tu, abych vám tam pripravil miesto ; a keď vám ho tam pripravím, príjdem zas, abych vzal vás k sebe, by ste i vy tam boli, kde som ja*“ (Ján 14, 2. a 3.) Dal-li Ježiš tak potešiteľné zasľúbenie apoštolom svojim, ako by to zasľúbenie

nebol dal predô všetkými inými premilej Matke svojej? Nenie pochybnosti o tom, že i jej pripravil miesto na nebi a ju po dokončení jej putovania zemského k sebe vzal, aby bola s ním tam, kde je on. Nevzal ju už vtedy so sebou, keď vstupoval na nebe, ale ponechal ju ešte na zemi, pretože to bolo užitočné, ba i potrebné ako pre apoštolov, tak i pre cirkev jeho.

Ježiš Kristus, umierajúc na križi, postaral sa i o časné živobytie Matičky svojej a poručil ju pod opateru miláčka svojho sv. Jána (Ján 19, 26.), Sv. Ján verne a starostlivo opatroval ju buď v Efesu, alebo v Jeruzaleme, kde pobožne navštevovala tie miesta, ktoré Ježiš Kristus bol posvätil buď životom alebo smrťou svojou. V Jeruzaleme schádzali sa k nej apoštolí, aby z jej úst poučení boli o tajomstvaplnom vtelení, narodení a živobytí Ježiša; ona im bola „Matkou dobrej rady“ a vzorom svätého života; ona bola učiteľkou a zrkadlom svätého života i pre prvých kresťanov. Svedkom toho je sv. Ignác, učenník sv. Jána, keď vo svojom liste k tomuž sv. Jánovi praví o nej: „Ona je učiteľkou našej novej viery.“ Nenie divu, že aj prví kresťania ju obdivovali, jej všemožnú úctu, lásku a službu preukazovali, k nej z ďaleka putovali a za šťastných sa pokladali, keď ju videli a sa jej dotknúť mohli. O tom je nám svedkom tenže sv. Ignác, ktorý listovne prosil sv. Jána, aby s Matkou Ježišovou prišiel z Efesu do Jeruzalema; lebo nielen on túžobne si praje ju vidieť, ale aj iní, menovite nábožné ženy dychtia po tom, aby ju uzrely a sa jej, čo zázraku všemohúcnosti božej dotknúť mohli.

Maria síce to preukazovanie úcty a služby sebe vďačne prijímala, ale jej poníženosť nedovoľovala jej, aby mala na tom nejaké márnivé zaľúbenie; jej srdce bolo viac na nebi, než na zemi; plnily sa na nej tie slová Ježiša: „*Kde je poklad tvoj, tam je i srdce tvoje*“ (Mat. 6, 21.). Jej najdrahším a najmilším pokladom bol Ježiš na nebi; po ňom túžil a dychtil neprestávala. O, jak často povzdychovala si slovami kráľa Dávida: „*Jako ten jeteň dychí po žriedlach vody, tak dychtí duša moja po tebe ó, Bože! Keby prijem a zjavím sa pred obličajom božím*“ (Žalm 41; 2)? Toto jej túženie trvalo 12 rokov po nanebevstúpení jej milého Synáčka; až v 63. roku jej živobytia zplnila sa jej túžba vrátna, a to v dobe najväčnejšej.

Rýchle rozšírenie a vzrastanie kresťanského náboženstva zbudilo zášť a nenávisť v srdci zaslepených a zatvrdených nepriateľov Ježiša. Bližila sa búrka, ktorá predô všetkým zachvátiť mala tých, ktorí boli v pokrevnom a príbuznom sväzku

s Ježišom; láska Ježišova k premilej Matičke svojej však nedopustila, aby smrťou ukrutnou sišla so sveta; dopustil na ňu tiché, nebolestné usnutie, aby bez bolesti vyšla so sveta a prišla do nebeského jeho kráľovstva. K jej pohrebu shromaždili sa apoštoli odovšad, kam sa už boli rozptýlili, aby hlásali evanjelium všetkým národom.

Starobylé ústne podanie vypráva nám, že bl. P. Maria nielen dľa duše svojej, ale i dľa osláveného tela svojho bola do neba vzatá. To podanie vypráva nám, že Tomáš apoštol pozde sa dostavil do Jeruzalema k pohrebu bl. P. Marie a žiadal si aspoň ešte jedenkrát uzrieť jej telo v hrobe; keď však otvorili hrob, nenašli v ňom mrtvé telo Marie a tak prišli k tomu presvedčeniu, že ako Ježiš Kristus nevzal porušenie v hrobe, ale s osláveným telom svojim z mrtvých vstal, tak tiež učinil, aby ani mrtvé telo Matičky jeho nevzalo porušenie v hrobe, ale ju vzkriesil k večnému životu a ju i s osláveným telom vzal na nebe. Táto nábožná viera je síce dosť základná, cirkev si ju ctí, ale za článok viery ju nevyhlásila, majúc za isté len to, že bl. P. Maria dľa svätej duše svojej, od tela odlúčenej, vzatá je do neba od Synáčka svojho, Ježiša.

O, tichá šťastná smrť Marie! O, preradostné nanebevzatie Marie! Prišli-li kedysi anjeli, aby toho, od bezpustného boľháča opovrženého, žobráka Lazára zanesli do lôna Abrahmového (Lúk. 16, 22.): kto bude pochybovať o tom, že Ježiš poslal anjelov, aby bl. P. Mariu, matku jeho, niesli do náručia jeho? Áno anjeli s radosťou a s plesaním niesli a odprevádzali Mariu, tento svätostánok, v ktorom bol spočíval Ježiš, do neba; jej Synáčok Ježiš vyšiel jej v ústrety, objal ju náručím a predstavil ju svojmu Otcu nebeskému, aby, kde je on i ona s ním bola na veky.

I my odprevádzame v duchu bl. P. Mariu; i my pripojujeme sa k nadšeniu a plesaniu tých anjelov; i my s úprimnosťou srdca blahozeláme Marii k tomu víťazoslavnému nanebevzatiu; i my vrúčne ďakujeme Synu Božiemu, že prijal premilú Matičku svoju do svojho stánku slávy večnej; my hľadáme za ňou do neba, a srdce naše horí túžbou po nebi, aby sme sa tiež niekdy dostali ta, tam ju spatrili a s ňou sa tam večne radovali.

Je to ozaj pravda, že takú túžbu po nebi máme vo svojom srdci? Jestli áno, dajme pozor, aby taká túžba naša nezostala prázdnu, nezplnenou. Pamätajme na to, že túžba bl. P. Marie

po nebi bola zplnená preto, že toho hodnou bola; zskúmajme sa teda: či sme i my toho hodnými, aby to naše túženie po nebi zplnené niekedy bolo? Či kráčame po tých cestách, ktoré vedú do neba, a po ktorých kráčala bl. P. Maria? Či sa snažíme, aby sme jej podobnými sa stali vo viere a čnosti, a to nielen, keď nám slnko šastia svieti, ale i, keď čierne mračná zármutku a protivenstvá prichádzajú na nás? Či ju poslúchame, keď i k nám volá: „Čokoľvek vám môj Syn povie, učiňte“ (Ján 2, 5.)? Jestli nám úprimný hlas svedomia vydáva o tom prajné svedectvo, tešme sa tomu, že naša túžha po nebi bude zplnená; jestli ale ten úprimný hlas svedomia dáva nám o tom svedectvo protívne, obráťme sa skrze pokánie a navráťme sa na pravú cestu skrze polepšenie života. Pri rozpomienke na to, že Maria je tam, kde je jej Synáčok Ježiš, rozpomeňme sa i na slová jeho: „Kto je služobníkom mojím, nech ma nasleduje; a, kde som ja, bude aj služebník môj. Kto mi slúžiť bude, toho uctí Otec môj“ (Ján 12, 26.). Nedajme sa telu, svetu a diablu strhnúť na cestu bludu a nevery; lebo praví Ježiš: „Kto ma nasleduje, nechodí vo tme“ (Ján 8, 12.). Nedajme sa strhnúť na cestu hriechu a nepravosti; lebo praví nám Ježiš: „Chceš-li vojsť do života večného, zachovaj prikázania“ (Mat. 19, 17.)

*

Maria, nevyslovne tešme sa z tvojho nanebevzatia a z tej radosti a slávy, ktorú v nebi u Synáčka svojho požívaš! O, pros tam za nás, aby on dal i nám tú milosť, by sme ňa nasledovali v tom svetle viery, ktoré priniesol na svet, a po tej ceste čnosti, ktorú nám slovom a príkladom ukazoval; hy sme sa i my niekedy ňa dostali, kde si ty so svojim milým Ježišom. Amen.

—

31. mája.

Maria v nebesiach.

Dnes už zakončíme svoju májovú pobožnosť. Behom tohto mesiaca sprevádzali sme bl. P. Mariu na ceste jej života, od počiatku až do konca, pozorujúce na jej ružové a trnisté cesty, po ktorých kráčala až k blaženému cieľu. Roz-

jímali sme jej milosti, čnosti a radosti, jej zármutky úzkosti a bolesti, jej túženie, usnutie a slávne nanebevzatie, ktoré nás radosťou a plesaním naplnilo. Dnes ešte jedenkrát povznese sa zraký svoje k nebesiam a rozjímať budeme tú jej blaženosť, hodnosť a slávu, ktorú požíva na nebi v kráľovstve božského Synáčka, Ježiša, aby sme sa poradovali s ňou na zemi, kým sa s ňou — dá Boh — poraďujeme na nebi. Máme sa skutočne radowať s bl. P. Mariou? Áno, a to z dôkladov nasledujúcich:

a) Sv. Pavel povzbudzuje nás k spoluradovaniu a píše: „*Radujte sa s radujúcimi.*“ (Rím. 12, 15.) Je to znak úprimnej lásky k bližnému, tešiť sa zo šťastia, ktoré náš bližný dosiahol: ako by sme sa teda neradovali z tej nevyslovnej blaženosti, ktorú bl. P. Maria dosiahla na nebi? Pravda je, že utrpela mnohé bolesti a trápenia na zemi, ale teraz praví už so sv. Pavlom: „*Utrpenia tohoto času nie sú primerané tej sláve, ktorá zjavená bude na nás*“ v nebesiach (Rím. 8, 18.). Na inom mieste zas píše: „*Ani oko nevidelo, ani ucho neslyšalo, ani v srdce človeka nevošlo, čo pripravil Boh tým, ktorí ho milujú.*“ A Ježiš Kristus praví: „*Radujte a veselte sa, lebo odplata vaša hojná je v nebesiach.*“ (Mat. 5, 12.) My, ktorí sme behom tohto mesiaca rozjíмали nesmierne bolesti, ktoré Maria trpela pre Ježiša, — vrúcnu lásku, s ktorou ho milovala, — veľké služby, ktoré mu preukazovala, sme oprávnení tázať sa: Či kto viac trpel za Ježiša, — viac ho miloval, — viac mu slúžil, než Maria, matka jeho? Či teda kto hojnejšiu odplatu našiel u Ježiša než Maria? Tá žena v evanjeliume, keď mizerný groš, ktorý bola ztratila, nalezla, zvolala: „*Radujte sa so mnou, lebo som našla groš, ktorý som bola ztratila!*“ (Luk. 15, 9.) Či Maria, ktorá v nebi našla Ježiša, svoj to poklad a potešenie, nenie tým oprávnenejšia zvoľať: „*Radujte a veselte sa, lebo som našla v nebi Ježiša, syna svojho, ktorého som tak verne a vrúcne milovala, po ktorom som tak túžila?*“

b) Patriarcha Jakub mal nevysloviteľnú radosť nad tým, že jeho milý syn Jozef nielen žije, ale i dosiahol prvú hodnosť po kráľovi v Egypte: ako sa nemáme radowať nad tou hodnosťou a slávou, ktorú dosiahla Maria na nebi? Keď Bethsabé, matka kráľa Šalamúna, prišla k nemu, on rozkázal postaviť vedľa seba trón pre matku svoju, aby sa naň posadila ako kráľovna a uctená bola ako kráľovna. Ja verím, že Ježiš Kristus podobnú česť preukázal na nebi tiež Marii, milovanej Matičke

svojej. Maria bola ovšem tiež stvorením božím dľa prirodzenosti svojej ľudskej ako my; ale čo matka Syna Božieho, ktorý z nej vzal prirodzenosť ľudskú, vyvýšená bola nad všetky stvorenia, nad celé pokolenie ľudské, a od Ježiša vyvýšená je i na nebi nad všetky stvorenia. Z tej príčiny cirkev sv. nazýva ju v litániach Kráľovnou anjelov, patriarchov, prorokov, apoštolov, mučeníkov, vyznavačov, panien a všetkých svätých. Maria vyniká nad nimi v nebesiach, ako predtým vynikala nad nimi na zemi. Či nenie tak? Archanjel Gabriel, čo služobník boží, bol poslaný k Marii, čo k budúcej matke Syna Božieho, Ježiša Krista. Patriarchovia len túžili po tom Messiasovi, ktorého potom Maria porodila. Prorokovia len predpovedali toho, ktorého matkou bola Maria. Apoštoli boli len učenníkmi Ježiša, ktorého matkou bola Maria. Mučeníci trpeli muky a bolesti za vieru Ježiša, ale nie toľkokrát a toľké muky a bolesti, ako trpela Maria v materskom srdci svojom pre Ježiša. Vyznavači venovali Synu Božiemu svoju vieru a svoje cnosti, Maria obetovala jemu celé svoje materské srdce, svoje služby a celý život svoj. Panny zachovávaly poctivosť a čistotu svoju z lásky k Ježišovi, čo nebeskému ženichovi svojmu. Maria bola tou jedinou, prorokami predpovedanou, prečistou pannou, ktorá od Ježiša, od Syna Božieho, vyvolená bola za matku jeho. Svätí boli vôbec služobníkmi a miláčikmi Ježiša, Maria bola nevestou Ducha svätého, matkou a opatrovateľkou Syna Božieho, matkou teda Božou. Bola-li Maria vyššou nad všetky stvorenia, právom nazývame ju Kráľovnou.

c) Radujme sa, že Maria skutočne obdržala na nebi korunu večnú. Veď Ježiš Kristus pravý: *„Buď verný až do smrti a dám ti korunu života.“* (Zjav. 2, 10.) Sv. Pavel píše: *„Nebude korunovaný, leč ten, kto statne bojoval.“* (II. Tim. 2, 5.) Sú-li korunovaní svätí na nebi, Maria vyniká nad nimi so svojou korunou. S takou vynikajúcou korunou uzrel ju sv. Ján vo svojom prorockom videní, keď pravi: *„Zjavilo sa veľké znamenie v nebi: Žena odiate slnkom, pod jej nohami mesiac, a na jej hlave koruna dvanásti hviezd.“* (Zjav. 12, 1.) Kto v tejto tak oslávenej žene nepoznal by bl. P. Mariu, v nebi korunovanú? Správne teda na obrazoch Marie nanebevzatej predstavuje sa jej korunovanie, — v ružencovej modlitbe pravi sa o nej: *„Ktorý teba v nebi korunoval.“*

d) Radujme sa konečne i preto, že Maria v nebesiach je našou Prostrednicou a Prímluvnicou najhlavnejšou. My

veríme, že svätí na nebi tiež prímlúvajú sa za nás; lebo v nich nevymrela láska k nám (I. Kor. 13, 8.); ale sme toho pevného presvedčenia, že tým viac Maria prímlúva sa tam za nás, a že jej prímluva je Synu Božiemu tým milšia, u neho mocnejšia a nám prospešnejšia. Ujímala-li sa Maria ľudí, v úzkosti a potrebe postavených, a bola-li vyslyšaná už na zemi (Luk. 2, 8.), tým viac ujíma sa nás na nebi, keď v našich duševných a telesných úzkostiach a potrebách pokorne prosíme ju o láskavú prímluvu u Synáčka svojho, Ježiša. V tom nás predchádza i cirkev svätá, keď ju nielen prosieva o prímluvu u Boha, ale ju i v litániach nazýva „Pomocnicou kresťanov.“

Radujeme-li sa zo slávy a prímluvy Marie už tu na zemi, buďme na tom, aby sme skrze pevnú vieru a bohabojný život hodnými sa stali toho šťastia, by sme sa s ňou aj večne radosť mohli niekdy i na nebi.

*

Maria, keď zakončujem dnes májové rozjímanie o tvojcich milostach, čnosťach a radoch, o tvojcich zármutkoch, úzkostiach a bolesťach, o tvojom usnutí, nanebevzatí a oslávení na nebi, z týchto májových kvetov upletený venec kladem pokorne k nohám твоjim! Dieky vrúčne vzdávam tebe, že — ako nepochybujem — prímlúvala si sa za mňa, abych tie kvety podával ctiteľom твоjim: tak tiež prímlúvaj sa i v tom, aby tie kvety májové boli k sláve božského Syna tvojho, k pocteniu teba a k spaseniu ctiteľov твоjich. K tomu diekovičineniu však pripojujem tú pokornú prosbu, aby tie rozjímania boli nielen opravdivými májovými kvetami, dýchajúcimi vôňou milou Bohu a tebe, ale aj užitočnými nábožným ctiteľom твоjim, ktorí so mnou tie májové rozjímania konali. Vypros im, aby ich aj vo svojej pamäti a vo svojom srdci podržali; lebo čo osoží rozsievanie i toho najlepšieho semena, keď sa ono neujme a neprinesie úrodu? Co prospeje strom, ktorý má hojne kvetov, ale neprináša ovocie? Vypros nám všetkým tú milosť u Ježiša, aby nás k dobrému povzbudzovala a v dobrom utvrdzovala, by sme vo svetle Ježiša a po ceste jeho kráčali, teba v tom nasledovali a niekdy po dokonanom putovaní zemskej šťastne sa tiež do neba dostali, kde by sme s sa tebou večne u trónu božského radovali. Amen.

Litánie Loretanské.

Pane, smiluj sa nad nami!
 Kriste, smiluj sa nad nami!
 Pane, smiluj sa nad nami!
 Kriste, uslyš nás!
 Kriste, vyslyš nás!
 Otče z nebies Bože, smiluj sa nad nami!
 Synu, Vykupiteľu sveta, Bože, smiluj sa nad nami
 Duchu Svätý, Bože, smiluj sa nad nami!
 Svätá Trojico, jeden Bože, smiluj sa nad nami!
 Svätá Maria,
 Svätá Božia Rodičko,
 Svätá Panno panien,
 Matko Kristova,
 Matko božskej milosti,
 Matko najčistejšia,
 Matko najčistotnejšia,
 Matko nepoškvrnená,
 Matko neporušená,
 Matko premilá,
 Matko predivná,
 Matko dobrej rady,
 Matko Stvoriteľa,
 Matko Spasiteľa,
 Panno najmúdrejšia,
 Panno ctihodná,
 Panno chvalitebná,
 Panno mocná,
 Panno dobrotivá,
 Panno verná,
 Zrkadlo spravodlnosti,
 Stolica múdrosti,
 Príčina našej radosti,
 Nádobu duchovná,
 Nádobu poctivá,
 Nádobu výbornej pobožnosti,
 Ružo duchovná,
 Vežo Dávidova,
 Vežo zo slonových kostí,

Dome zlatý,
 Archo úmilovy,
 Bráno nebeská,
 Hviezdo jutrná,
 Uzdravenie nemocných,
 Utočište hriešnikov,
 Potešenie zarmútených,
 Pomocnico kresťanov,
 Kráľovno anjelov,
 Kráľovno patriarchov,
 Kráľovno prorokov,
 Kráľovno apoštolov,
 Kráľovno mučeníkov,
 Kráľovno vyznavačov,
 Kráľovno panien,
 Kráľovno všetkých Svätých,
 Kráľovno bez poškrvny prvotného hriech pnočatá,
 Kráľovno presvätého Ruženca,
 Veľká Pani a Kráľovno Uhorska,

Bäránku Boží, ktorý snímaš hriechy sveta, odpusť nám, Pane!

Bäránku Boží, ktorý snímaš hriechy sveta, uslyš nás, Pane!

Bäránku Boží, ktorý snímaš hriechy sveta, smiluj sa nad nami!

Kriste uslyš nás!

Kriste vyslyš nás!

Pane, smiluj sa nad nami!

Kriste, smiluj sa nad nami!

Pane, smiluj sa nad nami!

Zdravas Maria . . .

Pod ochranu Tvoju utiekame sa, svätá Božia Rodičko, prosbami našimi nepohrdaj v potrebách našich, ale od všetkého nebezpečenstva vysvoboď nás vždycky, o požehnaná Panno!

Modlitba sv. Bernarda.

Pomni, o najlaskavejšia Panno Maria! že nikdy nebolo počuť, abys bola koho opustila, ktorý sa k Tebe o ochranu utiekal, Teba o pomoc prosil alebo o prímluvu žiadal. I ja touto dôverou povzbudený(á) utiekam sa k Tebe, Panno panien, Kráľovno anjelov a Matko Pána nášeho Ježiša Krista, pred Teba sa ako nehodný(á) hriešnik(ca) s plačom a kvílením dostavujem. Nezavrhuj prosbu moju, Matko Slova večného! lež vyslyš milostive a uslyš mňa, ku Tebe v tomto plačlivom údolí z hlbokosti srdca volajúceho(cu): Matko! buď mi na pomoci, vrúcne Ťa prosím, vo všetkom mojom súžení a trápení, včuf i vždycky, zvlášte v hodinu smrti mojej, o dobrotivá o prítetivá, o laskavá Panno Maria! Utočište hriešnikov, oroduj za nás!

Pod Tvoj materinský plášť a do Tvojho milosrdenstva porúčame Tebe všetkých hriešnikov. Nedaj, o Matko milostivá! aby v neprávosti svojej zahynuli, ktorých najmilejší Tvoj Syn predrahou svojou krvou vykúpiť ráčil. Vypros nám i ím kajúcnosti a dokonalého polepšenia života. Amen.

